

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

«ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ»

**ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΑΓΙΑΣΜΕΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΚΑΝΑΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΔΕΤΟΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**

ΠΑΤΡΑ, 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	
1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	2
2. ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΩΝ	5
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	15
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ	
1.1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΜΑΛΟΥ	15
1.1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ	16
1.2 ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ	17
1.3 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ	19
1.4 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΙΣΕΙΣ	20
1.5 ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ – ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	21
1.6 ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ	22
1.7 Η ΚΛΙΜΑΚΑ ΤΟΥ ΚΙΝΣΕΥ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	26
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ	
2.1 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΟΣ ΥΠΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑ	27
2.2.1 ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	30
2.2.2 ΑΝΔΡΙΚΗ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ	32
2.2.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ	38

2.3.1 ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ	43
2.3.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	53
ΑΙΤΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ	
3.1 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΙΤΙΑ	53
3.2 ΨΥΧΟ-ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΑΙΤΙΑ	57
3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΑΙΤΙΑ	60
3.4 ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	68
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΡΡΟΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ	
4.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ	68
4.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	71
4.3 ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	85
ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	
5.1 Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	85
5.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	87
5.3 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	91
5.4 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	94
5.5 ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΚΑΙΟ	94
5.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	97
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ	
6.1 Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ	97
6.2 Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	99
6.3 Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	103
6.4 Η ΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ	109
6.5 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΦΟΒΙΑ	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	119
ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ	
7.1 Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ	119
7.2 ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ	122
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	126
8.1 ΘΕΡΑΠΕΙΑ	126
8.2 ΡΟΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ	130
ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ	132
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	133
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	134
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	136
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	150

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Έχοντας ολοκληρώσει την πτυχιακή μας εργασία, αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τους ανθρώπους που μας βοήθησαν στην ολοκλήρωσή της. Αυτούς που συμμετείχαν υλικά και ηθικά ώστε να κάνουμε πραγματικότητα τους στόχους μας, αυτούς που συνεργάστηκαν μαζί μας και συντέλεσαν με τον τρόπο τους στην περάτωση του έργου μας.

Ιδιαίτερα θέλουμε να ευχαριστήσουμε:

Τους γονείς μας για την υλική και ηθική συμπαράσταση καθ' όλη τη διάρκεια διεκπεράτωσης της εργασίας, τον υπεύθυνο για την εκπόνηση της πτυχιακής μας εργασίας κ. Ιωάννη Δετοράκη καθηγητή του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Τ.Ε.Ι. Πατρών για την αμέριστη βοήθεια, την καθοδήγηση και τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσε για την εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας χωρίς την υποστήριξη και την εποπτεία του οποίου δεν θα ήταν δυνατή η πραγματοποίηση της μελέτης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Αρχικά η εργασία αυτή είχε ως στόχο να γίνει με βάση την ερευνητική μέθοδο μέσω ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων στα οργανωμένα σωματεία ομοφυλόφιλων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Δυστυχώς όμως, παρ' όλες τις προσπάθειές μας, κάτι τέτοιο δεν μπόρεσε να διεκπεραιωθεί λόγω του απόρρητου των προσωπικών δεδομένων των ομοφυλόφιλων.

Η εργασία αυτή είναι μια βιβλιογραφική μελέτη για την ομοφυλοφιλία και τη θέση αυτής στη σύγχρονη κοινωνία. Βασίζεται σε συγγράμματα Ελλήνων και ξένων μελετητών που ασχολήθηκαν με το θέμα αυτό.

Ειδικότερα, τα κεφάλαια της εργασίας αυτής περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στη σεξουαλικότητα των ανθρώπων – ομαλή και ομοφυλοφιλική – σε σχέση με τις περιόδους ανάπτυξης από τη στιγμή της γέννησής έως την ενηλικίωση. Παρουσιάζεται επίσης η κλίμακα του Kinsey.
2. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφονται τα στοιχεία που συνθέτουν την ομοφυλόφιλη κουλτούρα. Παρουσιάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά και οι κατηγορίες της ανδρικής και της γυναικείας ομοφυλοφιλίας.
3. Στο τρίτο κεφάλαιο διατυπώνονται διάφορες θεωρίες για τα αίτια της ομοφυλοφιλίας από βιολογικής, ψυχο – παθολογικής, κοινωνικοπολιτισμικής και κληρονομικής απόψεως.

4. Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για το ρόλο που διαδραματίζει η οικογένεια στη δημιουργία ομοφυλόφιλου προσανατολισμού του παιδιού.
5. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά της νομικής κατάστασης σχετικά με την ομοφυλοφιλία και το Ποινικό Δίκαιο τόσο στην Ελλάδα όσο και στο Εξωτερικό.
6. Στο έκτο κεφάλαιο αναφέρεται η συχνότητα εμφάνιση της ομοφυλοφιλίας, οι στάσεις που επικρατούν και ο τρόπος που αντιμετωπίζουν οι διάφορες κοινωνικές ομάδες το ομοφυλόφιλο μέλος τους.
7. Το έβδομο κεφάλαιο περιγράφει την ζωή των ομοφυλόφιλων, τις σχέσεις μεταξύ τους και την επιθυμία τους για γάμο και δημιουργία οικογένειας.
8. Στο όγδοο κεφάλαιο τίθεται το ζήτημα της θεραπείας και η συνεισφορά της κοινωνικής εργασίας στο θέμα της ομοφυλοφιλίας.

ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η μελέτη αυτή έχει ως σκοπό να διερευνήσει:

- 1) Τα χαρακτηριστικά του ομοφυλόφιλου πληθυσμού.
- 2) Τα αίτια που οδηγούν στην ομοφυλοφιλία.
- 3) Το ρόλο που παίζει η οικογένεια στον ομοφυλοφιλικό προσανατολισμό του παιδιού τους.
- 4) Πως αντιμετωπίζεται το ομοφυλόφιλο άτομο στο ευρύτερο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον, καθώς επίσης και στο χώρο εργασίας του.
- 5) Τις αλλαγές που έχουν επέλθει στο νομικό πλαίσιο.
- 6) Τον τρόπο ζωής τους και τις δυσκολίες τις οποίες καθημερινά αντιμετωπίζουν.
- 7) Με ποιους τρόπους μπορούν οι ομοφυλόφιλοι να βελτιώσουν τη θέση τους στην κοινωνία αλλά και την ποιότητα της ζωής τους.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΩΝ

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ: Ο Feldman το 1973 δίνει τον ορισμό ομοφυλοφιλική πράξη ή φαντασία που σκοπεύει στον οργασμό, με άτομο του ίδιου φύλου, που εμφανίζεται συνεχώς και όχι σαν υποκατάστατο του περιβάλλοντος (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982, σελ.134).

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ: Ερωτική επαφή, ερωτική πράξη, μεταξύ δύο ατόμων του ίδιου φύλου, η οποία συνεπάγεται χρήση των γεννητικών οργάνων που οδηγεί στον οργασμό (Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, 1991, σελ. 3506).

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΣ: Είναι εκείνος που έλκεται από τον όμοιο προς το φύλο του και θέλει να εκφράσει τα ερωτικά του συναισθήματα αλλά και τη σαρκική του ικανοποίηση από το σύντροφο του ίδιου φύλου (Θ. Ασκητής, 1997, σελ. 113).

ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΣ: Χαρακτηρίζεται από την προτίμηση ενός συντρόφου του ίδιου φύλου για την πραγματοποίηση της σεξουαλικής πράξης είτε με τη σωματική επαφή, είτε στα όνειρα και τις φαντασιώσεις (T. Lemperiere, 1995, σελ. 113).

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ: Δεν θεωρείται μία παρεκκλίνουσα συμπεριφορά κατ' ανάγκη ανώμαλη ή αφύσικη. Παρέκκλιση είναι μία «αισθητή ή έκδηλη διαφοροποίηση από τους παραδεκτούς κανόνες συμπεριφοράς». (H. Becker, 2000, σελ. 100).

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: Οργανισμός κοινών νοημάτων, συγκροτημένων από μία ομάδα. Πολλά άτομα υποστηρίζουν πως η κουλτούρα ουσιαστικά δημιουργείται προς απάντηση ενός προβλήματος που αντιμετωπίζεται από κοινού από μία ομάδα ατόμων στο σημείο που είναι ικανά να αλληλεπιδρούν και να επικοινωνούν το ένα με το άλλο αποδοτικά (H. Becker, 2000, σελ. 195).

ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: Κάποιες παρεκκλίνουσες πράξεις διαπράττονται σε απομόνωση και τα άτομα που τις διαπράττουν, δεν έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν μία κουλτούρα (π.χ. παθολογικά πυρομανής, κλεπτομανής) καθώς αυτές οι κουλτούρες λειτουργούν μέσα στα πλαίσια αλλά και σε διάκριση με την κουλτούρα της ευρύτερης κοινωνίας, αποκαλούνται συχνά υποκουλτούρες (H. Becker, 2000, σελ. 195).

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: Είναι ο τρόπος με τον οποίο ένα αντικείμενο – άνθρωπος ή ζώο – αντιδρά σε κάποιο ερέθισμα και εμφανίζεται ως μία λιγότερο ή περισσότερο αντιληπτή αλλαγή του αντικειμένου μέσα στο περιβάλλον του (Π. Χαρτοκόλλης, 1991, σελ. 23).

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ: Εκφράζει τη σχέση που συνδέει κάποιον με τον εαυτό του και το μοίρασμα με τους άλλους ενός είδους ουσιαστικού χαρακτήρα (Νεοελληνικό Λεξικό, Πατάκη, 2006, σελ. 205).

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ: Μέθοδος θεραπείας της ψυχής και του πνεύματος, η αποκατάσταση της ψυχοπνευματικής ισορροπίας με τη διερεύνηση και τη μελέτη του υποσυνείδητου, που αναπτύχθηκε από τον αυστριακό γιατρό Freud (Νεοελληνικό Λεξικό, Σμυρνιωτάκη, 2005, σελ.302).

ΝΕΥΡΩΣΗ: Οι νευρώσεις είναι ήπιες ψυχικές διαταραχές με κύριο χαρακτηριστικό τους το υπερβολικό άγχος, την εσωτερική ανησυχία, τον εκνευρισμό, τον φόβο και ακόμη και τον πανικό. Το νευρωτικό άτομο αδυνατεί να πάρει αποφάσεις για σημαντικά θέματα της καθημερινότητας, να διατηρήσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις. Όταν έρχεται αντιμέτωπο με τέτοιες καταστάσεις εμφανίζει νευρωτικές διαταραχές όπως ταχυπαλμία, εφίδρωση, διάρροια, μούδιασμα, συχνοουρία, ωχρότητα. Γνωρίζοντας λοιπόν το νευρωτικό άτομο αυτές τις δυσάρεστες συνέπειες αποφεύγει να αλληλεπιδρά με άλλους ανθρώπους, να συζητάει ορισμένα θέματα ή και να πλησιάζει συγκεκριμένους χώρους και αντικείμενα.

Οι νευρώσεις εκδηλώνονται για πρώτη φορά κυρίως στην εφηβική και την πρώτη ώριμη ηλικία.

([http://junior.imo.gr/forum/viewtopic.\(php.p\)](http://junior.imo.gr/forum/viewtopic.(php.p))).

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

«Το φαινόμενο της ομοφυλοφιλίας, παρατηρείται σε όλες σχεδόν τις πρωτόγονες κοινωνίες, είναι δε γνωστό από τους αρχαιότερους χρόνους. Περιπτώσεις ομοφυλοφιλίας απαντούμε σχεδόν σε όλες τις ανθρώπινες φυλές και μάλιστα από τους πρώτους ιστορικούς χρόνους». (X. Ζολινδάκης, 1980, σελ. 101).

«Η ομοφυλοφιλική διαπαιδαγώγηση, έτσι όπως εκφράστηκε σε όλες τις εποχές, είναι η εκμάθηση του ανδρισμού από τον πλάγιο δρόμο της ομοφυλοφιλίας». (E. Badinter, 1984, σελ. 108).

«Η ομοφυλοφιλία υποστηρίζεται ακόμη και σήμερα ότι αποτελούσε είδος έρωτα, που εισήχθη στην Ελλάδα από τους Δωριείς κατά τον 11^ο π.Χ. αιώνα. Ήταν ένα είδος έρωτα κατά περιορισμένο τρόπο διαδεδομένος, μ' άλλα λόγια, υπήρξε συνήθεια των ανηκόντων στην ανώτερη τάξη, της τότε elite. Δεν αποτελούσε συνήθεια των λαϊκών τάξεων». (E. Cantarella, 1998, σελ. 148).

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Αρχαία Ελλάδα, ιδιαίτερη ανάπτυξη σημείωσε η ομοφυλοφιλία για λόγους κοινωνικούς, κυρίως. Η κοινωνική θέση της γυναίκας ήταν πολύ κατώτερη. Αντίθετα η κοινωνική ζωή, έφερνε σε πολύ στενή επαφή τα δύο φύλα, με ομόφυλους.

Οι νέοι γυμνάζονταν χωρίς καμία ενδυμασία στα γυμναστήρια και διατηρούσαν στενές, προσωπικές σχέσεις μεταξύ τους και τα κορίτσια, έμεναν στους γυναικωνίτες ή μέσα στα σπίτια. Πράγμα που επίσης διευκόλυνε τις μεταξύ τους επαφές. Διαμορφώθηκε έτσι, σιγά – σιγά, ένα

καθεστώς ομοφυλοφιλίας το οποίο μάλιστα εξιδανικεύτηκε αργότερα από ορισμένους συγγραφείς και φιλοσόφους (Χ. Ζολινδάκης, 1980).

«Τα ομηρικά έπη, δεν περιλαμβάνουν καμία σαφή αναφορά σ' αυτού του είδους τους έρωτες, παρά μόνο κάνουν λόγο για φιλίες μεταξύ ανδρών, τόσο συναισθηματικά έντονες που οδηγούν στην εικασία ότι επρόκειτο για διηγήσεις ερωτικού τύπου, όπως ο στενότατος δεσμός του Αχιλλέα με τον Πάτροκλο». (Ε. Cantarella, 1998, σελ. 150)

«Ομοφυλοφιλική σχέση είναι ο χώρος, μέσα στον οποίο οι Έλληνες, άνδρες, άφηναν να εκδηλώνεται η καλύτερη πλευρά του εαυτού τους, η νοημοσύνη τους και η επιθυμία τους να βελτιωθούν μέχρι υψηλοτάτου επιπέδου». (Ε. Cantarella, 1998, σε. 162)

«Οι Έλληνες δεν αναζήτησαν ποτέ αιτίες για την ομοφυλοφιλία, ούτε κατέβαλαν ποτέ καμία προσπάθεια για να την εξηγήσουν, πράγμα που σημαίνει ότι τη θεωρούσαν όπως ο Αριστοφάνης, τόσο λίγο παράξενη όσο και την επιθυμία να πίνει κανείς, να τρώει και να γελάει». (D. Fernandez, 1989, σελ. 10-11)

Ο Ελληνικός πολιτισμός είχε την ικανότητα να παραδέχεται την εναλλαγή των ομοφυλοφιλικών και ετεροφυλοφιλικών προτιμήσεων στο ίδιο άτομο άφηνε να ευνοηθεί ότι μία παρόμοια εναλλαγή ή συνύπαρξη δεν δημιουργούσε ιδιαίτερα προβλήματα στο άτομο ή στην κοινωνία έδειχνε κατανόηση στην ελεύθερη έκφραση των ομοφυλοφιλικών επιθυμιών με λόγια και με πράξεις και απόλαβε τη χωρίς αναστολές χρησιμοποίηση ομοφυλοφιλικών θεμάτων στη λογοτεχνία και στις εικαστικές τέχνες. (Κ. Dover, 1990).

Ο Μισέλ Φουκώ στο βιβλίο του *L' usage de plaisir* (κεφάλαιο IV, 1) βγάζει το πειστικό συμπέρασμα ότι η οροθετική γραμμή στην Ελλάδα δεν περνούσε ανάμεσα στους ομοφυλόφιλους και τους ετεροφυλόφιλους, αλλά ανάμεσα στους εγκρατείς και στους έκφυλους. Το να μην μπορείς να αντισταθείς στ' αγόρια δεν ήτανε περισσότερο σοβαρό απ' το να

ενδίδεις στα θέλγητρα μιας γυναίκας και μόνο η έλλειψη αυτοελέγχου επέσυρε την αποδοκιμασία. Αντίθετα για να εγκωμιάσουν την εγκράτεια ενός άνδρα υπογραμμίζουν ότι ήταν ικανός να απέχει τόσο από τα αγόρια όσο και από τις γυναίκες. (D. Fernandez, 1989).

Κατά τη διάρκεια του 6^{ου} αιώνα με 4^ο αιώνα π.Χ. στους οποίους άνησε η ομοφυλοφιλία, οι Έλληνες ισχυρίζονταν με πάθος ότι αποτελούσε κλάδο της ανώτερης παιδείας. Θεωρητικά τα πράγματα γίνονταν ως εξής: Όταν ένα αγόρι, τελείωνε τις βασικές σπουδές του το αναλάμβανε υπό την προστασία του, ένας ενήλικας που είχε πλέον την ευθύνη για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη του αγοριού, στον οποίον έπρεπε να συμπεριφέρεται ευγενικά με την κατανόηση και τη θαλπωρή που ξέρει να προσφέρει μόνο η αγάπη, που αποβλέπει σύμφωνα με τον Σωκράτη, στη καλλιέργεια της ηθικής τελειότητας. (R. Tannahil, 1980).

Στο χώρο των αρχαίων κοινωνιών, παρατηρείται συχνά κάποιος μυητικός θεσμός, που επιβάλλει μία ομοφυλοφιλική σχέση, κοινωνικά υποχρεωτική, ανάμεσα στο δάσκαλο ή στο μύστη και τον υποψήφιο της μύησης ή μαθητή. Η μύηση περνούσε από δύο στάδια:

Σαν παιδαγωγικός θεσμός για εκπαίδευση στο κυνήγι και άλλες δεξιότητες και μετά, ένα είδος ερωτικού δεσμού δασκάλου – μαθητή, που χρησιμοποιούταν για την ένταξη – μύηση στον κόσμο των ενηλίκων. Ειδικότερα οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις αποτελούσαν μέρος της Αθηναϊκής κουλτούρας των κλασσικών χρόνων.

Η ομοφυλοφιλία είναι η «υπέρτατη μορφή φιλίας» όπως υποστήριξε ο Henry Lenne Marrow. (M. Λαγουμίδου, 1996).

- Γυναικεία ομοφυλοφιλία

«Οι μαρτυρίες που αναφέρονται στη γυναικεία σεξουαλικότητα οποιουδήποτε είδους, είναι πενιχρές, σε σύγκριση με τις πληθωρικές μαρτυρίες με την ανδρική ομοφυλοφιλία». (K. Dover, 1990, σελ.5)

Μοναδική πηγή για τους «έρωτες» των γυναικών στάθηκαν τα ποιήματα της Σαπφώς μέσα στα οποία μιλάει για κοινότητες των γυναικών που δεν εντοπίζονται μόνο στη Λέσβο αλλά και σε άλλες Ελληνικές περιοχές, ιδιαίτερα, στη Σπάρτη. Οι κοινότητες αυτές, δεν ήταν απλώς σχολεία για κορίτσια «καλών οικογενειών» ήταν και κάτι πιο περίπλοκο: Αποτελούσαν ομάδες και λάτρευαν κάποιες δικές τους θεότητες για τις οποίες μάλιστα τελούσαν δικές τους ειδικές εορτές. (E. Cantarella, 1998).

Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι στη Σπάρτη οι παντρεμένες μεγαλύτερες γυναίκες, αγαπούσαν και διατηρούσαν σχέσεις με τις καλύτερες κοπέλες. Αν συνέβαινε, περισσότερες μεγάλες γυναίκες να αγαπούν την ίδια κοπέλα, δεν μειωνόταν το ενδιαφέρον τους γι' αυτήν αλλά και πάλι, όλες τους μαζί την περιποιούνταν και προσπαθούσαν να την κάνουν κατά το δυνατό καλύτερη.

Οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις ήταν προσωπικές και ουσιαστικές. Για τις γυναίκες που βιώνουν τέτοιες εμπειρίες, η περίοδος αυτή αποτελούσε περίοδο πνευματικής μάθησης και ανύψωσης. (E. Cantarella, 1998).

ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ

Στη Ρώμη, όπου μεταφυτεύτηκαν οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις από την Ελλάδα, μαζί με όλον τον αρχαίο Ελληνικό πολιτισμό, απέβαλαν εντελώς τον πνευματοποιημένο χαρακτήρα και μεταβλήθηκαν σε διεστραμμένα σεξουαλικά όργανα. Υπήρχαν ακόμη και ειδικά πορνεία με νέους που προέρχονταν κυρίως από τα στρώματα των σκλάβων, μερικές φορές όμως, ήταν και ελεύθεροι πολίτες. Τεράστια επίσης διάδοση είχε η ομοφυλοφιλία και στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα, πολλές φορές δε οι

ίδιοι οι αυτοκράτορες συνάπτανε ομοφυλοφιλικές σχέσεις όπως ο αυτοκράτορας Ηλιογάβαλος που του άρεσε να ντύνεται γυναίκα, είχε δε εμπιστευτεί τις σπουδαιότερες θέσεις του κράτους σε ομοφυλόφιλους.

Ο Ιούλιος Καίσαρ ήταν επίσης ομοφυλόφιλος και είχε σχέσεις με το βασιλιά της Βιθυνίας. (X. Ζολινδάκης, 1980).

«Αντίθετα με τους Έλληνες, η Ρωμαϊκή ομοφυλοφιλία, δεν συνδέει το δάσκαλο με το μαθητή αλλά νεαρά αγόρια της ίδιας ηλικίας και ακόμα συχνότερα τον αφέντη με τον όμορφο σκλάβο του». (B. Bandman, 2000, σελ.140).

Το ρωμαϊκό δίκαιο αντιμετώπιζε με κάποια δυσμένεια τις ομοφυλόφιλες πρακτικές, χωρίς εντούτοις να την έχει αναγάγει καθ' εαυτή σε έγκλημα.

Ενδιαφέρεται να ασκήσει πρόληψη ή καταστολή σε ορισμένες εκδηλώσεις της, ιδίως σε ειδικές μορφές σχέσεων ή σε περιπτώσεις που από την φύση τους μπορούσαν να προκαλέσουν κοινωνική αναταραχή, προσβολή της δημόσιας τάξεως ή δημόσιο σκάνδαλο (π.χ. με τη χρήση γυναικείων ενδυμάτων ή αλλιώς της στρατιωτικής τιμής ή αρετής και κυρίως σε περιπτώσεις όπου η άσκηση της ομοφυλοφιλίας συνδέεται με την τέλεση άλλων εγκλημάτων. Κυρίως πρόκειται για την επίτευξη ομοφυλοφιλικών συνευρέσεων δια της βίας, η οποία γεννά αστική και ποινική ευθύνη. Σε κάποιο στάδιο η ποινή για την περίπτωση αυτή είναι θάνατος. (X. Μαλτέζου, 1993).

Ο Ιουστινιανός συντέλεσε στη μεγάλη τομή της αντιμετώπισης της ομοφυλοφιλίας με άνευ προηγουμένου διωγμό κατά των ομοφυλοφίλων. Θέσπισε αυστηρότατους νόμους και ο διωγμός τους όχι μόνο συνεχίστηκε, αλλά έγινε και ακόμη αγριότερος κατά τον Μεσαίωνα οπότε πολλοί ομοφυλόφιλοι κήκων ζωντανοί στη φωτιά για το παράπτωμά τους. Παρ' όλα αυτά η ομοφυλοφιλία δεν έπαψε ποτέ αν υπάρχει. (X. Ζολινδάκης, 1980).

Ωστόσο, μόνο ύστερα από την Αναγέννηση η ομοφυλοφιλία αρχίζει να διαδραματίζει εμφανή ρόλο στον κόσμο. Για παράδειγμα ο Μιχαήλ Άγγελος, ο μεγαλύτερος γλύπτης της Αναγεννήσεως, είχε ιδεώδες και πάθη ομοφυλόφιλα δίχως να υπάρχουν αιτίες να πιστέψουμε πως είχε φυσικές σχέσεις με άνδρες, των οποίων, δεχόταν την ελκτική επίδραση.

Στους νεώτερους χρόνους, ως τις αρχές του αιώνα μας, η ομοφυλοφιλία εξακολουθούσε να βρίσκεται σε άγριο διωγμό και είχαν θεσπιστεί σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου αυστηρότατοι νόμοι εναντίον της. Τα μέτρα που πάρθηκαν κατά καιρούς εναντίον της ομοφυλοφιλίας φαίνεται ότι, δεν στάθηκαν ικανά να την περιορίσουν και τελικά μερικές χώρες, αποφάσισαν να αναγνωρίσουν την ομοφυλοφιλία προσπαθώντας να αποφύγουν ένα άλλο κακό, που γινόταν με τους εκβιασμούς ομοφυλοφίλων, οι οποίοι κατείχαν υψηλές κοινωνικές θέσεις. (X. Ζολινδάκης, 1980).

Υπάρχει μια «τελική λύση» στο ομοσεξουαλικό πρόβλημα που ο Χίλτερ και ο Στάλιν την εφάρμοσαν σε βάρος της ομοφυλόφιλης ζωής της δεκαετίας του '30. Οι ρατσιστικές τους ιδέες και οι σοβινιστικές τους φυλετικές θεωρίες φόρτωσαν στους ομοφυλόφιλους μαζί με τους Εβραίους και τους Γύφτους την ευθύνη για τον δήθεν «εκφυλισμό» της Γερμανικής «φυλής». Ο «Νόμος για την προστασία του Γερμανικού αίματος και της Γερμανικής τιμής» καταδίκασε ανθρώπους ακόμη και για ομοφυλόφιλες φαντασίες και τους έστειλε σε στρατόπεδα συγκέντρωσης (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

«Η εξόντωση 220.000 ομοφυλόφιλων μέσα στα γερμανικά και ρώσικα στρατόπεδα δεν παίρνει κι ούτε πρόκειται να πάρει τις διαστάσεις σκανδάλου. Όσο για το λόγο είναι απλός: Κανένας άλλος δεν ασχολείται με την ύπαρξη των ομοφυλοφίλων εκτός από τους ίδιους. Τα υπόλοιπα

κοινωνικά στρώματα δεν «μάθανε» ακόμη να ζουν πραγματικά μαζί τους». (Okengem G., 1983, σελ.10).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

Η σεξουαλική συμπεριφορά είναι πολυποίκιλη και καθορίζεται από πλήθος αλληλεπιδρόντων παραγόντων. Επηρεάζεται από (1) τις σχέσεις του ατόμου με τους άλλους (2) τις συνθήκες ζωής (3) το γνωστικό επίπεδο και (4) τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με το περιβάλλον του. Η σεξουαλικότητα ενός ατόμου σχετίζεται με την προσωπικότητα, το βιολογικό υπόστρωμα και με τη γενικότερη αίσθηση που έχει το άτομο για τον εαυτό του. Είναι δύσκολο να δοθεί ένας αυστηρός ορισμός της «φυσιολογικής» σεξουαλικότητας, που άλλωστε στερείται χρησιμότητας στην κλινική πράξη. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

1.1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΜΑΛΟΥ

Η ομαλότητα, αναφέρεται σε μια φυσιολογική κατάσταση που προσδιορίζεται από τη λειτουργική της σκοπιμότητα και την προσαρμοστική της χρησιμότητα.

Η ομαλότητα ωστόσο, μπορεί να αναφέρεται σε μία κοινωνικά οριοθετημένη κατάσταση, μία προτίμηση, μια ιδεολογία ή έναν συμβατικό τρόπο συμπεριφοράς. Τότε η ανωμαλία είναι σχετική καθώς η στάση της κοινωνίας απέναντι σε μια τέτοια κατάσταση διαφέρει από τόπο σε τόπο και από εποχή σε εποχή.

Κατά μια τρίτη άποψη ομαλό – ομαλή συμπεριφορά, ομαλή σκέψη, ομαλό συναίσθημα, είναι κάτι που συμβαίνει ή υπάρχει στο μεγαλύτερο μέρος ενός διαδεδομένου πληθυσμού. Στην περίπτωση αυτή ο μέσος όρος είναι αντιπροσωπευτικός της ομαλότητας. Κλασικό παράδειγμα στο οποίο συντρέχουν στοιχεία και από τις τρεις απόψεις είναι η ομοφυλοφιλία. (Π. Χαρτοκόλλης, 1991).

«Η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά υπήρξε σε διαφορετικές περιόδους της ιστορίας και σε διαφορετικούς πολιτισμούς άλλοτε αποδεκτή, άλλοτε ανεκτή και άλλοτε απαγορευμένη». (Εγκ. Πάπυρους Λαρούς, 1991, σε.335).

Αν η επιλογή του αντικειμένου της επιθυμίας μας μπορεί να πραγματοποιηθεί σε σχέση με το αντίθετο φύλο πραγματοποιείται επίσης με πρόσωπο του ίδιου φύλου. Η έλξη που ασκούν τα δύο φύλα το ένα επί του άλλου, η απαγορευτική δύναμη των κοινωνικών προτύπων και η ανάγκη να κάνουμε παιδιά, αποτελούν τις δυνάμεις που αποτρέπουν από την ομοφυλοφιλική σχέση. Πάντοτε οι κοινωνίες απέδιδαν ιδιαίτερη αξία στην ετεροφυλοφιλία, επειδή από κοινωνιολογική άποψη έχει περισσότερο μέλλον από την ομοφυλοφιλία, ακόμη και αν, όπως φαίνεται μέσα στις διάφορες περιόδους της ιστορίας, η ομοφυλοφιλία αποτελούσε μια ανεκτή μορφή σεξουαλικότητας (T. Anatrella, 1986).

1.1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ

Η ομοφυλοφιλία ανδρών και γυναικών περικλείει το κοινό χαρακτηριστικό της αναζήτησης σεξουαλικού συντρόφου από το ίδιο φύλο. Άρα ομοφυλόφιλος ορίζεται εκείνος ο άνδρας ή εκείνη η γυναίκα που λειτουργεί και εκφράζεται σεξουαλικά με μοναδικό και κυρίαρχο ρόλο από τον σύντροφο εκείνον που ερωτεύεται, φαντασιώνεται και ικανοποιείται σωματικά. (Θ. Ασκητής, 1997).

Ένας ευρύς ορισμός ορίζει την ομοφυλοφιλία ως μια προτίμηση για συντρόφους του ίδιου φύλου, δεν είναι απαραίτητο να υπονοεί σωματική επαφή μεταξύ των συντρόφων.

Για παράδειγμα, η προτίμηση μπορεί να είναι του είδους που παρουσιάζουν τα παιδιά κατά την ηλικία των 7-14 ετών. Αυτό το στάδιο ανάπτυξης των παιδιών, όταν περιλαμβάνει ουσιαστικά πλατωνικές

σχέσεις, μερικές φορές έχει ονομαστεί ομαλή ή αφελής ομοφυλοφιλία. Το πρόβλημα του ορισμού περιπλέκεται από το γεγονός ότι, μερικές φορές η σωματική εμφάνιση, οι τρόποι, ή τα ενδιαφέροντα ενός ατόμου ερμηνεύονται – χαρακτηρίζονται από άλλους ότι δεν αρμόζουν στο φύλο, δηλαδή αρμόζουν πιο πολύ σε μέλη του αντίθετου φύλου. Έτσι, τόσο η νέα γυναίκα, όσο και ο νέος άνδρας, μπορούν να χαρακτηριστούν ομοφυλόφιλοι λόγω των δήθεν αταίριαστων στο φύλο τους χαρακτηριστικών, ενώ στην ερωτική τους συμπεριφορά και οι δύο είναι απόλυτα φυσιολογικοί, δηλαδή ετεροφυλόφιλοι.

Επιστήμονες έχουν υπολογίσει ότι μόνο το 15% των αρρένων ομοφυλόφιλων μπορούν να αναγνωριστούν ως τέτοιο από την εμφάνισή τους. (Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, 1991).

1.2 ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

Η διάκριση βιολογικού από επίκτητο σε ότι αφορά την αιτιολογία της ομοφυλοφιλικής προτίμησης – αν αυτή καθορίζεται από εγγενείς παράγοντες ή από περιβαλλοντικές επιδράσεις – εξακολουθεί να προκαλεί σύγχυση στην επιστημονική έρευνα των αλληλεπιδρόντων προ- και μεταγεννητικών παραγόντων, οι οποίοι συμβάλλουν στον γενικό σεξουαλικό προσανατολισμό. Τα ανθρώπινα όντα γεννιούνται με ένα σεξουαλικό δυναμικό και οι ετερο-, ομο-, αμφιφυλοφιλικές ή ασεξουαλικές προτιμήσεις αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια των εμπειριών της παιδικής ηλικίας και της εφηβείας. Αυτό δε σημαίνει ότι οι προ- και μεταγεννητικοί παράγοντες είναι ασήμαντοι. Μαρτυρίες ότι οι άνθρωποι γεννιούνται αμφιδύναμοι αναφορικά με τον ερωτικό προσανατολισμό, προέρχονται από διάφορες πηγές. Η πρώτη είναι η μελέτη των κλινικών περιστατικών της μεσοφυλετικότητας, δηλαδή των ατόμων τα οποία γεννιούνται με διαφορούμενα γεννητικά

όργανα και ανατρέφονται σύμφωνα με το αντίθετο προς το γενετικό ή χρωματοσωμικό τους φύλο. Περίπου 60 άτομα, τα οποία ανατράφηκαν σύμφωνα με το αντίθετο προς το γενετικό τους φύλο, μελετήθηκαν από τον Τζων Α. Μάνυ του νοσοκομείου Τζους Χοπκινς και τους συνεργάτες τους. Σε καθένα από τα περιστατικά μεσοφυλετικότητας, η ταυτότητα και ο ρόλος του φύλου – δηλαδή η προσωπική αίσθηση του ατόμου για την αρρενοπρέπεια και την θηλυπρέπεια και οι συμπεριφορικές εκδηλώσεις – που αναπτύχθηκαν ήταν συμβατά με το κατ' ανατροφή φύλο, άσχετα από τη γενετική σύσταση και την προγεννητική ταξινόμηση. Τούτο υποδηλώνει ότι ο φυλετικός προσανατολισμός θεμελιώνεται κυρίως σε μεταγεννητικές εμπειρίες.

Η δεύτερη πηγή πληροφοριών για τις επιδράσεις της φύσης και της ανατροφής είναι η ανθρωπολογική έρευνα. Περίπου στα 2/3 των 76 κοινωνιών που μελετήθηκαν από τους Κλήλαν Σ. Φορντ και Φρανκ Α. Μπητς στο έργο τους «Πρότυπα σεξουαλικής συμπεριφοράς το 1951, οι ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες ήταν αποδεκτές υπό ορισμένες συνθήκες. Σε καμία όμως από τις κοινωνίες αυτές δεν υπήρχε αναφορά σε αποκλειστική ομοφυλοφιλία.

Αντίθετα, η ετεροφυλοφιλική δημιουργία σχέσεων συνέβαινε κατά την ενήλικη περίοδο και η ομοφυλοφιλία είτε σταματούσε τότε είτε επιτρεπόταν υπό ορισμένες συνθήκες. Έτσι, μπορεί να δει κανείς ότι η αποκλειστική ομοφυλοφιλία – και ετεροφυλοφιλία – είναι άτυπες σε πολλούς πολιτισμούς η πόλωση μεταξύ ομο- και ετεροφυλοφιλίας εμφανίζεται ως προϊόν μεμονωμένων πολιτισμών. (Εγκ. Πάπυρους Λαρούς, 1991).

Όπως έχει δείξει η πρόσφατη επιστημονική έρευνα, κάθε άνθρωπος έχει απριόρι μια δίφυλη προδιάθεση τόσο φυσικά όσο και συνακόλουθα, ψυχικά. Μέχρι τον τρίτο μήνα της κύησης, κάθε έμβρυο μπορεί να εξελιχθεί προς το ανδρικό ή προς το γυναικείο φύλο, μια και

αναπτύσσονται τόσο το γυναικείο όσο και το ανδρικό γεννητικό όργανο και κάθε τι που αποτελεί μέρος του.

Από τον τρίτο μήνα κι έπειτα κατά γενικό κανόνα, βλέπουμε να αναπτύσσεται εντονότερα είτε η αρσενική είτε η θηλυκή σύσταση, ενώ η αντίθετη επιβραδύνει την ανάπτυξή της.

Η εμβρυακή δομή του άλλου φύλου, μένει πάντα παρούσα ακόμη κι αν είναι ανίκανη να εκπληρώσει την οποιαδήποτε λειτουργία. Ο άνδρας έχει σ' ένα συγκεκριμένο μέρος του γεννητικού του οργάνου τα ίχνη ενός κόλπου και η κλειτορίδα της γυναίκας δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα μη ανεπτυγμένο ανδρικό γεννητικό όργανο. Τα ανδρικά στήθη είναι μη ανεπτυγμένοι μαστοί. (V. Reich, 1974).

1.3 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ

Η ταυτότητα του φύλου, αναφέρεται στα βιολογικά χαρακτηριστικά του φύλου. Σε περίπτωση «φυσιολογικής» ανάπτυξης, η ταυτότητα του φύλου μαζί με την ταυτότητα του γένους σχηματίζουν μια συνεκτική δομή, δίνοντας σιγουριά στο άτομο σχετικά με το «φύλο» του. Η ταυτότητα του γένους αναφέρεται στην αίσθηση «αρρενωπότητας» ή «θηλυκότητας», δηλαδή το άτομο μαθαίνει το ότι «είναι αγόρι» η το ότι «είναι κορίτσι». Το φύλο θεωρείται βιολογικό, δηλαδή προϋπάρχει.

Το γένος θεωρείται κοινωνικό χαρακτηριστικό. Το φύλο και το γένος είναι δυνατόν να αναπτυχθούν σε συγκρουόμενες ή και αντίθετες κατευθύνσεις, όπως στην περίπτωση της ομοφυλοφιλίας. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

«Η ταυτότητα του φύλου, είναι η βαθύτερη αναγνώριση του φυλετικού ρόλου, που μέσα σ' αυτόν εκφράζεται κοινωνικά η φυλετική ταυτότητα και ο τρόπος ζωής του ατόμου». (Θ. Ασκητής, 1997, σελ.124).

Ο προσδιορισμός του γένους εμπλέκει αυτόματα τη σεξουαλικότητα: ποιος κάνει τι και με ποιον;

Η ανδρική ταυτότητα συνδέεται με την έννοια του κατέχω, κατακτώ, εισχωρώ, κυριαρχώ και επιβάλλομαι στην ανάγκη, με τη βία.

Η γυναικεία ταυτότητα συνδέεται με την έννοια της κατακτημένης, υπάκουης, υποχωρητικής, υποταγμένης. «Ομαλότητα» και σεξουαλική ταυτότητα περιέχονται στο καταστατικό της κυριαρχίας του άνδρα στη γυναίκα. Με αυτή την προοπτική, η ομοφυλοφιλία, η οποία προϋποθέτει κυριαρχία του άνδρα σε άνδρα, αντιμετωπίζεται, αν όχι ως ψυχική νόσος, τουλάχιστον ως διαταραχή ταυτότητας φύλου. (E. Badinter, 1994).

1.4 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΙΣΕΙΣ

Από τη στιγμή της γέννησής μας, ένας βασικός στόχος είναι η ταύτιση του αγοριού με τον πατέρα, που «ενδοβάλλει» και υιοθετεί τις ιδιότητες, τις αρετές και αξίες που θα καθορίσουν τους οριστικούς τρόπους συμπεριφοράς και κοινωνικής προσαρμογής, φεύγοντας από τις «αιμομικτικές» τάσεις προς τη μητέρα και τις αυτοερωτικές του αναζητήσεις (σωματικό χαϊδεμα, αυτοθουμασμός, ναρκισσισμός) και το κορίτσι πρέπει να ταυτιστεί με τη μητέρα και να αποδεχτεί την εικόνα και τις ιδιότητές της μέσα στην ωρίμανση του μητρικού γυναικείου ρόλου. Πρέπει να ομαλοποιηθούν οι ταυτίσεις και να ισχυροποιηθούν οι ρόλοι του γιου προς τον πατέρα (θαυμασμός, πρότυπο) και της κόρης προς τη μητέρα (γυναικεία αναγνώριση, πρότυπο).

Εάν αυτές οι ομόφυλες ταυτίσεις λειτουργήσουν ανταγωνιστικά, τότε θα έχουμε ταυτίσεις προς τον γονέα του αντίθετου φύλου και θα ενισχυθούν και θα ενοδωθούν οι φιλομοφυλικές τάσεις οι οποίες ανοίγουν τον δρόμο προς την ομοφυλοφιλία, που μαζί με άλλους

παράγοντες θα καθορίσουν τη σεξουαλική έλξη του ατόμου προς το ίδιο φύλο. (Θ. Ασκητής, 1997).

1.5 ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ – ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Αρκετές έρευνες υποστηρίζουν ότι υπάρχει σχέση της «θηλυπρεπούς» συμπεριφοράς του μικρού αγοριού (όταν εμφανίζεται) με τον ομοφυλοφιλικό σεξουαλικό προσανατολισμό κατά την ενηλικίωση. Ο Kinsey το 1948 υποστήριξε ότι η ομοφυλοφιλική σεξουαλική φαντασία συχνά έχει κάνει την εμφάνισή της στην παιδική ηλικία ατόμων που κατατάσσονται στις κατηγορίες 2 έως 6 της κλίμακας Kinsey.

Δηλαδή τα άτομα που εξελίσσονται σε ομοφυλόφιλους περιστασιακά ομοφυλόφιλους ή ετερόφυλοφίλους έχουν αντίστοιχα, περισσότερες, λιγότερες ή καθόλου τέτοιες φαντασιώσεις. Οι διαπροσωπικές, προεφηβικές γενετήσιες εμπειρίες φαίνεται να επηρεάζουν κάποια συγκεκριμένη μετεφηβική συμπεριφορά. Κάθε συγκεκριμένη διαφυλική συμπεριφορά, συνδυασμένη με τις επιρροές του περιβάλλοντος, πιθανά, σχετίζεται με τις μελλοντικές ομοφυλοφιλικού προσανατολισμού κατασκευές της φαντασίας.

Ο Green (1974) παρατήρησε ότι τα θηλυπρεπή αγόρια παρουσιάζουν συχνά προβλήματα στις σχέσεις με τους συνομηλίκους τους. συνεπώς γίνονται στόχος πειραγμάτων, των άλλων αγοριών, τους απορρίπτουν, τους αποκαλούν με ψευδώνυμα που καυτηριάζουν τη θηλυπρέπειά τους.

Ένα χαρακτηριστικό αρκετών αγοριών και κοριτσιών που επιλέγουν ως ενήλικες ομοφυλοφιλική σεξουαλική ζωή είναι η έλλειψη αυτοεκτίμησης ή η παρουσία ψυχολογικών ανασφαλειών (πιθανότατα λόγω κοινωνικών και οικογενειακών επιδράσεων).

Στην περίπτωση ομοφυλοφιλικών σχέσεων, εμφανίζεται συχνά μείωση των «απαιτήσεων» στην επιλογή ερωτικού συντρόφου μάλλον λόγω της ανυπαρξίας πολλαπλών εναλλακτικών λύσεων. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

1.6 ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ

Κατά την ηλικία της ήβης θα γίνει εμφανής η διάκριση ανάμεσα στο αρσενικό και το θηλυκό. Όμως το βιολογικό φύλο, δεν είναι εκείνο που κυριαρχεί στον προσανατολισμό της σεξουαλικής επιθυμίας. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της όλης πορείας και της διευθέτησης της ψυχικής ζωής, βάσει των οποίων ο έφηβος θα προχωρήσει στην ενοποίηση της προσωπικότητάς του. Η σεξουαλική ταυτότητα εκφράζει συγχρόνως την ανάγκη να επιβεβαιώσει κανείς την ανατομία του, στο αρσενικό ή το θηλυκό, και την ανάγκη να αποκτήσει ψυχική συνοχή.

Η συστολή ή η αμφιβολία του εφήβου στο θέμα της ταυτότητας του εκφράζει ψυχική αμφιφυλία, που παίζει κάποιο ρόλο ως προς την παραδοχή της διαφοράς των φύλων και ως προς τον προσανατολισμό της επιθυμίας του. (Τ. Anatrella, 1986).

«Η εφηβεία ξυπνάει τα σεξουαλικά ερεθίσματα που βρίσκονται σε ελαφρά σύγχυση ως προς το μοντέλο της ερωτικής αναζήτησης. Δείχνει την ομοφυλοφιλική έλξη με τις πρώτες σχέσεις του φλερτ, αλλά και των παιχνιδιών, μέσα στην κοινωνική ομάδα των αγοριών και των κοριτσιών φέρνει τους εφηβικούς έρωτες (εξιδανίκευση, απογοήτευση)». (Θ. Ασκητής, 1997, σελ.147-148).

«Στην εφηβεία, η ομοφυλοφιλικές έλξεις εμπνέονται και καθοδηγούνται από την ανατομική περιέργεια ή από τη γοητεία και την κλίση προς το παρόμοιο σώμα, ως προς τη συναισθηματική εκλογή, τις περισσότερες φορές με τρόπο πλατωνικό η μεταμορφωμένο μέσα σε

δραστηριότητες αθλητικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές ή άλλες ξεχωριστές σχέσεις». (T. Anatrella, 1986, σελ.295).

Η πιο συνειδητοποιημένη ομοφυλοφιλική έκφραση γίνεται πιο έκδηλη μέσα στην περίοδο της κυρίαρχης ή μέσης εφηβείας, που είναι τα 14-16 χρόνια της ζωής τους. Ήδη στο σχολικό περιβάλλον η ομοφυλοφιλική του έλξη γίνεται όλο και πιο αντιληπτή με την πιο «εύθραυστη» συμπεριφορά σε σχέση με τα άλλα αγόρια, ενώ δείχνει πιο ευάλωτος και αρνητικός στα αθλητικά παιχνίδια και στις άγριες εκδηλώσεις. Ίσως να είναι πιο «μαμμόθρεφτο» από τα άλλα παιδιά, πιο εγκεφαλικό, πιο ευγενικό και πιο πρόσχαρο παιδί. Ίσως να είναι το καλό παιδί των καθηγητριών, που το συμπαθούν για την ήρεμη εικόνα του αλλά και πολλές φορές για την επιμέλειά του. Φυσικά δεν είναι πάντα έτσι το ομοφυλόφιλο παιδί αλλά σίγουρα, όταν φτάσει στη μέση εφηβεία, ή ηπιότητά του αλλά και η ανάγκη του για περισσότερη τρυφερότητα το κάνουν να ξεχωρίζει από τους ανήσυχους «άγριους» εφήβους που όλο και πιο ξεκάθαρα ζητούν την ετεροφυλική αναζήτηση και τον κοριτσίστικο έρωτα.

Η ενεργοποίηση όμως της ομοφυλοφιλίας στα 16-17 χρόνια, είναι σχεδόν γεγονός. Ο παράγοντας προδιάθεση, η ιδιοσυστασία των χαρακτηριστικών του εφήβου, η κληρονομική μεταβίβαση αλλά και το οικογενειακό περιβάλλον διαμορφώνουν την ενεργοποίηση της ομοφυλοφιλίας και στα δύο φύλα. (Θ.Ασκητής, 1997).

1.7 Η ΚΛΙΜΑΚΑ ΤΟΥ KINSEY

Ο Kinsey και οι συνεργάτες του, ασχολούμενοι με την ανθρώπινη σεξουαλικότητα, υποστηρίζουν ότι οι τύποι σεξουαλικής έλξης, μπορούν να τοποθετηθούν σε μια συνεχή κλίμακα (ετερο- ομοφυλοφιλική).

Κατά την άποψή τους, ετεροφυλοφιλικές και ομοφυλοφιλικές τάσεις, είναι ταυτόχρονα παρούσες στη πλειοψηφία των ανθρώπων και διαφέρουν μόνο στις σχετικές τους αναλογίες από άτομο σε άτομο.

Η κλίμακα των 7 μονάδων (0 - 6) που χρησιμοποιήθηκε από τον Kinsey, έχει αναφερθεί και χρησιμοποιηθεί σε αμέτρητα άρθρα, βιβλία και ανακοινώσεις, αλλά φαίνεται ότι, ακόμη μπορεί και λειτουργεί ως εργαλείο της επιστήμης για τη σεξουαλικότητα, σε παγκόσμιο επίπεδο. Ακολουθεί σχηματική περιγραφή της: Δεν υπάρχει καμία φυσική επαφή ή ερωτική επιθυμία ούτε έλξη για άτομα του ίδιου φύλου. Η κοινωνικοσεξουαλική ενεργοποίηση γίνεται αποκλειστικά με άτομα του αντίθετου φύλου.

1. Το άτομο έχει λίγες και ευκαιριακές ομοφυλοφιλικές επαφές, οι οποίες περιλαμβάνουν φυσική ή ψυχική επιδοκιμασία η ευκαιριακή ψυχική έλξη χωρίς ψυχική επαφή. Τέτοιες ομοφυλοφιλικές εμπειρίες βιώνονται μόνο μία φορά, δύο ή τουλάχιστον πολύ λίγες και είναι συγκρουόμενες με τις ετεροφυλόφιλες εμπειρίες. Μερικές φορές οι ομοφυλοφιλικές «ενέργειες», στις οποίες λαμβάνει μέρος, έχουν σαν κίνητρο την περιέργεια ή μπορεί έμμεσα ή άμεσα να ξεκινάνε από άλλους στη διάρκεια του ύπνου, σε κατάσταση μέθης, ή κάτω από ειδικές συνθήκες.

2. Τα άτομα δεν έχουν απλώς ευκαιριακές ομοφυλοφιλικές εμπειρίες, αλλά παράλληλα, «απαντούν», μάλλον θετικά στην ομοφυλοφιλική διέγερση.

Οι ετεροφυλόφιλες εμπειρίες ή αντιδράσεις είναι περισσότερες από τις ομοφυλοφιλικές. Αυτή η περίπτωση είναι η πιο συχνή μεταξύ νεότερων ανδρών, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη αρκετές ευκαιρίες για ετεροφυλόφιλες εμπειρίες, ενώ ο προσανατολισμός τους είναι κατά κύριο λόγο ετεροφυλόφιλος.

3. Τα άτομα αυτής της ομάδας βρίσκονται στη μέση, μεταξύ ομοφυλόφιλου και ετεροφυλόφιλου προσανατολισμού και είναι σε «ίσιο βαθμό» ομοφυλόφιλοι και ετεροφυλόφιλοι στην εμπειρία και /ή στην ψυχική αντίδραση. Γενικά, δέχονται, και εξίσου επιδιώκουν, και τα δύο είδη επαφών και δεν έχουν έντονη προτίμηση σε κάποιο από τα δύο είδη. «Μέλη» αυτής της ομάδας μπορεί να έχουν περισσότερες εμπειρίες του ενός είδους, αλλά να «απαντούν» θετικά στην ψυχική επαφή με συντρόφους και από τα δύο φύλα.

Απαντώνται περισσότερο μεταξύ αγοριών ανδρών, γιατί οι επαφές με άνδρες είναι συχνά πιο εύκολες απ' ό τι με γυναίκες. Οι έγγαμοι άνδρες αυτής της ομάδας θεωρούν ευκολότερη τη σχέση με τη σύζυγό τους, ακόμα και αν μερικοί επιθυμούν εξίσου κάποια σχέση με άτομα του ίδιου φύλου.

4. Άτομα που εμφανίζουν περισσότερες δραστηριότητες και / ή ψυχική αντίδραση σε ομοφυλοφιλικές σχέσεις αλλά διατηρούν επίσης αρκετά σημαντικό ποσοστό, ετεροφυλόφιλων δραστηριοτήτων και / ή «απαντούν» μάλλον θετικά στην ετεροφυλόφιλη διέγερση.

5. Σχεδόν αποκλειστικά ομοφυλόφιλοι, που έχουν ευκαιριακές εμπειρίες με το αντίθετο φύλλο.

6. Άτομα αποκλειστικά ομοφυλόφιλου σεξουαλικού προσανατολισμού και ως προς τις εμπειρίες τους και ως προς τις ψυχικές τους αντιδράσεις τους. (Μ. Λαγουμίδου, 1986).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

Με τον όρο σεξουαλικές παρεκκλίσεις και διαστροφές εννοούμε συνήθως ορισμένη ιδιαίτερη συμπεριφορά που επιδιώκει να προκαλέσει οργασμό με μεθόδους, άλλες, εκτός από τη «φυσιολογική» συνουσία.

Πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ενστικτώδη συμπεριφορά, η ανθρώπινη σεξουαλικότητα επηρεάζεται από ηθικές, κοινωνικές, πολιτιστικές επιταγές και απαγορεύσεις που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των ατόμων, όπως και μεταξύ των κοινωνικών ομάδων, παραμένουν ωστόσο μοναδικές και πρωτότυπες για κάθε ξεχωριστό άτομο. Η σεξουαλικότητα του ενήλικου, ακόμα και όταν ακολουθεί τους κανόνες της γενικής εξέλιξης, δεν μπορεί κατά την πραγμάτωσή της να περιοριστεί σε προκαθορισμένα σχήματα και συγκεκριμένα πρότυπα. Οι προκαταρκτικές φάσεις της σεξουαλικής επαφής περιλαμβάνουν συχνά κάποιες ιδιαίτερες απαιτήσεις του ενός, του άλλου ή και των δύο συντρόφων, οι οποίες χρησιμεύουν στην Παρασκευή της σεξουαλικής πράξης και θα μπορούσαν να θεωρηθούν ισοδύναμα ή παραλλαγμένες μορφές διαστροφικών πράξεων. Έτσι η πολυπλοκότητα των υποκειμενικών στάσεων οι οποίες εκφράζουν τη δυναμική του έρωτα και οι οποίες απαιτούνται, για να επιτευχθεί η σεξουαλική ηδονή καθιστούν ασαφή τα σύνορα ανάμεσα στη λεγόμενη «φυσιολογική» σεξουαλικότητα και τη λεγόμενη «εκτρεπόμενη», «παράδοξη», «διαστροφική», «παρά φύση», σεξουαλικότητα.

Δύο είναι οι θεμελιώδεις άξονες που πρυτανεύουν στη θεώρηση της σεξουαλικής πράξης όσον αφορά τον τελικό της σκοπό: η αναπαραγωγή και η ηδονή. Εάν θεωρήσουμε τη λειτουργία της τεκνοποιίας ως πρωταρχική ή ως αποκλειστική απαίτηση, τότε το πεδίο των αποκλίσεων και των διαστροφών διευρύνεται σε πολύ μεγάλο

βαθμό. Εάν θεωρήσουμε την ηδονή αυτοσκοπό, τα όρια των σεξουαλικών αποκλίσεων γίνονται πολύ πιο ασαφή.

Υιοθετώντας μια περισσότερο εκλεκτική στάση, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η γενετική σεξουαλικότητα του ενηλίκου, στο βαθμό που συνδυάζει απόλαυση και δυνητική τεκνοποιία, προϋποθέτει την ετερόφυλη σχέση και μόνο αυτή. Έτσι μπορούμε να καθορίσουμε τη φυσιολογική σεξουαλική πράξη ως «συνουσία με άτομα του αντίθετου φύλου, η οποία αποσκοπεί στην επίτευξη οργασμού μέσα από την κολπική διείσδυση».

Αυτός ο ορισμός τοποθετεί από μόνος του τα πλαίσια της μη ομαλής σεξουαλικότητας δηλαδή των περιπτώσεων όπου:

- Η σεξουαλικότητα είναι αυτοερωτική, ιδιαίτερα αυνανιστική.
- Η σεξουαλικότητα επιλέγει άλλα, εκτός από τα ετερόφυλα, σεξουαλικά αντικείμενα (ομοφυλοφιλία, ζωοφιλία, φετιχισμός).
- Οι ερωτικοί σύντροφοι είναι περισσότεροι από δύο (ερωτική επαφή τριών ή περισσότερων ατόμων), ή η διαφορά της ηλικίας τους είναι υπερβολική (παιδοφιλία, γεροντοφιλία).
- Οι ερωτογόνες ζώνες δεν είναι οι γεννητικές (συνουσία πρωκτική ή στοματική).
- Κάποιες ιδιαίτερες συνθήκες είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί ο οργασμός (ηδονοβλεψία, επιδειξιμανία, σαδισμός, μαζοχισμός, παρενδυσία, νεκροφιλία). (T. Lemperiere, 1995).

2.1 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ / ΥΠΟΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πολλές παρεκκλίνουσες ομάδες ανάμεσα στις οποίες και οι ομοφυλόφιλοι, είναι σταθερές και μεγάλης διάρκειας. Όπως όλες οι σταθερές ομάδες λοιπόν, αναπτύσσουν έναν διακριτικό τρόπο ζωής. Για να καταλάβει κανείς τη συμπεριφορά κάποιου που είναι μέλος μιας

τέτοιας ομάδας, είναι απαραίτητο να κατανοήσει πρώτα αυτόν τον τρόπο ζωής. Είναι εξίσου εφαρμόσιμος στις μικρότερες ομάδες που συνθέτουν μια περίπλοκη, σύγχρονη κοινωνία. Τα άτομα που ασχολούνται με δραστηριότητες που θεωρούνται παρεκκλίνουσες βασικά έχουν το πρόβλημα ότι την άποψη σχετικά μ' αυτό που κάνουν, δεν την συμμερίζονται τα άλλα μέλη της κοινωνίας. Ο ομοφυλόφιλος νιώθει ότι αυτό το είδος της σεξουαλικής ζωής είναι το κατάλληλο αλλά οι άλλοι δεν νιώθουν έτσι. Εκεί όπου τα άτομα που ασχολούνται με παρεκκλίνουσες δραστηριότητες έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν το ένα με το άλλο, είναι πιθανόν να αναπτύξουν μία κουλτούρα κατασκευασμένη γύρω από τα προβλήματα που εμφανίζονται από τις διαφορές ανάμεσα στο δικό τους ορισμό, σχετικά με το τι κάνουν και στον ορισμό που δίνεται από τα άλλα μέλη της κοινωνίας. αναπτύσσουν απόψεις για τους εαυτούς τους και τις παρεκκλίνουσες δραστηριότητες τους καθώς και για τις σχέσεις τους με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας. (H.S. Becker, 2000).

Όπως άλλες μειονότητες ή περιθωριακές ομάδες, που απορρίπτονται από το κοινωνικό σύστημα, οι ομοφυλόφιλοι έχουν τάση να δημιουργούν δικές τους υποκουλτούρες. Τέτοιες υποκουλτούρες αποτελούν μία περισσότερο ή λιγότερο συλλογική αντίδραση στη νομική απαγόρευση και στο κοινωνικό στίγμα. Τέτοιες υποκουλτούρες εμφανίζονται μόνο σε κοινωνίες όπου η ομοφυλοφιλία θεωρείται έγκλημα ή ανήθικη. Άτομα που ίσως κατά τα άλλα να μην έχουν πολλά κοινά μεταξύ τους, εκτός από τον παρεκκλίνοντα σεξουαλικό προσανατολισμό τους, συναναστρέφονται μαζί στα πλαίσια της υποκουλτούρας αυτής. Η υποκουλτούρα αυτή συμπεριλαμβάνει τρόπους σκέψης και ιδεολογήματα που υποστηρίζουν την αυτοεκτίμηση των ομοφυλόφιλων ατόμων και τους δίνουν κάποια προστασία από τις αρνητικές κρίσεις της κοινωνίας.

Οι ομοφυλόφιλες υποκουλτούρες πολλές φορές συμπεριλαμβάνουν ιδιαίτερα γλωσσικά ιδιώματα, τρόπους γνεσίματος και χειρονομίες που δίνουν τη δυνατότητα αλληλοαναγνώρισης.

Επίσης, η υποκουλτούρα συμπεριλαμβάνει γνώση για ορισμένους χώρους, όπως μπαρς, λουτρά, πάρκα, ακρογιαλιές και δημόσια αποχωρητήρια, όπου γίνονται συναντήσεις ομοφυλοφίλων. Σε χώρες όπου η ομοφυλοφιλία δεν είναι παράνομη και πάλι δεν φανερώνονται όλοι οι ομοφυλόφιλοι, λόγω του κοινωνικού στίγματος που συνεχίζει να υπάρχει. Αλλά αυτοί που αποφασίζουν να φανερωθούν ή που ζουν σε μεγαλουπόλεις, όπου είναι δυνατή μια διπλή ζωή, δημιουργούν οργανωμένα κοινωνικά σύνολα όπως συνδέσμους και λέσχες.

Η εξέλιξη ομοφυλόφιλων κουλτουρών σε οργανωμένα κινήματα έχει πάρει μεγάλη έκταση στις Η.Π.Α. και στη Δυτική Ευρώπη. Σε αρκετές περιπτώσεις τα κινήματα αυτά έχουν φτάσει σε στάδια μελέτης και φιλοσοφικής αμφισβήτησης και στηριζόμενα στις θεωρίες του Μαρκούζε και άλλων κοινωνικών φιλοσόφων, αμφισβητούν τις δομές των κοινωνιών που στιγματίζουν την ομοφυλοφιλία και υποστηρίζουν ότι για να δημιουργηθούν συνθήκες αποδοχής για την ομοφυλοφιλία και αμφισεξουαλικότητα πρέπει να αλλάξουν ριζικά οι δομές της οικογένειας, της ιδιοκτησίας και του κράτους. (Κ. Ολύμπιος, 1982).

Η ομοφυλοφιλία είναι σήμερα πολύ πιο ανεκτή από τις σύγχρονες κοινωνίες απ' ότι ήταν κατά το παρελθόν. Παρά ταύτα οι ομοφυλόφιλοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται γενικώς με προκατάληψη που συχνά φτάνει στα όρια της καταπίεσης. Ακόμη κι αν η σύγχρονη ψυχιατρική δε θεωρεί ως διαταραχή την ομοφυλοφιλία, θεωρεί τους ομοφυλόφιλους «εγώ-δυστονικά» άτομα σχετικά με τη σεξουαλική του ταυτότητα, ως άτομα δηλαδή που δεν έχουν προσαρμοστεί σε ένα συγκεκριμένο προσανατολισμό.

Από την άλλη πλευρά η ομοφυλοφιλία αποτελεί «απόκλιση από τον στατιστικό κανόνα».

Κατά τα τέλη του 20^{ου} αι., η ομοφυλοφιλία έγινε σε μερικές χώρες, πολιτικό θέμα εν μέρει ως ένα όψιμο παρακλάδι των διαφόρων κινημάτων για τα πολιτικά δικαιώματα.

Πολλοί ομοφυλόφιλοι, έκαναν γνωστή τη σεξουαλική τους ταυτότητα σε φίλους, συγγενείς ή και δημόσια.

Για πρώτη φορά η κοινότητα των ομοφυλόφιλων, έγινε ανοιχτά γνωστή, στον ετεροφυλόφιλο πληθυσμό.

Οι ομοφυλόφιλοι απέκτησαν τα δικαιώματα τους για ίση μεταχείριση και πολλοί νόμοι κατά των ομοφυλόφιλων αποτέλεσαν αντικείμενο έντονης αμφισβήτησης ή κατέστησαν ανενεργοί. (Πάπυρους Λαρούς,1991).

2.2.1 Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Ο κοινωνιολόγος Richard Troiden παρουσιάζει μία λεπτομερή ανάλυση για το πώς οι περισσότεροι άνδρες ομοφυλόφιλοι απέκτησαν την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα.

Η απόκτηση αυτής της ταυτότητας σύμφωνα με τον Troiden συντελείται σε 4 στάδια.

Το στάδιο της συνειδητοποίησης, το στάδιο του διχασμού το στάδιο της αποκάλυψης και το στάδιο της δέσμευσης. Στο πρώτο στάδιο – της συνειδητοποίησης – οι ομοφυλόφιλοι νιώθουν ότι είναι διαφορετικοί από τους άλλους.

Οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι όταν αρχίζει η περίοδος της εφηβείας τους δηλαδή στα 13 τους χρόνια περίπου, δεν ξέρουν ότι είναι

ομοφυλόφιλοι, αλλά από μαρτυρίες που έχουν καταγραφεί, φαίνεται να νιώθουν διαφορετικοί, ότι δεν ταιριάζουν ποτέ με τους υπόλοιπους συνομήλικους, ότι απεχθάνονται τα αθλήματα κ.τ.λ.

Στο δεύτερο στάδιο – του διχασμού – οι ομοφυλόφιλοι, περίπου στην ηλικία των 17 ετών, αρχίζουν να αισθάνονται ότι ίσως είναι ομοφυλόφιλοι, αλλά αρνούνται να ορίσουν τους εαυτούς τους ως τέτοιους. Ένας ομοφυλόφιλος, περιέγραψε πως ένιωθε, όταν βρισκόταν σ' αυτό το στάδιο: «Πριν χαρακτηριστώ δημόσια ως αδερφή, συνειδητοποίησα ότι δεν ενδιαφέρομαι για τις γυναίκες. Είχα αρκετές εμπειρίες με κορίτσια ώστε να συνειδητοποιήσω ότι ενώ αφυπνίστηκα σεξουαλικά από εκείνα, αφυπνίστηκα επίσης και από άνδρες και ήθελα να κάνω sex μαζί τους. Όμως σκέφτηκα ότι αυτό ήταν κάτι που θα το ξεπερνούσα με τον καιρό, κάτι που θα περιοριζόταν από μόνο του καθώς θα μεγάλωνα». Στο στάδιο του διχασμού οι ομοφυλόφιλοι μπορεί να αρνηθούν την ομοφυλοφιλία τους και να φέρονται εχθρικά στους άλλους ομοφυλόφιλους αποκαλώντας τους «αδερφές».

Στο τρίτο στάδιο – της αποκάλυψης – οι ομοφυλόφιλοι, περίπου στην ηλικία των 19 ετών αρχίζουν να θεωρούν τα σεξουαλικά τους συναισθήματα, ως οριστικά ομοφυλοφιλικά, αρχίζουν να συμμετέχουν στην υποκουλτούρα των ομοφυλοφίλων και ορίζουν εκ νέου την ομοφυλοφιλία τους ως ένα θετικό και βιώσιμο τρόπο ζωής. Αν και η πράξη της αποκάλυψης αυτή καθ' αυτήν είναι συνήθως πολύ επίπονη, τρομακτική ή συντριπτική, η εμπειρία που αυτή η αποκάλυψη συνεπάγεται είναι συχνά πολύ θετική. Έχει περιγραφεί ως «μια εκπληκτική αίσθηση ανακούφισης και ανανέωσης... Σαν να ξαναγεννιέσαι. Το βάρος έφυγε από τους ώμους μου. Για πρώτη φορά ένιωσα ότι είχα ζωή».

Στο τελικό στάδιο – της δέσμευσης – οι ομοφυλόφιλοι ως ώριμοι ενήλικες πια, αφοσιώνονται στην ομοφυλοφιλία και την επιλέγουν ως τρόπο ζωής. Επιμένουν ότι είναι ευτυχισμένοι που είναι ομοφυλόφιλοι, ότι δεν θα άλλαζαν ακόμη και αν τους δινόταν η ευκαιρία και ότι δεν βρίσκουν κάποιο πλεονέκτημα στην ετεροφυλοφιλία. Μια τέτοια θετική αίσθηση επικρατεί ακόμη και σε εκείνους που έχασαν τη δουλειά τους ή απορρίφθηκαν από τις οικογένειές τους και τα παιδιά τους.

Πιο πρόσφατες μελέτες βρήκαν, κυρίως την ίδια διαδοχή σταδίων, από τα οποία περνάνε οι άνδρες και οι γυναίκες ομοφυλόφιλοι στη διαδικασία αποκάλυψης της ταυτότητάς τους. Οι γυναίκες ομοφυλόφιλες, όμως, δεν έχουν ακριβώς τις ίδιες εμπειρίες με τους άνδρες ομοφυλόφιλους. Γενικά, οι γυναίκες χρειάζονται περισσότερα χρόνια για να παραδεχτούν την ομοφυλοφιλική τους τάση ή για να τη φανερώσουν. Ενώ οι άνδρες φανερώνονται συνήθως λίγο πριν τα 20 τους χρόνια, οι γυναίκες κάνουν κάτι τέτοιο λίγο μετά τα 20 τους χρόνια. Σε πολλά λύκεια, σήμερα σε όλη τη χώρα, η αυξημένη αποδοχή της ομοφυλοφιλίας από ετεροφυλόφιλους μαθητές φαίνεται ότι έχει οδηγήσει τους εφήβους στο να αποκαλύπτουν την ομοφυλοφιλία τους σε νεαρότερη ηλικία. (A.Thio, 1999).

2.2.2 ΑΝΔΡΙΚΗ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

Δεν είναι δυνατό να περιγράψουμε κάποια σχετικά σταθερά γενικά χαρακτηριστικά της φυσιογνωμίας της προσωπικότητας του ομοφυλόφιλου.

Ακόμα και στην εμφάνισή τους μπορούν να παρουσιαστούν πολυάριθμες διαβαθμίσεις, από το εμφανώς θηλυπρεπές άτομο, που θέλει να δείχνεται τέτοιο, ως το άτομο που περνά τελείως απαρατήρητο ή το

άτομο που αντίστροφα επιδεικνύει τον ανδρισμό του με τις χειρονομίες του, τον τρόπο ομιλία του ή τα αθλήματα που προτιμά. Κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχουν όλες οι ενδιάμεσες περιπτώσεις μεταξύ του ομοφυλόφιλου που ντρέπεται και νιώθει ενοχή, που φοβάται τα σκάνδαλο και προσπαθεί με κάθε τρόπο (συμπεριλαμβανομένου και του γάμου) να κρύψει τις ροπές του και του ομοφυλόφιλου που αποδέχεται την ομοφυλοφιλία του, την επιδεικνύει και υιοθετεί τη χαρακτηριστική υποκουλτούρα του αντίστοιχου περιβάλλοντος (γλωσσικό ιδίωμα, περιοδικά, μπαρ) ή διαλέγει το δρόμο μιας λιγότερο ή περισσότερο προκλητικής στράτευσης στην υπόθεση των ομοίων του.

Ο σκοταδισμός και οι κοινωνικές προκαταλήψεις που πλήττουν τους ομοφυλόφιλους αναφέρονται συχνά ως αιτίες ορισμένων χαρακτηριστικών των σχέσεων των ομοφυλόφιλων ατόμων με τους άλλους. Η σεξουαλική τους προτίμηση καταδικασμένη γενικά να παραμείνει κρυφή και παράνομη, επηρεάζει την συμπεριφορά τους και τους οδηγεί σε ορισμένους τρόπους ζωής. Οι ομοφυλόφιλοι εκφράζουν συχνά την επιθυμία να ζήσουν σχέσεις ζευγαριού, η εκπλήρωσή της όμως είναι πολύ αβέβαιη εξαιτίας της αστάθειάς τους. (περισσότερο σεξουαλικής παρά συναισθηματικής) και εξαιτίας της συχνής διαπλοκής των συναισθημάτων τους με αντιδράσεις παραφοράς και πάθους, (ζήλια, απειλές, εκδίκησης, εκβιασμοί ή απόπειρες αυτοκτονίας), που εξηγούν τις εναλλαγές χωρισμών και προσωρινών συμφιλιώσεων.

Τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ομοφυλόφιλου που συχνότερα επισημαίνονται είναι η υπερευαισθησία, η απουσία έκδηλης επιθετικότητας, η επιδίωξη κοινωνικού κομφορμισμού, η πλαστικότητα στη συμπεριφορά. (T. Lemperiere, 1995).

Οι ομοφυλόφιλοι νιώθουν μίσος ο ένας για τον άλλο! Οι ετεροφυλόφιλοι αγνοούν αυτό το γεγονός. Ακόμη και οι ίδιοι οι ομοφυλόφιλοι, τις περισσότερες φορές δεν γνωρίζουν το βασικό αυτό

στοιχείο των σχέσεων τους. όταν τους το αποδείξουν νιώθουν μεγάλη έκπληξη. Οι ετεροφυλόφιλοι πιστεύουν ότι οι ομοφυλόφιλοι «αγαπούν» ο ένας τον άλλο. Το ίδιο πιστεύουν και οι ομοφυλόφιλοι. Όσοι όμως γνωρίζουν τη θεμελιώδη πορεία των ομοφυλοφιλικών σχέσεων, εύκολα συνειδητοποιούν ότι δεν ταιριάζει η λέξη «αγάπη» για να τις περιγράψει. Τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις διέπει απέραντη υποψία, διαφωνίες, ζήλια, και διαπροσωπικός ανταγωνισμός. Η τυπική ομοφυλοφιλική σχέση παρουσιάζει περισσότερες ομοιότητες με τη σχέση του φυλακισμένου με το δεσμοφύλακά του και απέχει πάρα πολύ από την αμοιβαία έλξη που βασίζεται στην ελεύθερη θέληση και των δύο.

Η μακροχρόνια παρατήρηση έδειξε ότι η έλξη και ο σύνδεσμος που υπάρχει φαινομενικά ανάμεσα στους ομοφυλόφιλους βασίζεται στο φθόνο και στη ζήλια. Ο φθόνος υποθάλλει τις κατακτητικές τάσεις και αυτές πάλι τον ανταγωνισμό και την επιθυμία του ατόμου να εξουσιάζει, να ελέγχει και να υποτάσσει. Ο φθόνος και η ζήλια δεν εγκαταλείπουν ούτε για ένα λεπτό το μίσος και την υποψία. Όταν ο ένας πάψει να ζηλεύει και να υπερτιμά τον άλλο, χάνεται η μαγεία και η σχέση διαλύεται. Η διάλυσή της φέρνει βίαια σύγκρουση, διάσταση, αντεγκλήσεις και πολλές φορές, αντίποινα στα οποία καταφεύγει ο εγκαταλελειμμένος.

Οι ομοφυλόφιλοι μισούν ο ένας τον άλλο, σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. δραστηριοποιούνται για να μειώσουν και να διασύρουν ο ένας τον άλλο, ανοιχτά ή υποχθόνια και δυσφημούν τα επιτεύγματα των άλλων. Στις ομάδες είναι συνηθισμένο φαινόμενο ο διαπροσωπικός ανταγωνισμός και η δυσφήμιση.

Δεν πλησιάζουν ανοιχτά ο ένας τον άλλο, από φόβο μήπως ο άλλος τους απορρίψει και τους ταπεινώσει με μια άρνηση. Η ανταγωνιστική ζήλια που επικρατεί ανάμεσά τους εμποδίζει να συνάψουν κοινωνικές σχέσεις.

Ένα κοινό αίσθημα συνδέει τους ομοφυλόφιλους νιώθουν ότι υστερούν στο ζήτημα του ανδρισμού. Νιώθουν σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας και πιστεύουν ότι όλοι οι «κανονικοί» άνδρες γεννήθηκαν με άφθονα αποθέματα ανδρισμού. Κατευθύνουν το φθόνο τους σε όσους, κατά τη γνώμη τους, διαθέτουν της αξιοζήλευτη αυτή ιδιότητα και την αποδίδουν σε κάθε αρσενικό με στιβαρή πυγμή.

Φιλοδοξία τους είναι να παγιδέψουν τα άτομα αυτά και να εξουσιάσουν, με οποιονδήποτε κίνδυνο ή προσπάθεια. Οι εραστές υπερτιμούν ο ένας τον άλλο – για το συγκεκριμένο γνώρισμα που νιώθουν ότι τους λείπει.

Ο καθένας τοποθετεί τον άλλο ψηλότερα από τον εαυτό του στην αρχή και μετά αναγκαστικά, τον πελεκά για να τον κατεβάσει χαμηλότερα. Εχθρευόμαστε εκείνους που εκτιμάμε υπερβολικά. Το «ειδύλλιο» που ακολουθεί την αρχική απόκτηση του επάθλου εκτοπίζεται και μεταμορφώνεται σε σκληρή προσπάθεια για υπεροχή, έλεγχο, περιορισμό, εκμετάλλευση και τελικά εκμηδένιση του άλλου. Πρέπει να γίνει αυτό, για να αποκαταστήσει, όσο γίνεται, το δικό του αίσθημα αυτοσεβασμού, που πληγώθηκε όντα ερωτεύθηκε το σύντροφο που διάλεξε. Ο καθένας πρέπει να αποσύρει την πρωτοβουλία που απέδωσε στον άλλο. (Κ. Τσαρούχας, 1995).

Αντίθετα με τη λαϊκή πίστη, οι ομοφυλόφιλοι δεν ενδιαφέρονται για το σεξ! Οι σχέσεις τους έχουν πολιτικό μάλλον χαρακτήρα παρά σεξουαλικό.

Προβλέπουν στην εξουσία και στο έλεγχο. Ακόμη και οι ίδιοι δεν μπορούν να εξηγήσουν το φαινόμενο αυτό, όσο κι αν προσπαθήσουν οι άλλοι να τους αποδείξουν ότι ενδιαφέρονται κυρίως να παγιδέψουν και να εξουσιάσουν τον «δυνατό». Μοναδικός τους σκοπός είναι να τον φέρουν με το μέρος τους. Παιχνίδι τους είναι να υπερισχύσουν και να κατατροπώσουν το πρόσωπο που ζηλεύουν. Η σεξουαλική πράξη δεν

είναι τις περισσότερες φορές, παρά ένας όρος του παιχνιδιού. Οι ομοφυλόφιλοι δεν καταλαβαίνουν γιατί δεν νιώθουν ιδιαίτερη ευχαρίστηση από την ίδια τη σεξουαλική πράξη. Εμείς το καταλαβαίνουμε, αν λάβουμε υπόψη μας ότι στόχος στο παιχνίδι τους είναι να κερδίσει ο καθένας την παρτίδα, να εξασφαλίσουν τη υποταγή του συντρόφου.

Οι ομοφυλόφιλοι διαλέγουν με σχολαστική εκλεκτικότητα τους στόχους τους: δεν κάνουν έρωτα με τον πρώτο πρόθυμο αρσενικό που θα βρεθεί στον δρόμο τους. Στρέφουν τον φθόνο τους σε εκείνα ακριβώς τα γνωρίσματα που νιώθουν ότι τους λείπουν και έτσι ζηλεύουν μόνο όσους άνδρες διαθέτουν τα γνωρίσματα αυτά. Οι υπόλοιποι τους φαίνονται ουδέτερα όντα. Οι ομοφυλόφιλοι περιφρονούν γενικά όλους τους εκπροσώπους του αρσενικού φύλου – εκτός από εκείνους που υποκινούν άμεσα τη ζήλια τους και διεγείρουν τον πόθο τους για κατακτήσεις.

Μια κατάρα συνοδεύει τον τρόπο ζωής των ομοφυλοφίλων: νιώθουν, συνήθως, ότι είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας, διαρκώς κατώτεροι από τους κανονικούς. Κατά καιρούς, μελετήθηκαν οι ιδιαίτερες συνθήκες που οδηγούν σ' αυτήν την κλίση. Αγόρια που μεγάλωσαν σε ένα περιβάλλον όπου εξουσίαζε η μητέρα ή ήταν υπερπροστατευτική, ή σε ένα σπίτι όπου ο πατέρας ήταν ανίσχυρος ή δεν συγκέντρωνε το σεβασμό, θα γοητευθούν σίγουρα από τύπους «σκληρούς», δηλαδή από άνδρες με τραχιές ασχολίες, που προϋποθέτουν σωματική κούραση και δουλειά στο ύπαιθρο. Αγόρια που νιώθουν να μειονεκτούν σε πνευματικά χαρίσματα υπερτιμούν τους μορφωμένους και καλλιεργημένους άνδρες. Το ασθενικό αγόρι δεν θα μπορέσει να αντισταθεί στην έλξη που ασκεί επάνω του το μυώδες εξασκημένο σώμα ενός παλαιστή. Ένα αγόρι από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα θα επιδιώξει να συνδεθεί με κάποιον που του φαίνεται γεμάτος κομπόχη

και χάρη. Με λίγα λόγια, ο καθένας φαντάζεται ότι ο ανδρισμός βρίσκεται στις ιδιότητες που του λείπουν.

Μισεί όμως μέχρι θανάτου τον άτυχο που διαθέτει, κατά τη γνώμη του, τις μαγικές ιδιότητες που λείπουν από εκείνον. Δυστυχώς, δεν ωφελεί να προσπαθήσει κανείς να αντισταθμίσει τα γνωρίσματα που του λείπουν εξουσιάζοντας και καταπιέζοντας τον άλλο. Ο φθονερός αυτός ανταγωνισμός συνεχίζεται με την αδιάκοπη εναλλαγή ερωτικών συντρόφων. Αυτό ακριβώς είναι η αιτία της πιο θλιβερής πλευράς των ομοφυλοφιλικών σχέσεων. Οι ομοφυλόφιλοι περιφρονούν συνειδητά ο ένας τον άλλο και θεωρούν την τάξη των ομοφυλόφιλων κατώτερη από τους κανονικούς. Η περιφρόνηση αυτή για τους ομοίους τους εκφράζει την ανικανότητά τους να συνάψουν μια άνετη κοινωνική σχέση μεταξύ τους σε μια βάση όχι ανταγωνισμού αλλά αμοιβαίας παραδοχής. Ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλο για να δείξουν προσωπική υπεροχή στο ντύσιμο, τους τρόπους, τα γούστα, τα έξοδα, την κομψότητα. Επιδιώκουν να δώσουν την εντύπωση ότι είναι ανώτεροι και φθάνουν μέχρι το χείλος της οικονομικής καταστροφής, αν χρειαστεί, για να εντυπωσιάσουν ο ένας τον άλλο. Χρησιμοποιούν φονικές παρατηρήσεις και τσουχτερή γλώσσα στις συζητήσεις μεταξύ τους. Φοβούνται τη γνώμη των «ομοίων» τους περισσότερο απ' όσο φοβούνται τη γνώμη των κανονικών. (G.M. Beecher, 1991).

Ο τρόπος ζωής των ομοφυλόφιλων αποκαλείται «εύθυμος», η μοναξιά όμως αποτελεί το χειρότερο και αναπόσπαστο χαρακτηριστικό του. Κανένα άτομο με ανταγωνιστικές τάσεις δεν αποφεύγει την μοναξιά γιατί βασίζει τις σχέσεις του σε έναν αγώνα υπεροχής και στην ψευδαίσθηση ότι βρίσκεται ψηλότερα από τους άλλους. Πρέπει να βρίσκεται στο προσκήνιο, επιχειρώντας να εντυπωσιάσει το κοινό του κάθε στιγμή. Περισσότερο απ' όλα φοβάται μήπως περάσει απαρατήρητος, ιδιαίτερα καθώς περνούν τα χρόνια. Βασικό του

πρόβλημα είναι να διώξει τη μοναξιά, γιατί τους ομοφυλόφιλους δεν τους συνδέει η φιλία αλλά μια ατέλειωτη σειρά από ανταγωνιστικές κοσμικές δεξιώσεις, που προσφέρουν πεδίο μάχης και προβολής στους μαχόμενους. Πρέπει να μπορέσουν να απαρνηθούν τον ανταγωνιστικό, εξαρτημένο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν τη ζωή, για να ξεφύγουν από τη μοναξιά. Στις δεξιώσεις των ομοφυλόφιλων ή στις κοινωνικές τους εκδηλώσεις δεν υπάρχει διάθεση να εξετάσουν τα πράγματα σοβαρά και σε βάθος. Προτιμούν να κρατούν τα πάντα σε επίπεδο ελαφρύ και εύθυμο, σε μια εύθυμη ζωή. Το χαρακτηριστικό που ξεχωρίζει τον ανταγωνισμό του ομοφυλόφιλου από εκείνον του επιχειρηματία ή του φανατικού φίλαθλου είναι ότι ο ομοφυλόφιλος στρέφει την ανταγωνιστική του διάθεση σε ένα και μοναδικό θέμα την καταξίωση του μύθου του ανδρισμού και την κατάκτηση του προσώπου που διαθέτει τα κατάλληλα γνωρίσματα. Με λίγα λόγια, είναι ένας ανταγωνισμός πιο δεσμευτικός για τις δυνάμεις και τα ενδιαφέροντα του ατόμου. Δεν εκμεταλλεύεται τον εσωτερικό του κόσμο, τις κλίσεις και τις επιδεξιότητές του, επειδή δεν του το επιτρέπουν οι ομοφυλοφιλικές του επιδιώξεις.(A. Lowen, 1990).

2.2.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ

Ο Martin Hoffman προσπάθησε να μας δώσει κάποιες πληροφορίες για το τι είδους άνδρες είναι οι ομοφυλόφιλοι, πως είναι εμφανισιακά, πως συμπεριφέρονται και σε ποιες κοινωνικές τάξεις ανήκουν.

Οι ομοφυλόφιλοι, όπως κατέληξε από την έρευνά του, καταλαμβάνουν όλη την κλίμακα, από την «αδελφή» που μπορεί να αναγνωρισθεί από χιλιόμετρα μακριά, έως το σύζυγο, το γιο ή τον αδελφό που ακόμα και οι πιο πολυγνώστες δε θα υποψιάζονταν ποτέ την ομοφυλοφιλική τους τάση. Στους ομοφυλόφιλους περιλαμβάνονται

άνθρωποι που είναι όμορφοι, έξυπνοι και πλούσιοι, εκείνοι που είναι άσχημοι, ανόητοι και φτωχοί, και όλοι οι συνδυασμοί και οι βαθμίδες ανάμεσα στα δύο αυτά άκρα. Η ομοφυλοφιλία υπάρχει σε κάθε κοινωνικοοικονομική, θρησκευτική και γεωγραφική ταξινόμηση. Αυτή η απαρίθμηση των διάφορων κατηγοριών των ομοφυλοφίλων είναι πράγματι χρήσιμη. Δείχνει ότι υπάρχει μία μεγάλη ποικιλία ατόμων ανάμεσα τους ομοφυλόφιλους όπως συμβαίνει και στην περίπτωση των ετεροφυλόφιλων, κυμαίνονται από τους πλέον περιστασιακούς έως τους αποκλειστικά ομοφυλόφιλους και είναι οι εξής:

1. Οι ‘Trades’ (‘Ψωνιζόμενοι’):

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα άτομα των οποίων τα συναισθήματα και οι εμπειρίες είναι κατά βάση ετεροφιλικά και μόνο περιστασιακά ομοφυλοφιλικά. Όλα τα άτομα που ανήκουν σ’ αυτήν την κατηγορία είναι άνδρες. Είναι, ή ήταν παντρεμένοι και θεωρούν την ομοφυλοφιλική εμπειρία μόνο ως ένα τρόπο για να απαλύνουν την έντασή τους.

Θέλουν οι άλλοι άνδρες να τους προσφέρουν ευχαρίστηση, αλλά αρνούνται να ανταποδώσουν επειδή, θεωρούν τους εαυτούς τους ετεροφυλόφιλους και ανδροπρεπείς.

Στη μελέτη του για τις ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες σε δημόσιες τουαλέτες ο κοινωνιολόγος Laud Humphreys βρήκε ότι οι περισσότεροι ‘ψωνιζόμενοι προέρχονται από την κατώτερη κοινωνική τάξη και δεν έχουν αρκετές σεξουαλικές επαφές με τις συζύγους τους.

2. Οι Πόρνοι του Δρόμου:

Η κατηγορία αυτή είναι παρόμοια με την προηγούμενη επειδή τα άτομα που την αποτελούν είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι, αλλά συμμετέχουν συχνότερα σε ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες. Είναι συνήθως έφηβοι της κατώτερης κοινωνικής τάξης που θεωρούν ότι είναι ετεροφυλόφιλοι και ανδροπρεπείς. Ο λόγος για τον οποίο εκπορνεύονται,

είναι τις περισσότερες φορές τα χρήματα. Πολλά από τα άτομα αυτά μεγάλωσαν σε διαλυμένες οικογένειες, δεν είχαν καλές σχέσεις με τους γονείς τους, το έσκασαν από το σπίτι τους. Μέχρι τη στιγμή που θα εκπορνευθούν για πρώτη φορά, ζουν μόνοι τους και είναι άφραγκοι. Από τη στιγμή που οι νεαροί, εμπλακούν στην πορνεία, ψάχνουν για πελάτες σε συγκεκριμένους δρόμους σε πάρκα, σε σταθμούς λεωφορείων κ.τ.λ. Επειδή βασικά είναι ετεροφυλόφιλοι είναι πιθανόν να εγκαταλείψουν την ομοφυλοφιλική πορνεία, μόλις ενηλικιωθούν.

3. Οι Περιστασιακοί Ομοφυλόφιλοι:

Ορισμένοι άνδρες και γυναίκες, εμπλέκονται σε ομοφυλοφιλικές πράξεις, σε περιπτώσεις που η ευκαιρία παρουσιάζεται από μόνη της. Οι περιστασιακοί αυτοί ομοφυλόφιλοι, μπορεί να βρεθούν ανάμεσα, σε τρόφιμους φυλακών, σε στρατιωτικές μονάδες ανδρών και γυναικών, σε ιερείς και σε άλλες περιπτώσεις όπου βρίσκονται άτομα μόνο του ίδιου φύλου. Είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι, θεωρούν τους εαυτούς τους ετεροφυλόφιλους και μπορούν να εγκαταλείψουν τις ομοφυλοφιλικές τους δραστηριότητες, εάν οι περιστάσεις το απαιτούν ή το επιτρέπουν.

Όμως, αναγκάζονται ή μπαίνουν στον πειρασμό να καταφεύγουν στην ομοφυλοφιλία λόγω των συνθηκών της ζωής τους.

4. Οι Πόρνοι Πολυτελείας

Τα άτομα που ανήκουν σ' αυτήν την κατηγορία έχουν κάποια ετεροφυλοφιλική εμπειρία, αλλά κατά βάση, είναι ομοφυλόφιλα, όσον αφορά, και στη σεξουαλική τους ταύτιση και στη σεξουαλική τους δραστηριότητα. Οι περισσότεροι πόρνοι πολυτελείας είναι ανύπαντροι, φαίνεται να απολαμβάνουν την δουλειά τους, προσπαθούν να ευχαριστήσουν τους πελάτες τους και εμπλέκονται για τον λόγο αυτό, σε μια ποικιλία σεξουαλικών πράξεων μαζί τους. Μετά το τέλος της «καριέρας» τους, είναι πιθανόν να συνεχίσουν να θεωρούν τους εαυτούς τους ομοφυλόφιλους και να μετέχουν κρυφά σε ομοφυλοφιλικές

δραστηριότητες ή να είναι φανερά μέλη της ομοφυλοφιλικής κοινότητας. Το γεγονός αυτό, τους διαχωρίζει από τους πόρνους του δρόμου, οι οποίοι γίνονται συνήθως εντελώς ετεροφυλόφιλοι αφού εγκαταλείψουν την πορνεία.

5. Οι Κρυφοί Ομοφυλόφιλοι:

Στην κατηγορία αυτή, υπάρχουν και γυναίκες και άνδρες, οι οποίοι κρατούν κρυφή, τη σεξουαλική τους ταυτότητα από το κοινό. Είναι κατά βάση ή αποκλειστικά ομοφυλόφιλοι, αλλά φοβούνται να αποκαλύψουν αυτό το γεγονός, στην οικογένειά τους, στους φίλους τους ή σε άλλους. Ενώ αποκρύπτουν την ομοφυλοφιλία τους από τα ετεροφυλοφιλικό περιβάλλον στο οποίο ζουν, αποφεύγουν επίσης να συναναστρέφονται και με φανερούς ομοφυλόφιλους από την ομοφυλοφιλική κοινότητα. Γι' αυτό, συχνά προσπαθούν να εμφανίζονται ως ετεροφυλόφιλοι, με το να βγαίνουν ραντεβού ή να παντρεύονται με άτομα του αντίθετου φύλου.

6. Οι Φανεροί Ομοφυλόφιλοι:

Τα άτομα αυτής της κατηγορίας, είναι άνδρες και γυναίκες, οι οποίοι, είναι αποκλειστικά και φανερά ομοφυλόφιλοι. Δεν κρύβουν την ταυτότητά τους και γι' αυτό, δεν θέλουν να παντρευτούν άτομα του αντίθετου φύλου.

Αντίθετα, θέλουν ή έχουν μια μακροχρόνια σχέση με άλλους ομοφυλόφιλους. Είναι καλά ενσωματωμένοι στην ομοφυλοφιλική υποκοουλτούρα συναναστρέφονται κυρίως με άλλους ομοφυλόφιλους και είναι περήφανοι για την ομοφυλοφιλία τους. Υποστηρίζουν ανοιχτά τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Δεν επιθυμούν μόνο ίσα δικαιώματα με τους ετεροφυλόφιλους, αλλά θέλουν επίσης να κάνουν την ομοφυλοφιλία σεβαστή.

7. Αμφιφυλόφιλοι:

Η ψυχική αμφιφυλία, αποτελεί μέρος της αρχικής μορφής της σεξουαλικότητας. Αυτό δε σημαίνει ότι ο άνθρωπος έχει συγχρόνως δύο

φύλα. Οι αμφιφιλόφιλοι βρίσκονται μέσα σε ένα δίλημμα και σε μία αναποφασιστικότητα που τους προστατεύει από το άγχος της ομοφυλοφιλίας.

Το να παίζει κανείς σε δύο «ταμπλώ» επιτρέπει σε πολλούς να παραμένουν μέσα σε σύγχυση ότι ζουν όλες τις διαφορετικές τάσεις. Αυτή η εμπειρία είναι πιο συχνή στ' αγόρια παρά στα κορίτσια. (T. Anatrella, 1990).

Οι περισσότεροι αμφιφυλόφιλοι είναι παντρεμένοι με άτομα του αντίθετου φύλου, αλλά έχουν επίσης σεξουαλικές σχέσεις με άτομα του ίδιου φύλου. Σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο ο ένας σύζυγος, συνήθως ο άνδρας είναι αμφιφυλόφιλος. Σε άλλες είναι και οι δύο χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα.

Ο Richard Sharrard, δάσκαλος χορού και η Tina Tessina, ψυχοθεραπεύτρια και συγγραφέας, έχουν έναν ευτυχισμένο γάμο εδώ και δέκα χρόνια και ταιριάζουν αρκετά με τους γείτονές τους στη μεσαιοταξική κοινότητα του Λονγκ Μπητς, στην Καλιφόρνια. Όμως ο τρόπος ζωής του ζευγαριού είναι κάθε άλλο παρά συνηθισμένος. Είναι φανερά αμφιφυλόφιλοι και δεν αισθάνονται ότι πρέπει να απολογηθούν γι' αυτό. Κατά τη διάρκειά του ασυνήθιστα ελαστικού τους γάμου, ο Sarrard είχε περίπου έξι εραστές, ενώ η Tessina δύο ερωμένες.

Οι αμφιφυλόφιλοι είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι που θέλουν να ζήσουν ερωτικές περιπέτειες ή ουσιαστικά ομοφυλόφιλοι απρόθυμοι όμως να παραδεχθούν την πραγματική σεξουαλική τους τάση.

Η πεποίθηση αυτή όμως είναι παραλογισμός για πολλούς ερευνητές και αμφιφυλόφιλους. Θεωρούν τους εαυτούς τους εντελώς ξεχωριστά άτομα με ένα τρίτο είδος σεξουαλικής ταυτότητας. Όπως εξηγεί ένας αμφιφυλόφιλος «τα πόδια σου βρίσκονται και στα δύο μέρη αλλά η καρδιά σου δεν ανήκει σε κανένα. Έχεις την ευκαιρία να βιώσεις

ένα είδος ευφορίας αλλά αισθάνεσαι συνέχεια ότι πρέπει να επιλέξεις» (Α. ΤΗΙΟ, 1999).

2.3.1 ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

«Και στις γυναίκες επίσης η ομοφυλοφιλία είναι φαινόμενο, που παρατηρείται από τους αρχαιότετους χρόνους σε όλους σχεδόν τους πολιτισμούς». (Χ. Ζολινδάκης, 1980, σελ. 150).

Πολύ λιγότερη γνωστή απ' την ανδρική η γυναικεία ομοφυλοφιλία αποτέλεσε αντικείμενο λιγότερων μελετών, αν και η συχνότητα της φαίνεται να είναι περίπου όμοια με τη συχνότητα της ανδρικής ομοφυλοφιλίας (για τον Kinsey υπάρχει 1-3% αποκλειστικής ομοφυλοφιλίας). Η γυναικεία ομοφυλοφιλία παρουσιάζει ορισμένα χαρακτηριστικά, τα οποία εξηγούν τον μικρό αριθμό μελετών και εργασιών επάνω σε αυτό το θέμα. Γίνεται λιγότερο συχνά αντιληπτή, επειδή είναι λιγότερο προκλητική κ' είναι περισσότερο αποδεκτή σε κοινωνικό επίπεδο, εφόσον μάλιστα η σεξουαλική διάστασή της δεν είναι τόσο έντονη. (Τ. Lemperiere, 1995).

Νομικά οι «λεσβίες» δεν υπάρχουν. Όροι όπως «λεσβία», «ομοφυλόφιλη γυναίκα», «γυναίκα που συνευρίσκεται ερωτικά με άτομο του ίδιου φύλου» ή άλλοι της αυτής σημασίας, δεν βρίσκονται στους κώδικες. Οι νομοθέτες θεωρούν ότι οι λεσβίες δεν υπάρχουν, γιατί σεξουαλικότητα χωρίς άνδρα δεν νοείται. Παρά ταύτα, υπάρχουν δύο περιπτώσεις για τις οποίες θα μπορούσαν θεωρητικά να κατηγορηθούν για πρόκληση της δημοσίας αιδούς ή σε περίπτωση άσκησης σεξουαλικής βίας. (Χ. Ψευδωνύμου, 1992).

Οι γυναίκες σπανιότατα ομολογούν τις ομοφυλόφιλες σχέσεις τους, πράγμα που δεν συμβαίνει με τους άνδρες. Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες δεν είναι τόσο πολύ αισθησιακές όσο οι άνδρες και πολλές φορές η σεξουαλική πράξη δεν παίζει σ' αυτές τόσο, μεγάλο ρόλο, όσο

στον άνδρα. Επιπλέον, σε όλες σχεδόν τις κοινωνίες αντιμετωπίζουν τη γυναικεία ομοφυλοφιλία με σχετική επιείκεια ή πάντως κατά τρόπο διαφορετικό από την ανδρική. Η ομοφυλόφιλη δραστηριότητα αποτελεί πολλές φορές εμπόδιο στο γάμο των ανδρών, πράγμα που δεν συμβαίνει με τις γυναίκες. (X. Ζολινδάκης, 1980).

Αν και νομικά η λεσβία δεν καταδιώκεται, η τρέχουσα ηθική την καταδικάζει. Αν η λεσβιακή ταυτότητα μιας γυναίκας γίνει γνωστή, τότε την περιμένουν πολλά προβλήματα, κυρίως στα χωριά, ή στις μικρές πόλεις, όπου η παράδοση είναι ιδιαίτερη ισχυρή και προορισμός της γυναίκας μπορεί να είναι μόνο ο γάμος. Εκεί η λεσβία, δεν μπορεί να επιβιώσει. Αντιμετωπίζει ανελέητο χλευασμό, διαρκές κουτσομπολιό και συχνά βία. Δύο λύσεις υπάρχουν για τις λεσβίες της επαρχίας.

Η σιωπή ή η φυγή.

Στην περίπτωση της σιωπής, η γυναίκα αυτή θα ζει μέσα στον κίνδυνο να αποκαλυφθεί και ταυτόχρονα, θα δέχεται πιέσεις, να παντρευτεί, πράγμα που τις περισσότερες φορές αναγκάζεται να κάνει. Η φυγή γίνεται προς τις μεγάλες πόλεις, με πρόφαση κάποιες σπουδές ή μια καλύτερη δουλειά. Στις πόλεις υπάρχουν κάποιες διέξοδοι, υπάρχει κάποια λεσβιακή κίνηση, χώρος για το περιθώριο. Οι διέξοδοι των πόλεων, είναι διάφορα μπαρ – στέκια και κάποιες κατά καιρούς λεσβιακές ομάδες. Τα μπαρ αυτά λειτουργούν ως σημεία συνάντησης και συγκέντρωσης, ως μέρη διασκέδασης και ως ένα βαθμό – έκφρασης.

Μπορεί να υπάρχουν κάποιες διέξοδοι, αλλά δεν αρκούν. Η συντριπτική πλειοψηφία των λεσβιών δεν παραδέχεται ανοιχτά το λεσβιασμό της και κάνει διπλή ζωή. (X. Ψευδωνύμου, 1992).

Η ομοφυλοφιλική έλξη ανάμεσα σε γυναίκες περιορίζεται συχνά σε μια συναισθηματική σχέση τρυφερότητας και αμοιβαίας διανοητικής ή αισθησιακής σαγήνης «κυμαίνεται από την τρυφερή σχέση έως τη

μητρική υιοθεσία». Οι σεξουαλικές προσεγγίσεις, όταν υπάρχουν περιορίζονται μερικές φορές σε αγγίσματα, φιλιά και χάρδια. Οι σεξουαλικές επαφές με οργασμό που προκαλείται με αμοιβαίο αυνανισμό, αιδιολειχία, η εισαγωγή αντικειμένων φαλλικού σχήματος, είναι πολύ πιο σπάνιες και αφορούν γυναίκες με ξεκάθαρη ομοφυλοφιλική διάθεση. (T. Lemperiere, 1995).

«Στις ομοφυλόφιλες γυναίκες, παρατηρείται μία τάση προς τους σταθερούς δεσμούς. Συχνά διαπιστώθηκαν γυναικείοι ομοφυλόφιλοι δεσμοί με διάρκεια πολλών ετών, καθώς και συμβίωση κάτω από την ίδια στέγη, πράγμα σχεδόν αδιανόητο, για πολλούς άνδρες ομοφυλόφιλους». (X. Ζολινδάκης, 1980, σελ.154).

Η ομοφυλοφιλία, παρ' όλα αυτά σε όλες της τις μορφές, φανερώνει σχέσεις κυριαρχίας και υποταγής. Είναι αλήθεια πως «ενεργητικός» και «παθητικός», είναι παραπλανητικές εκφράσεις. Οι ομοφυλόφιλοι ή οι λεσβίες που την μια φορά είναι ενεργητικοί, μπορεί να είναι παθητικοί με τον ίδιο ή κάποιον άλλο σύντροφο μία άλλη φορά, ή οι ρόλοι τους μπορεί να είναι εναλλασσόμενοι στη διάρκεια μιας

σεξουαλικής εμπειρίας. Όμως σε κάθε ομοφυλόφιλη σχέση, ο ένας σύντροφος είναι ο κυρίαρχος και ο άλλος αυτός που υποτάσσεται.

Η ομοφυλόφιλη γυναίκα, περιφρονεί τους άνδρες για την ανικανότητά τους, τη μανία περιαιτολογίας τους και τους φόβους τους. Απέναντι στις γυναίκες, η λεσβία, έχει ανάμεικτα συναισθήματα. Νιώθει ανεπαρκής και κατώτερη σε σύγκριση με τις φυσιολογικές γυναίκες, αλλά ταυτόχρονα νιώθει υπεροχή απέναντι τους. Χωρίς το αίσθημα της υπεροχής, δεν θα μπορούσε να ανεχθεί την ομοφυλόφιλη σχέση. Θα ήταν υπερβολικά εξευτελιστική.

Όταν κανείς αναλύει λεσβιακές σχέσεις, εντυπωσιάζεται από το ποσό της σαδομαζοχιστικής συμπεριφοράς που κυριαρχεί σ' αυτές. Όλοι οι ομοφυλόφιλοι και οι λεσβίες, έχουν μια σημαντική συνιστώσα μαζοχισμού στη προσωπικότητά τους. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Η γυναικεία ομοφυλοφιλία είναι συχνά περιστασιακή, ευκαιριακή, διευκολύνεται από καταστάσεις αναγκαστικού συγχρωτισμού (οικοτροφεία, φυλακές, χαρέμια) και είναι συμβατή με την ετεροσεξουαλικότητα. Η πορνεία θεωρείται ότι μπορεί να ευνοήσει ομοφυλοφιλικές προσεγγίσεις, δεδομένου ότι οδηγεί την ένταξη της γυναίκας σε μια ομάδα για την οποία η ετεροσεξουαλικότητα είναι εμπορεύσιμη, υποβαθμισμένη και περιφρονητέα.

Στη γυναίκα οι ομοφυλοφιλικές συναναστροφές είναι συχνά πρώιμες (εφηβικές, περιπαθείς φιλίες) αλλά και όψιμες, μετά από αποτυχία στο γάμο, συναισθηματικές απογοητεύσεις και απουσία ετεροφυλοφιλικής ικανοποίησης. (T. Lemperiere, 1995).

Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες διαφέρουν κατά κάποιους τρόπους από τους ομοφυλόφιλους άνδρες. Οι διαφορές οφείλονται κυρίως στο γεγονός ότι έχουν γεννηθεί και ανατραφεί ως γυναίκες. Γι' αυτό και κατά κάποιο τρόπο οι λεσβίες μοιάζουν περισσότερο με τις άλλες, τις ετεροφυλόφιλες, γυναίκες από ότι με τους ομοφυλόφιλους άνδρες. Όμως οι λεσβίες ως

ομοφυλόφιλες έχουν συγκεκριμένες εμπειρίες παρόμοιες μ' αυτές, κατά κάποιον τρόπο, περισσότερο με τους ομοφυλόφιλους άνδρες, παρά με τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες. Συνοψίζοντας, οι ομοφυλόφιλες γυναίκες έχουν ομοιότητες και διαφορές με τις ετεροφυλόφιλες.

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΤΕΡΟΦΥΛΟΦΙΛΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

1) Σαν τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες, οι ομοφυλόφιλες είναι σεξουαλικά λιγότερο ελεύθερες από τους άνδρες, ομοφυλόφιλους και μη. Αυτό συμβαίνει, επειδή, όπως και οι ετεροφυλόφιλες, οι λεσβίες έχουν κοινωνικοποιηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να ενδιαφέρονται λιγότερο για το σεξ, ιδιαίτερα για το απρόσωπο, και περισσότερο για τις σχέσεις και την αγάπη.

Έτσι, σπάνια αναζητούν μια ερωτική σχέση της «μιας νύχτας» στα μπαρ για ομοφυλόφιλους ή ψάχνουν για ερωτικές συντρόφους στους δρόμους, στα πάρκα και στις δημόσιες τουαλέτες.

2) Επίσης, όπως οι ετεροφυλόφιλες, το μεγαλύτερο ποσοστό των ομοφυλόφιλων γυναικών μπορεί να διατηρήσει μια άνετη σχέση με ετεροφυλόφιλα άτομα. Μολονότι μπορεί να ανήκουν στην κοινότητα των ομοφυλόφιλων οι λεσβίες πρέπει να συνεργάζονται και να συναναστρέφονται μέλη της κοινότητας των ετεροφυλόφιλων. Το γεγονός ότι αισθάνονται άνετα με τους ετεροφυλόφιλους δείχνει ότι μπορούν να «περάσουν» ως ετεροφυλόφιλες. Κάτι τέτοιο δεν είναι δύσκολο για τις ομοφυλόφιλες γυναίκες, επειδή όπως και οι ετεροφυλόφιλες – έχουν κοινωνικοποιηθεί έτσι, ώστε να παίζουν το συμβατικό γυναικείο ρόλο.

3) Ως μέλη της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής στα πλαίσια της συμβατικής κοινωνίας, οι ομοφυλόφιλες γυναίκες μπορούν να ανήκουν και στη σεξουαλική της ζωή. Πράγματι, περισσότερες από το 1/3 των ομοφυλόφιλων γυναικών εμφανίζουν ένα «μερικό

ομοφυλοφιλικό τρόπο ζωής», έχοντας ερωτικές σχέσεις και με άνδρες. Οι ερωτικές σχέσεις με άνδρες είναι πιο συνηθισμένες μεταξύ των νεαρών λεσβιών που δεν έχουν ακόμα αποκαλύψει την ομοφυλοφιλία τους. Από την ηλικία των 16 έως 19 ετών, οι λεσβίες συνηθίζουν να βγαίνουν με άνδρες όπως κάνουν και οι ετεροφυλόφιλες.

4) Τέλος πολλές λεσβίες έχουν την ίδια επιθυμία με τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες να γίνουν μητέρες. Μπορεί να αποφασίσουν να υιοθετήσουν ένα παιδί ή να κάνουν ένα παιδί με τεχνητή γονιμοποίηση. Εάν είναι ήδη μητέρες από προηγούμενο γάμο με ετεροφυλόφιλο άνδρα, μπορεί να αγωνιστούν, για να πάρουν την κηδεμονία των παιδιών τους.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΤΕΡΟΦΥΛΟΦΙΛΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

1) Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες είναι πιο πιθανό από τις ετεροφυλικές να ήταν, κατά την παιδική και εφηβική τους ηλικία, «αγοροκόριτσα». Σε μια μελέτη ομοφυλόφιλων γυναικών με μία ομάδα ελέγχου ετεροφυλόφιλων γυναικών, πάνω από το 66% των ομοφυλοφίλων ανέφερε ότι συμπεριφερόταν ως «αγοροκόριτσο» σε σύγκριση με μόνο το 16% των ετεροφυλοφίλων. Ως νεαρά κορίτσια, οι λεσβίες είχαν μια επίμονη αποστροφή για τις περισσότερες κοριτσίστικες δραστηριότητες και δεν τους άρεσε να παίζουν με άλλα κορίτσια, ενώ έδειχναν μια σαφή προτίμηση στις αγορίστικες δραστηριότητες και παρέες.

2) Στην περίοδο της εφηβείας, οι λεσβίες είναι πολύ λιγότερο πιθανό να γνωρίζουν τη σεξουαλική τους ταυτότητα. Οι περισσότερες έφηβες ομοφυλόφιλες δεν γνωρίζουν ή δεν είναι σίγουρες για την ομοφυλοφιλία τους. Μπορεί να έχουν κάποια ερωτική εμπειρία με άτομο του ίδιου φύλου, αλλά συνήθως δεν την αναφέρουν.

3) Από τη στιγμή που είναι απίθανο να παντρευτούν και να βασίζονται στους άνδρες για υποστήριξη, οι λεσβίες, γενικά, φαίνεται να

έχουν μία σοβαρότερη αφοσίωση στη δουλειά απ' ότι οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες. Όμως, φοβούνται ότι οι εργοδότες τους θα αποκαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους και θα τις απολύσουν. (Α. ΤΗΙΟ, 1999).

2.3.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ

Η κλινική ταξινόμηση της γυναικείας ομοφυλοφιλίας είναι ανάλογη με εκείνη, που χρησιμοποιείται για την ομοφυλοφιλία των ανδρών. Κατά τον Κραφτ – Έμπινγκ υπάρχουν οι εξής κατηγορίες γυναικείας ομοφυλοφιλίας:

1. Η κατηγορία των ομοφυλόφιλων γυναικών που χαρακτηρίζονται σαν «**ψυχοσεξουαλικά ερμαφρόδιτες**», έχουν δηλαδή την τάση να πραγματοποιούν σεξουαλικές επαφές τόσο με άνδρες όσο και με γυναίκες.

Στην κατηγορία των ψυχοσεξουαλικά ερμαφρόδιτων γυναικών ανήκουν εκείνες, που συνήθως λυπούνται επειδή γεννήθηκαν γυναίκες και θα ήθελαν να είναι άνδρες. Οι γυναίκες αυτές δεν έλκονται, κατά κανόνα από τις ομοφυλόφιλες αλλά αντίθετα, από τις φυσιολογικές, γιατί θέλουν να παίξουν το ρόλο του εραστού.

Είναι, ενεργητικές, προτιμούν να κάνουν πράξεις γλωσσοδεψίας στη γυναίκα που αγαπούν και μερικές φορές χρησιμοποιούν τεχνικά ανδρικά όργανα για να πραγματοποιήσουν τη συνουσία, τα οποία προσδένουν στο σώμα τους. Έχουν την τάση να ντύνονται ανδρικά για να προσδώσουν στη προτίμησή τους ένα χαρακτηριστικό όσο το δυνατόν πιο ανδρικό. Άλλες όμως, που είναι μάλλον παθητικές δεν το κάνουν αυτό, έχουν ομοφυλόφιλες αισθήσεις, αλλά δεν τους περνάει καθόλου από το μυαλό η σκέψη να παίξουν ανδρικό ρόλο και προτιμούν το γυναικείο.

2. Η κατηγορία της πραγματικής ομοφυλοφιλίας η κατηγορία της «ανδρογυνίας», κατά την οποία υπάρχουν μόνο ομοφυλόφιλες σχέσεις.

Η κατηγορία της «ανδρογυνίας» αντιστοιχεί προς τον τύπο του εκτεθλημένου άνδρα. Όταν η ανδρογυνία είναι πολύ έντονη, η ομοφυλόφιλη αυτού του τύπου επιθυμεί να παίζει πάντοτε τον ανδρικό ρόλο.

Σε μικρή ηλικία θέλουν να παίζουν πάντοτε με αγόρια, αισθάνονται αποστροφή προς τις κούκλες και θέλουν αν παίζουν τους στρατιώτες. Αρχίζουν να καπνίζουν και να πίνουν πολύ νωρίς, σιχαίνονται τα αρώματα και γενικά έχουν μια καρδιά ανδρική σε ένα γυναικείο σώμα.

3. Η κατηγορία της «γυνανδρίας», όπου τα σωματικά χαρακτηριστικά παρουσιάζουν ομοιότητες με το ανδρικό φύλο.

Η «γυνανδρία» είναι ο υψηλότερος βαθμός της γυναικείας ομοφυλοφιλίας. Πρόκειται για γυναίκες, που έχουν γυναικεία γεννητικά όργανα αλλά αισθάνονται και σκέφτονται εντελώς σαν άνδρες, προς τους οποίους άλλωστε μοιάζουν σωματικά. Έχουν ανδρικό σκελετό, λεκάνη στενή, φωνή βαριά και βραχνή, βάδισμα ανδρικό.

Ο Κραφτ – Έμπινγκ δεχόταν την ύπαρξη έμφυτης και επίκτητης ομοφυλοφιλίας στις γυναίκες, έλεγε όμως ότι η ανώμαλη προδιάθεση, δεν εξελισσόταν, συνήθως, σε ομοφυλοφιλία γιατί το σεξουαλικό ένστικτο δεν έχει στις γυναίκες την επιτακτικότητα με την οποία εμφανίζεται στους άνδρες. Γι' αυτό πίστευε ότι το ποσοστό ομοφυλοφιλίας είναι πολύ μικρότερο στις γυναίκες σε σύγκριση με την ανδρική ομοφυλοφιλία.

Παράλληλα όμως αναγνώριζε ότι η «επίκτητη» ομοφυλοφιλία, είναι αρκετά συχνή και στις γυναίκες την απέδιδε δε στους εξής λόγους:

A) Στη σεξουαλική υπεραιευσθησία ορισμένων γυναικών που τις αναγκάζει να αναζητούν διέξοδο στον έντονο αυνανισμό, ο οποίος

επιφέρει σεξουαλική νευρασθένεια. Μια από τις συνέπειες αυτές είναι η αναφροδισία στις φυσιολογικές σεξουαλικές σχέσεις, παρ' όλο που υφίσταται η σεξουαλική ορμή με την ίδια ένταση. Έτσι αναζητείται η ικανοποίηση στις ομοφυλόφιλες σχέσεις.

Β) Η σεξουαλική υπερευαισθησία επίσης, είναι εκείνη, που δημιουργεί τις ομοφυλόφιλες, όταν δεν υπάρχει τρόπος να ικανοποιηθεί το σεξουαλικό ένστικτο με φυσιολογικό τρόπο, πράγμα που συμβαίνει στις φυλακισμένες, στα κορίτσια που είναι πολύ περιορισμένα από το σπίτι τους, ή έχουν τρομοκρατηθεί από το ενδεχόμενο της εγκυμοσύνης.

Γ) Όταν οι σύζυγοι είναι σεξουαλικά ανίκανοι και ενώ ερεθίζουν τις γυναίκες, δεν μπορούν αν τις ικανοποιήσουν επέρχεται, μια νευρασθένεια σεξουαλική που κάνει στο τέλος τη γυναίκα να αποστρέφεται τη φυσιολογική επαφή με κάθε άνδρα.

Δ) Πολλές φορές οι πόρνες, αηδιασμένες από τον τρόπο με τον οποίο τους φέρονται κατά τη συνουσία οι άνδρες, αναζητούν σε άτομα του φύλου τους, την τρυφερότητα που δεν βρίσκουν στο φυσιολογικό έρωτα. (Χ. Ζολινδάκης, 1980).

Υπάρχουν διάφορα στύλ λεσβιών, τα δύο κυριότερα ανάμεσα, στις γυναίκες που κινούνται στη λεσβιακή σκηνή, είναι αυτό των Λεσβιών – Φεμινιστριών και αυτό των γυναικών που ακολουθούν πιο παραδοσιακά πρότυπα συμπεριφοράς και εμφάνισης.

Αυτές οι δύο ομάδες συχνά υποτιμούν η μία την άλλη και έχουν αλληλοπαρεξηγηθεί. Οι λεσβίες – φεμινίστριες κατηγορούν τις άλλες για ανδρική συμπεριφορά, τις ονομάζουν «αντράκια» ή «νταλικέρισες» και τις υποτιμούν αυτόματα, θεωρώντας συχνά ότι δεν έχουν να πουν τίποτα μ' αυτές. Οι άλλες, «παραδοσιακές» θεωρούν ότι οι φεμινίστριες – λεσβίες είναι υπερβολικές σε μερικά πράγματα, πολύ σεμνές, ενώ σε άλλα – στην ηθική τους στις σχέσεις – περισσότερο απελευθερωμένες απ' ότι θα έπρεπε, είναι ακόμα εξωπραγματικά εξτρεμίστριες και πολλές φορές

απόμακρες και σνομπ. Υπάρχουν φυσικά και άλλα στυλ συνήθως με τη μορφή παρέας, που αποφεύγουν να εκφράσουν την ομοφυλοφιλία τους πιο έξω και δεν κινούνται στη λεσβιακή σκηνή. Τέτοια υπάρχουν αρκετά ανάμεσα στις καλλιτέχνιδες και επίσης ανάμεσα στις μεγαλύτερες γυναίκες που έχουν άλλωστε διαφορετικά γούστα και αισθητική.

Στην Ελλάδα τα περισσότερα σύγχρονα κινήματα κοινωνικής κριτικής άνθισαν από το 1977 και μετά, τρία χρόνια μετά την πτώση της χούντας το 1974.

Η πρώτη λεσβιακή ομάδα εκφράστηκε το 1979 στην κίνηση για την Απελευθέρωση των Γυναικών. Παράλληλα, στο Α.Κ.Ο.Ε. (Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλόφιλων Ελλάδος) από την ίδρυσή του σχεδόν το 1977 δούλευαν λεσβίες και υπήρχε πρόσβαση στις γυναίκες. Έτσι κάποιες γυναίκες από εκείνες της κίνησης μαζί μ' αυτές του Α.Κ.Ο.Ε. δημιούργησαν την αυτόνομη ομάδα Ομοφυλόφιλων Γυναικών. (Χ. Ψευδωνύμου, 1992).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΑΙΤΙΑ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ

Στο ανθρώπινο είδος φαίνεται ότι η σεξουαλική έκφραση και ο ερεθισμός των ατόμων εξαρτώνται τόσο από την προγεννητική ορμονογένεση, όσο και από τα υστερογεννητικά αποτελέσματα της κοινωνικοποίησης. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές «διαφυλετικές» διαταραχές. Φαίνεται πάντως ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός, δεν καθορίζεται απόλυτα από τα χρωμοσώματα και τα γονίδια και δεν είναι προκαθορισμένος από τον προγεννητικό ορμονικό «εμπλουτισμό» του εγκεφάλου. Επηρεάζεται, επίσης και εξαρτάται σε σημαντικό ποσοστό από τη μεταγεννητική κοινωνικοποίηση. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:

3.1 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Η ομοφυλοφιλία, έχει συνδεθεί με τρία τουλάχιστον είδη βιολογικών παραγόντων. Οι παράγοντες αυτοί, έχουν σχέση με τις ορμόνες, τα γονίδια και τον εγκέφαλο των ομοφυλόφιλων.

- Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΟΡΜΟΝΩΝ -

Η θεωρία που αποδίδει την ομοφυλοφιλία στην έλλειψη συγκεκριμένων σεξουαλικών ορμονών είναι βασισμένη σε πολλές μελέτες. Μια μελέτη, κατάληξε στο συμπέρασμα ότι οι νεαροί ομοφυλόφιλοι άνδρες, παρουσιάζουν χαμηλότερα επίπεδα αρσενικών σεξουαλικών ορμονών, απ' ότι οι νεαροί ετεροφυλόφιλοι. Μια άλλη μελέτη έδειξε ότι, η ημερήσια έκκριση γυναικείων σεξουαλικών ορμονών

των ομοφυλόφιλων γυναικών, ήταν σημαντικά χαμηλότερη από την αντίστοιχη των ανδρικών ορμονών. (A. Thio, 2003).

Τόσο τα ανδρογόνα με την τεστοστερόνη για τον άνδρα όσο και τα οιστρογόνα με την προγεστερόνη για την γυναίκα, έχουν άμεση επίδραση στις ερωτικές διαθέσεις και επιθυμίες των δύο φύλων.

Κάποιες εργασίες, υποστηρίζουν, την ύπαρξη μορφών άτυπης οιστρογονικής αντίδρασης στους ομοφυλόφιλους άνδρες. Η ενεργητική παρουσία των ανδρογόνων στην εμβρυϊκή ζωή, συμβάλλει μάλλον σε ένα σεξουαλικό προσανατολισμό προς τις γυναίκες. Αντίθετα, μια έλλειψη εμβρυϊκών ανδρογόνων, είναι δυνατόν να οδηγεί σε ένα σεξουαλικό προσανατολισμό προς τους άνδρες. (Θ. Ασκητής, 1997).

Οι περισσότερες ορμονολογικές έρευνες δείχνουν ότι η μεγάλη πλειονότητα των ομοφυλόφιλων, διαθέτει το ίδιο ποσοστό τεστοστερόνης με τους ετεροφυλόφιλους. Σήμερα οι περισσότεροι ερευνητές, κλίνουν προς την υπόθεση της προγεννητικής ενδοκρινικής επιρροής στο σεξουαλικό προσανατολισμό. Πιστεύουν πως αν υπάρχει ορμονικός προσανατολισμός της συμπεριφοράς, αυτός δημιουργείται στην εμβρυϊκή ζωή κατά τη στιγμή που οι γεννητικές ορμόνες, επιδρούν στο νευρικό σύστημα, καθορίζοντας τη «σεξουαλικότητά» του.

Μια προγεννητική ανδρογονική ανεπάρκεια του κεντρικού νευρικού συστήματος, οδηγεί σε μερικώς θηλυκή διαφοροποίηση του εγκεφάλου, και επομένως στην ανδρική ομοφυλοφιλία, και ότι το πλεόνασμα ανδρογόνων στην ίδια φάση είναι η αιτία της θηλυκής ομοφυλοφιλίας. (E. Badinter, 1994).

Κάποιες μελέτες ασχολούνται με την αντίδραση του υποθαλάμου στα οιστρογόνα. Οι έρευνες αυτές ανακαλύπτουν μια θετική αντίδραση στα οιστρογόνα, με αύξηση των εκκρίσεων των υποθαλαμικών ορμονών στους άνδρες ομοφυλόφιλους ακριβώς όπως συμβαίνει στις φυσιολογικές γυναίκες. Η θετική αυτή αντίδραση του υποθαλάμου δεν παρατηρείται

στης γυναίκες ομοφυλόφιλες ούτε στους φυσιολογικούς άνδρες. Αυτό είναι ίσως ένα σημάδι θηλυκοποίησης των υποθαλαμικών κέντρων των γυναικών ομοφυλόφιλων. (Κιτρομηλίδου Ζήρα, 1982).

Πολλές βιολογικές θεωρίες υποστηρίζουν ότι τα ομοφυλοφιλικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου είναι αποτελέσματα κάποιου χαρακτηριστικού του σωματικού οργανισμού όπως είναι η αναλογία της ανδρικής ορμόνης (ανδρογόνης) και της θηλυκής ορμόνης (οιστρογόνης). Όσο μεγαλύτερη θα είναι η ποσότητα ανδρογόνης στο σώμα του θήλεως τόσο περισσότερο αυτό θα είναι ομοφυλόφιλο. Κατά τον ίδιο τρόπο όσο μεγαλύτερη είναι η ποσότητα οιστρογόνης στον οργανισμό του άρρενα, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ομοφυλοφιλία του. Η ισορροπία ή ανισορροπία των ορμονών, οφείλεται στα γονίδια που κληρονομεί το άτομο απ' τους γονείς του. (Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, 1991).

- Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΙΔΙΩΝ -

Σύμφωνα με τη γεννητική θεωρία οι άνθρωποι γεννιούνται και δεν γίνονται ομοφυλόφιλοι. Ως έμφυτο χαρακτηριστικό, η ομοφυλοφιλία υποτίθεται ότι αναπτύσσεται από ένα γονίδιο. Σε μια μελέτη του 1991 για τους άνδρες ομοφυλόφιλους το 52% των μονογενών διδύμων ήταν και οι δύο ομοφυλόφιλοι σε σχέση με το 22% των διογενών διδύμων και μόνο 11% των υιοθετημένων αδελφών που δεν είχαν καμία γεννητική σχέση μεταξύ τους. Σε μια μελέτη του 1993 για τις ομοφυλόφιλες γυναίκες, το αντίστοιχο ποσοστό των μονογενών διδύμων ήταν 48%, των διογενών 16% και των υιοθετημένων αδελφών 6%. Τα αποτελέσματα αυτών των μελετών, θεωρείται ότι σημαίνουν ότι η ομοφυλοφιλία καθορίζεται κυρίως από τα γονίδια, επειδή οι μονογενείς δίδυμοι είναι γεννητικά περισσότερο όμοιοι από τους διογενείς, οι οποίοι με τη σειρά τους είναι γεννητικά περισσότερο όμοιοι από τους υιοθετημένους. Όμως, όλες αυτές

οι μελέτες είναι ασαφείς όσον αφορά στο που βρίσκονται αυτά τα γονίδια της ομοφυλοφιλίας. (A. Thio, 2003).

«Έρευνες του Douglas Futuyma (1984) υποδεικνύουν ότι αν στην αναπτυξιακή θεωρία εξήγησης της ομοφυλοφιλίας υπάρχει ένα γονίδιο που ελέγχει την εμφάνιση της αποκλειστικά ομοφυλόφιλης προτίμησης, τότε αυτό θα περνούσε πολύ σπάνια στις επόμενες γενιές». (Μ. Λαγουμίδου, 1996, σελ.39).

- ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ -

Το 1991 ο Simon Levey, ένας ομοφυλόφιλος επιστήμονας, νευρολόγος έγινε διάσημος μετά τη δημοσίευση της μελέτης του, η οποία έδειχνε ότι η ομοφυλοφιλία θα μπορούσε να αποδοθεί στο μέγεθος του εγκεφάλου. Η ομάδα των νεύρων που βρίσκονται στην χαμηλότερη περιοχή του εγκεφάλου – γνωστή ως υποθάλαμος – τα οποία ελέγχουν, μεταξύ άλλων τις σεξουαλικές ορμές, ήταν τόσο μικρά στους ομοφυλόφιλους άνδρες όσο και στις ομοφυλόφιλες γυναίκες. Πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι η δομή του εγκεφάλου ομοφυλόφιλων ανδρών ήταν λιγότερη από τη μισή της αντίστοιχης των ετεροφυλόφιλων ανδρών. Πολλοί πίστεψαν, με βάση αυτά τα αποτελέσματα ότι η αρκετά μικρή δομή του εγκεφάλου μπορούσε να κάνει ένα άτομο ομοφυλόφιλο. (A. Thio, 2003).

Διαφοροποιήσεις στον νευρικό σύστημα και πιο συγκεκριμένα στον εγκέφαλο μεταξύ άνδρα και γυναίκας φαίνεται να προβληματίζουν αρκετούς ερευνητές. Εγκεφαλικές και νευρολογικές λειτουργίες φαίνεται ότι επηρεάζουν την ανάπτυξη του φύλου, καθότι διαφορές βιολογικού υποστρώματος ταυτοποιούν τα χαρακτηριστικά του φύλου, όπως παραδείγματος χάρη ο ανδρικός εγκέφαλος ζυγίζει περισσότερο από το γυναικείο, νευρομεταβιβαστικές αντιδράσεις στα ερεθίσματα και

νευρολειτουργικές αποκλίσεις μεταξύ των δύο φύλων. (Θ. Ασκητής, 1997).

Είναι μάταιο να αναζητούμε μέσα στα γονίδια του εμβρύου ή στους επινεφριδίους αδένες τη μοναδική πηγή της ομοφυλοφιλίας του ενηλίκου. Είναι χρήσιμο να θυμίσουμε ότι οι ορμόνες δεν αποτελούν παρά ένα στοιχείο μιας κεντρικής και συνολικής διάταξης διαδοχικών αλλαγών από την οποία δεν μπορούν να αποσπαστούν.

Έτσι, λοιπόν, τα συστατικά στοιχεία του σωματικού του χώρου, ορμονικές εκκρίσεις και επενέργειες του νευρικού συστήματος, δεν υπολογίζονται περισσότερο από αντικείμενα του εξωσωματικού του χώρου, όπως ο μπαμπάς, η μαμά και το κοινωνικό του περιβάλλον. (T. Anatrella, 1992).

3.2 ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Ποια είναι η έκταση που θα πρέπει να δώσουμε στον όρο «ομοφυλόφιλος»; Σε ποια όρια τοποθετούνται η νεύρωση ή η ψύχωση; Που αρχίζει η διαστροφή;

- **Διαστροφή** λέγεται ότι υπάρχει όταν ο οργασμός επιτυγχάνεται με άλλα σεξουαλικά αντικείμενα (ομοφυλοφιλία, παιδοφιλία, κτηνοβασία κ.τ.λ.) ή μέσω άλλων περιοχών του σώματος (πρωκτική συνουσία) ή όταν ο οργασμός υπόκειται σε ορισμένες εξωτερικές καταστάσεις που μπορεί να είναι μόνες τους αρκετές να δώσουν τη σεξουαλική ικανοποίηση (φетиχισμός, παραινδυσία, ηδονοβλεψία, επιδειξιμανία, σαδομαζοχισμός).

Σε ποιο καταληπτό τρόπο η διαστροφή περιέχει τη σεξουαλική συμπεριφορά που συνοδεύει τέτοιους άτυπους τρόπους σεξουαλικής ικανοποίησης. Πριν το Freud ο όρος εχρησιμοποιείτο όπως και τώρα για να σημαίνει απόκλιση του ενστίκτου. (Ενστικτο: προκαθορισμένη

συμπεριφορά, χαρακτηριστική του είδους σχετικά αναλλοίωτη όσον αφορά την εκδήλωση της στο αντικείμενο). (Π.Ε.Ψ.Υ, 1982, σελ.135).

Για πολλά χρόνια, οι περισσότεροι ψυχίατροι θεωρούσαν ότι η ομοφυλοφιλία ήταν μία μορφή διανοητικής ασθένειας. Αλλά το 1993, ο Αμερικανικός Ψυχιατρικός Σύλλογος, αποφάσισε να ορίσει την ομοφυλοφιλία ως μια φυσιολογική συμπεριφορά. Παρ' όλα αυτά, το 1/3 των μελών του ψήφισε ενάντια σε αυτήν την απόφαση. Σήμερα, ο Α.Ψ.Σ. συνεχίζει να θεωρεί ότι κάποιοι, όχι όμως οι περισσότεροι, ομοφυλόφιλοι υποφέρουν από διαταραχή τους σεξουαλικού τους προσανατολισμού. (Α. Thio, 2003).

«Το D.S.M.-III / διαγνωστικό και στατιστικό εγχειρίδιο των ψυχικών διαταραχών, μας πληροφορεί ότι κατά την παιδική ηλικία, η συνηθέστερη κατηγορία ανωμαλιών στην ταυτότητα του γένους, σχετίζεται με την θέληση των αγοριών «να ήταν κορίτσια». (Μ. Λαγουμίδου, 1996, σελ.44).

Ο ρόλος του φύλου φαίνεται να περνάει μέσα από πολλά στάδια ψυχοσυναισθηματικής σύγχυσης της ετεροφυλόφιλης και φιλομόφυλης επικοινωνίας στο παιχνίδι, στη φιλία, στην ανταλλαγή μηνυμάτων με τους συνομήλικούς του, αλλά και στη κοινωνικοποίησή του. Η γονεϊκή ενίσχυση ή αποθάρρυνση, ο φόβος του ευνουχισμού αλλά και η ψυχοσεξουαλική του ανάπτυξη, διαμορφώνουν τη σεξουαλικότητά του και την ενσωματώνουν μέσα στην ταυτότητα του φύλου. (Θ. Ασκητής, 1997).

Τα πιο έκδηλα χαρακτηριστικά ενός ομοφυλόφιλου είναι η αμέτρητη φιλοδοξία και ταυτόχρονα φόβος της ζωής, βαθιά αποθάρρυνση και έλλειψη ικανότητας για συνεργασία. Ποια η μοίρα ενός ατόμου που διαθέτει στη ψυχή του δύο τόσο αντιφατικά χαρακτηριστικά όσο είναι μια αχόρταστη φιλοδοξία και μια δειλία που τον παραλύει;

Κάθε νευρωτικός κατέχει περισσότερο ή λιγότερο, έκδηλα τα δύο αυτά χαρακτηριστικά. Ο ομοφυλόφιλος παρουσιάζει την όψη ενός νευρωτικού που όμως δεν εκφράζει καθαρά τα συμπτώματα γιατί με την ομοφυλοφιλία έχει περιορίσει σε στενά πλαίσια την εικόνα της νεύρωσής του. (A. Adler, 1988).

Είναι κάποιοι επιστήμονες που θεωρούν ότι η ομοφυλοφιλία είναι μια φυσιολογική κατάσταση. Το ίδιο πιστεύουν και πολλοί ομοφυλόφιλοι. Είναι μέρος του πιστεύω του «Μετώπου Απελευθέρωσης Ομοφυλόφιλων». Πέρασαν στην ομοφυλοφιλία «φυσιολογικά» σαν έφηβοι, κατάφεραν μια «καλή» προσαρμογή σαν ομοφυλόφιλοι και δεν βλέπουν στον εαυτό τους τίποτα το νευρωτικό. Οι ομοφυλόφιλοι που δεν αισθάνονται και τόσο άνετα με την κατάστασή τους, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να ζητήσουν θεραπεία. Όχι τόσο για την ομοφυλοφιλία τους που την δέχονται σαν «δοσμένη» αλλά για να βρουνε ανακούφιση από την ανυπόφορη ένταση. Εκείνο που τελικά καταφέρνουν, είναι το ξερίζωμα της ομοφυλοφιλίας τους (Δρ. Άρθουρ Τζάνοφ, 1979).

Υπάρχουν δύο κλινικές συμπτωματολογίες που έχουν άμεση συνάφεια με την γυναικεία ομοφυλοφιλία. Η πρώτη περιλαμβάνει την «αρρενωπή» γυναίκα, που νιώθει περισσότερο άνδρας παρά γυναίκα, εξαιτίας μιας ταύτισης με τον άνδρα. Η δεύτερη αυτή της ενεργού ομοφυλοφιλίας παρουσιάζει υποκατάστατες εκδηλώσεις. Τέτοιες είναι μερικές περιπτώσεις κλεπτομανίας και τοξικομανίας που ενέχουν έναν οιδιπόδειο αστερισμό και μια ψυχική δομή όμοια με των ομοφυλόφιλων γυναικών. (J. Smirgel, 1991).

Η σύνδεση μεταξύ ναρκισσισμού και ομοφυλοφιλίας είναι εξαιρετικά σημαντική για την ιστορία της ψυχοπαθολογίας. Ο Freud, που υπέθεσε ότι ομοφυλοφιλία και ναρκισσισμός είναι συνδεδεμένα, έλεγε: «Το ναρκισσιστικό αντικείμενο είναι το κλειδί για τον ψυχολογικό μηχανισμό αιτιολογίας της συγκεκριμένης σεξουαλικότητας

(ομοφυλοφιλίας)». Το αγόρι στην προεφηβική ηλικία θεωρεί τον εαυτό του ως σεξουαλικό αντικείμενο που μπορεί να «το αγαπήσει» ερωτικά. Αργότερα ψάχνει για κάποιο άλλο αντικείμενο αγάπης, όπως εκείνο, έτσι, ώστε να το αγαπήσει, όπως αγάπησε αυτόν η μητέρα του. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

Η ψυχιατρική πολέμησε την ομοφυλοφιλία, που την είχε εντάξει μέσα στις ψυχικές παθήσεις για να την αποβάλλει από την ψυχοπαθολογία μόλις μετά το 1980. Η Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία δεν την συμπεριέλαβε πλέον στην 3^η εκδ. του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου των ψυχικών διαταραχών στο DSM – III. Παρ' όλα αυτά αναφερόταν σαν διαταραχή μόνο όταν ήταν δυστονική προς το εγώ, δηλαδή όταν το ομοφυλόφιλο άτομο έδειχνε ενοχλημένο για αυτή τη σεξουαλική του συμπεριφορά και επιθυμούσε την αλλαγή του προς την ετεροφυλοφιλική κατεύθυνση.

Τελικά στις μέρες μας, διαγράφηκε οριστικά η λέξη «ομοφυλοφιλία» καθώς και ο όρος «ομοφυλοφιλία δυστονική προς το εγώ», μετατράπηκε σε σεξουαλική διαταραχή, όπου υπάρχει επίμονη και έντονη ενασχόληση του ατόμου για το σεξουαλικό προσανατολισμό του. Αυτό σημαίνει πιο απλά, ότι πλέον, η ομοφυλοφιλία δεν είναι πάθηση ψυχιατρική και ότι ένας ομοφυλόφιλος που επιθυμεί να εκφράζεται σεξουαλικά έτσι δεν χρειάζεται θεραπεία και ψυχιατρική παρακολούθηση. (Θ. Ασκητής, 1997).

3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Για τους κοινωνιολόγους η ομοφυλοφιλία δε διαφέρει από την ετεροφυλοφιλία ή από οποιαδήποτε άλλη μορφή της ανθρώπινης συμπεριφοράς, από τις οποίες όλες αναπτύσσονται κυρίως από την κοιν. αλληλεπίδραση. Στην περίπτωση της ομοφυλοφιλίας συγκεκριμένα μέλη

της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και οι φίλοι αλληλεπιδρούν με συγκεκριμένα παιδιά με ένα μοναδικό τρόπο που τα βοηθάει μεγαλώνοντας, να γίνουν ομοφυλόφιλοι. Οι περισσότεροι κοινωνιολόγοι πιστεύουν ότι αυτά τα παιδιά γεννιούνται με μια διάχυτη, ουδέτερη, σεξουαλική επιθυμία, όπως ακριβώς και όλοι οι άλλοι. Δεν αναπτύσσουν φυσικά ένα σεξουαλικό προσανατολισμό προς τα μέλη του ίδιου φύλου. Ως νεαρά παιδιά, δεν ελκύονται ιδιαίτερα ούτε από την ομοφυλοφιλία, ούτε από την ετεροφυλία. Μόνο μέσω μιας συνεχούς αλληλεπίδρασης με τους γονείς και άλλους φορείς της κοινωνικοποίησης μπορούν βαθμιαία να περιορίσουν και να εστιάσουν το σεξουαλικό τους ενδιαφέρον σε ένα άτομο του ίδιου φύλου.

Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι δεν έχει σημασία αν οι άνθρωποι έχουν γεννηθεί με μια ομοφυλοφιλική κλίση ή όχι. Αυτό που τους βοηθάει να γίνουν ομοφυλόφιλοι είναι η διαδικασία κοινωνικοποίησης που έχουν υποστεί κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας. (Α. Thio, 2003).

Οι θεωρίες αυτές είναι διαμετρικά αντίθετες με τις βιολογικές, υποστηρίζουν ότι δεν είναι οι φυσιολογικοί παράγοντες εκείνοι που προσδιορίζουν το εάν το άτομο θα γίνει ομοφυλόφιλο ή ετεροφυλόφιλο ή και ουδέτερο σεξουαλικά αλλά μάλλον η ποιότητα των σχέσεων του ατόμου με άλλα άτομα κατά την παιδική και εφηβική ηλικία. Έτσι για τους οπαδούς αυτών των θεωριών, η ομοφυλοφιλία είναι μια ιδιότητα ένα επίκτητο χαρακτηριστικό το οποίο μαθαίνεται. Διάφορα άτομα και γεγονότα μπορούν να επηρεάσουν ένα άτομο και να γίνει ομοφυλόφιλο.

Για παράδειγμα, ένα αγόρι μπορεί να γίνει ομοφυλόφιλο εάν δεν κατορθώσει να μιμηθεί το πρότυπο αρρενοπρέπειας που παρέχει ένας μεγαλύτερος στην ηλικία αρένας στην οικογένεια. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν δεν υπάρχει πατέρας στο σπίτι και το αγόρι ανατρέφεται

αποκλειστικά από την μητέρα, η οποία γίνεται το πρότυπο που μιμείται. (Παιδαγωγική ψυχολογική εγκυκλοπαίδεια, 1991).

Όπως αναφέρει ο κοινωνιολόγος F. Whitam που μελέτησε από κοντά και για μεγάλο χρονικό διάστημα ομοφυλοφιλικές κοινότητες σε πολλές χώρες του κόσμου:

- α) Οι κοινωνικές νόρμες και κανόνες δεν διευκολύνουν αλλά ούτε εμποδίζουν τις ομοφυλοφιλικές τάσεις.
- β) Ομοφυλόφιλα άτομα εμφανίζονται σε όλες τις κοινωνίες σεβαστού μεγέθους και μάλιστα σε ποσοστό σχεδόν ίδιο και σταθερό σε σχέση με την κοινωνία και την εποχή.
- γ) Ομοφυλοφιλικές υποκουλτούρες εμφανίζονται σε κάθε κοινωνία με αρκετό πληθυσμό.
- δ) Ομοφυλόφιλα άτομα από διάφορες κοινωνίες, εμφανίζουν μεταξύ τους αρκετές ομοιότητες στα ενδιαφέροντα και την συμπεριφορά.
- ε) Σε όλες τις κοινωνίες παρατηρείται ένα ανάλογο συνεχές μεταξύ «αρρενωπών» και «θηλυπρεπών» ομοφυλόφιλων. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

Σύμφωνα με μία ανάλυση διαφόρων στοιχείων για το συγκεκριμένο θέμα, τα παιδιά αποκτούν το σεξουαλικό προσανατολισμό από τη σωματική επαφή με τους γονείς τους κατά τη διάρκεια της ευαίσθητης περιόδου, από την γέννηση τους έως την ηλικία των τριών ετών. Εάν η μητέρα φιλάει, αγγίζει ή χαϊδεύει το μικρό της κορίτσι περισσότερο από το μικρό της αγόρι όπως αναμένεται από την κατά βάση ετεροφυλοφιλική κοινωνία, τότε και τα δύο παιδιά είναι πιθανόν να γίνουν ετεροφυλόφιλα. Όμως, εάν, η μητέρα έχει πιο συχνή σωματική επαφή με το αγόρι παρά με το κορίτσι και τα δύο παιδιά έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να γίνουν ομοφυλόφιλα μεγαλώνοντας. Παρομοίως, εάν ο πατέρας αλληλεπιδρά με το γιο του σαν αν ήταν κορίτσι και την κόρη του σαν να ήταν αγόρι, τότε και οι δύο νέοι είναι

πιθανόν να γίνουν ομοφυλόφιλοι. Οι κοινωνιολόγοι μπορεί να υποστηρίζουν ότι συγκεκριμένα αγόρια αντιμετωπίζονται σαν κορίτσια και συγκεκριμένα κορίτσια σαν αγόρια, επειδή έχουν γεννηθεί με ομοφυλοφιλικές τάσεις από την αρχή. Είτε οι ομοφυλοφιλικές τάσεις είναι έμφυτες, είτε επίκτητες, η κοινωνικοποίηση που μόλις περιγράψαμε μπορεί να ενισχύσει τις πιθανότητες ενός νέου να γίνει ομοφυλόφιλος μεγαλώνοντας. Ακόμα και εάν όλοι οι μονοωγενείς δίδυμοι σε οποιαδήποτε μελέτη έχουν τα ίδια γονίδια και την ίδια κοινωνικοποίηση κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας περίπου το 50% από αυτούς δεν αναπτύσσουν τον ίδιο σεξουαλικό προσανατολισμό. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει είτε ότι υπάρχουν και άλλοι άγνωστοι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της ομοφυλοφιλίας, είτε ότι κανένας στην πραγματικότητα δεν γνωρίζει τις αιτίες της ομοφυλοφιλίας. Όπως και οι οπαδοί της θεωρίας του χαρακτηρισμού, οι κοινωνιολόγοι αυτοί δεν θεωρούν την ομοφυλοφιλία ως πραγματική μέσα και έξω από τον εαυτό της, αλλά ως τον ορισμό μιας συμπεριφοράς από την κοινωνία ως επιθυμητής ή ανεπιθύμητης. Το πώς οι ομοφυλόφιλοι ζουν, έχει σχέση περισσότερο με το πώς η κοινωνία τους αντιμετωπίζει παρά με τον ίδιο το σεξουαλικό τους πολιτισμό. Ορισμένοι κοινωνιολόγοι που προσπαθούν να ερμηνεύσουν κοινωνικά το φαινόμενο της ομοφυλοφιλίας, δεν ενδιαφέρονται για την αιτιολογία της ομοφυλοφιλίας.

Όμως μέχρι στιγμής, όπως έχουμε παρατηρήσει, είτε οι κοινωνικοί, είτε οι βιολογικοί, είτε οι ψυχολογικοί παράγοντες, είτε και όλοι μαζί να αλληλεπιδρούν, μπορεί να επηρεάσουν, αλλά όχι να καθορίσουν την ανάπτυξη της ομοφυλοφιλίας. (A. Thio, 2003).

«Στο *On Human Nature* (1978) ο Wilson εκφράζει την άποψη ότι η ομοφυλοφιλία ίσως είναι ένας βιολογικά «φυσιολογικός» χαρακτήρας που έχει την ρίζα του σε ένα συγκεκριμένο γεγονός στην αρχή της

κοινωνικής ένταξης του ανθρώπου. Ο ίδιος μας αναφέρει ότι «οι ομοφυλόφιλοι ίσως είναι οι γεννητικοί φορείς μερικών ανθρώπινων σπάνιων ορμών». (Θ. Ασκητής, 1997, σελ. 122)

3.4 ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ

Η απόδειξη του κληρονομικού στίγματος, δεν υφίσταται σε όλες τις περιπτώσεις, παρ' όλο που μπορεί να παρουσιάζεται στις περισσότερες.

Για να αποδειχτεί, ότι η ομοφυλόφιλη συμπεριφορά είναι κληρονομική στον άνθρωπο, πρέπει να εκπληρωθούν προηγουμένως, οι εξής προϋποθέσεις:

1. Είναι απαραίτητο να καθοριστεί με απόλυτη ακρίβεια η έννοια του όρου της ομοφυλοφιλίας, που θα πρέπει να περιορισθεί σε άτομα που τοποθετούνται σε μία ορισμένη θέση της κλίμακας της ετεροφυλοφιλίας. Τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξει η έρευνα πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα άτομα που είχαν κάποτε μια οποιαδήποτε ομοφυλόφιλη εμπειρία.

2. Πρέπει να εξακριβωθεί η συχνότητα της εμφανίσεως του φαινομένου της ομοφυλοφιλίας σε ομάδες οικογενειών στις οποίες να είναι γνωστό το ιστορικό της σεξουαλικής ζωής του κάθε μέλους. Πολύ χρήσιμο θα ήταν αν εξασφαλιζόνταν πλήρη ιστορικά των ατόμων για δύο τουλάχιστον διαδοχικές γενιές σε κάθε μία από τις συγγενικές αυτές οικογένειες. Κάτι τέτοιο απ' όσο γνωρίζουμε δεν έχει γίνει ως τώρα σε καμία έρευνα γύρω απ' την κληρονομικότητα της ομοφυλοφιλίας.

3. Να γίνει εξακρίβωση του ετεροφυλόφιλου και ομοφυλόφιλου ποσοστού που θα παρατηρείται σε κάθε μέλος οικογενειών αυτής της έρευνας.

4. Πρέπει να συγκεντρώνεται όλο το ιστορικό κάθε ατόμου και να μη περιορίζεται η έρευνα μόνο στη διαπίστωση της ομοφυλοφιλίας.

5. Πρέπει να εξακριβωθεί με πλήρες σεξουαλικό ιστορικό και η ετεροφυλοφιλία κάθε ατόμου, που εξετάζεται στην έρευνα της κληρονομικότητας.

Στις έως σήμερα έρευνες θεωρήθηκε βέβαιη η ετεροφυλοφιλία ενός ατόμου, που παντρεύτηκε ή είχε ετεροφυλικές σχέσεις και δεν υπήρχαν πληροφορίες για ομοφυλοφιλικές επαφές του. Αυτές οι πηγές πληροφοριών όμως δεν είναι σίγουρες για μια σεξουαλική συμπεριφορά όπως η ομοφυλοφιλία, που αντιμετωπίζεται από κοινωνικά «ταμπού».

6. Πρέπει να ερευνηθούν οι περιπτώσεις πολλών συγγενών για να έχουν τα στοιχεία κάποια αξία από στατιστική άποψη.

7. Θα πρέπει να αποδειχθεί ότι τα συμβάντα ομοφυλοφιλίας, όπως την καθορίζει η έρευνα, θα είναι περισσότερα στους συγγενείς απ' ότι θα είναι στα ιστορικά των ατόμων, που δεν συνδέονται μεταξύ τους με συγγένεια. Πάνω από το 37% των ανδρών έχουν κάποια τουλάχιστον ομοφυλόφιλη εμπειρία και αφού το ¼ του ανδρικού πληθυσμού έχουν μια ομοφυλόφιλη σεξουαλική εμπειρία που δεν είναι απλώς συμπτωματική θα πρέπει να αποδειχθεί, ότι τα ποσοστά ομοφυλοφιλίας στις ομάδες συγγενών είναι πολύ μεγαλύτερα.

8. Όποιους παράγοντες κι αν δεχθεί κανείς ότι επεμβαίνουν στην κληρονομική μεταβίβαση θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι μερικά άτομα μετατρέπουν τη σεξουαλική συμπεριφορά στη διάρκεια της ζωής τους και ενώ ήταν αποκλειστικά ετεροφυλόφιλα γίνονται ομοφυλόφιλα ή το αντίστροφο και πως πολλές φορές μετακινούνται τα άτομα από τη μία στην άλλη κατηγορία.

Ο Κράφτ – Έμπινγκ έβλεπε την ομοφυλοφιλία σαν στίγμα εκφυλισμού και σαν μερική εκδήλωση μιας νευροπαθολογικής καταστάσεως, αίτιο της οποίας ήταν, τις περισσότερες φορές η

κληρονομικότητα. Μαζί με το εκφυλιστικό στίγμα της σεξουαλικής αναστροφής βρίσκουμε και άλλα συμπτώματα λειτουργικού ή και ανατομικού ακόμα εκφυλισμού. Μπορεί να διαπιστώνει κανείς προσωρινή ή μόνιμη νευρασθένεια που έχει τις ρίζες της σε κληρονομικά αίτια.

Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις όπου έγινε δυνατόν να ερευνηθούν οι σωματικές και ψυχικές καταστάσεις των προγόνων και των εξ αίματος συγγενών βρέθηκαν στις οικογένειες νευρώσεις, ψυχώσεις και σημεία εκφυλισμού.

Ο Α. Μολ δέχεται ότι στην κλινική εικόνα της ομοφυλοφιλίας μπορεί μερικές φορές να παίζει σπουδαιότερο ρόλο η κληρονομική προδιάθεση ενώ άλλοτε σπουδαιότερο ρόλο παίζουν οι επίκτητες συνήθειες.

Αν παραδεχτούμε ότι η ομοφυλοφιλία προκαλείται από παράγοντες κληρονομικούς και επίκτητους, ανακύπτει το πρόβλημα πότε ακριβώς υπάρχει ο ένας, πότε ο άλλος και σε τι ποσοστό. Επειδή δεν είναι γνωστή η αλληλεπίδραση των κληρονομικών και επίκτητων ιδιοτήτων, θα είναι πρακτικά αδύνατο σχεδόν να διαχωρίσουμε αυτούς του δύο παράγοντες. (Χ. Ζολινδάκης, 1980).

Για ορισμένους ερευνητές το βασικότερο σημείο της μελέτης της ομοφυλοφιλίας είναι το πρόβλημα της κληρονομικότητας. Ισχυρίζονται πως τα άτομα έρχονται στον κόσμο με τις ομοφυλοφιλικές τους τάσεις. Οι θεωρίες σχετικά μ' αυτό το σημείο δεν συμφωνούν στις λεπτομέρειες. Μια ομάδα ερευνητών ισχυρίζεται πως στον κληρονομικό όγκο το ανδρικό σύμπλεγμα στην περίπτωση του άρρενος ομοφυλοφίλου είναι εξασθετισμένο προς όφελος ενός συμπλέγματος θηλυκού τύπου. Μια δεύτερη ομάδα ερευνητών πιστεύει πως ορισμένοι κληρονομικοί παράγοντες έχουν ιδιαίτερα ενισχυθεί.

Εξετάζοντας, ωστόσο, τους ομοφυλόφιλους βλέπουμε πολύ συχνά πως οι γυναικείες τάσεις και προσανατολισμοί είναι πιο έκδηλοι σ' αυτούς ακριβώς λόγω της φαινομενικής απουσίας αρσενικών τάσεων. Εξάλλου ομαλές γυναίκες δείχνουν συχνά αρσενικές τάσεις. Τα προαναφερόμενα γεγονότα ανατρέπουν τη θεωρία της κληρονομικής και όχι της επίκτητης απόκτησης αυτών των χαρακτηριστικών. Γιατί δικαιολογημένα μπορούμε να αναρωτηθούμε που κρύβονται οι ανδρικές τάσεις στους ομοφυλόφιλους.

Πρέπει να προσθέσουμε πως αυτές οι τάσεις δε λείπουν εντελώς αλλά βρίσκονται μονάχα απωθημένες στο περιθώριο απ' τη θηλυκή συμπεριφορά του.

Μια άλλη αντίρρηση εναντίον της κληρονομικής θεωρίας είναι η συχνότητα των περιπτώσεων της συμπτωματικής ομοφυλοφιλίας, δηλαδή των ομοφυλόφιλων πράξεων ενός ατόμου που συμβαίνουν είτε στην παιδική ηλικία είτε σε περίπτωση μακρινών ταξιδιών (όπως στους ναυτικούς) είτε μεταξύ των φυλακισμένων, των στρατιωτών και των τροφίμων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι περιπτώσεις αυτές της ομοφυλοφιλίας που σύμφωνα με τους σοβαρούς ερευνητές, αποτελούν μια σχεδόν ομαλή εκδήλωση στη ζωή ενός ατόμου, δεν δικαιολογούν τη θεωρία που αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον κληρονομικό παράγοντα. (A. Adler, 1988).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΡΡΟΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

4.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Η πλειοψηφία των ομοφυλόφιλων ανδρών αναφέρει, ότι στη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας, ένωσαν τον πατέρα τους «απόμακρο». Έρευνες των Whitam και Zent (1984) έδειξαν ότι οι περισσότεροι πατέρες ομοφυλόφιλων ανδρών ήταν πράγματι απόμακροι «λόγω πολύς δουλείας» «λόγω, αυταρχικής προσωπικότητας της μητέρας» ή «άσχετοι με κάθε οικογενειακή δραστηριότητα» λόγω του χαρακτήρα τους. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

Η εμπειρία των ειδικών έχει δείξει ότι η ομοφυλοφιλία μπορεί να πηγάζει από αναρίθμητους συνδυασμούς των οικογενειακών σχέσεων. Ένα αγόρι ομοφυλόφιλο μπορεί να έχει έναν αδύναμο πατέρα, έναν τυραννικό, έναν αδιάφορο – απόντα πατέρα ή καθόλου πατέρα, εκείνο που έχει σημασία είναι ότι το αγόρι έχει ανάγκη από ένα πατέρα που να το αγαπάει.

Διάφορες επιστημονικές έρευνες που έγιναν σε ομάδες ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων, έδειξαν ότι: το 72% των ομοφυλόφιλων, είχαν χάσει τον έναν ή και τους δύο γονείς πριν από τα δεκαπέντε τους, 50% από τους ομοφυλόφιλους έζησαν προβλήματα σοβαρής δυσαρμονίας ανάμεσα στους γονείς τους και το 41% των ομοφυλόφιλων ανέφεραν ότι είχαν υπερβολικά ελεγκτικές – κυριαρχικές μητέρες. (Μ. Χουρδάκη – Α. Μαρούδα – Μ. Σταύρου, 1989).

«Η αποστασιοποίηση του πατέρα από το γιο που βιώνεται κατά την παιδική και προεφηβική ηλικία ως απόρριψη, ίσως είναι αιτία της ελλιπούς αυτοεκτίμησης και της αίσθησης ανεπάρκειας που αισθάνονται μερικοί ομοφυλόφιλοι». (Μ. Λαγουμίδου, 1996, σελ.52).

Ένας σκληρός, βάνουσο πατέρα σπρώχνει το γιο του σε απόρριψη του αρνητικού ανδρικού προτύπου και ταύτιση με τη βασανισμένη μητέρα. Σε οικογένειες με αδύναμο, αδρανή πατέρα και συγκεντρωτική – αρχηγό μητέρα που παίρνει όλες τις αποφάσεις, μπορεί το αγόρι να περιφρονήσει τον αδύναμο και να ταχθεί με το μέρος του δυνατού.

Πολλά βέβαια, πέρα από τις ειδικές συνθήκες, εξαρτώνται από το ίδιο το παιδί. Αν το παιδί από τη φύση του είναι αθλητικό μπορεί να γίνει ο τραχύς άνθρωπος, που επιθυμούσε ο πατέρα του. Αν είναι αδύναμο και ασυντόνιστο, μπορεί να απορριφθεί ολοκληρωτικά, γιατί δεν ταιριάζει στο πρότυπο που χρειαζόταν ο πατέρας του. Αν η μητέρα είναι παραπάνω από στοργική και εξαιρετικά διαχυτική μπορεί το παιδί να προσκολληθεί σ' αυτή. Αν η μητέρα του είναι ψυχρή μπορεί να προσπαθήσει απεγνωσμένα να μοιάζει στον πατέρα του. Ένα μικρό αγόρι που έχει ένα βάνουσο και μέθυσο πατέρα μπορεί να στραφεί ενάντια σε κάθε τι αρσενικό. Ένα άλλο αγόρι με τον ίδιο πατέρα μπορεί να γίνει ο λεπτός άνθρωπος που δεν ήταν ο πατέρας του. Μια πολύ συνηθισμένη αλληλεπίδραση στη σχέση πατέρα – γιου μπορεί να στρέψει το αγόρι στην ομοφυλοφιλία. Ο τύπος του σκληρού πατέρα που θέλει το γιο του να γίνει «πραγματικός άνδρας». Μ' αυτή τη σκληρή «ανδρική» συμπεριφορά του στερεί από το γιο του αυτό, που πάνω απ' όλα έχει ανάγκη: μια σχέση βασισμένη στη στοργή, τρυφερότητα, παραδοχή, κατανόηση και αγάπη. (Μ. Χουρδάκη, Α. Μαρούδα, Μ. Σταύρου, 1989).

«Ένα πιθανό ψυχολογικό αναπτυξιακό συμβάν κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας αυτών των ανδρών είναι η ανάπτυξη διαφυλικών χαρακτηριστικών συμπεριφοράς στην προσπάθεια να αποκτήσουν ή και να διατηρήσουν την έλξη και την προσοχή των πατεράδων τους». (Μ. Λαγουμίδου, 1996, σελ.50).

Σε αντίθεση με όσα έχουν αναφερθεί, κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παρουσία ενός πατέρα «δημιουργικού»,

«υποστηρικτή, θερμού στις διαπροσωπικές σχέσεις» επηρεάζει, πιθανόν, σε κάποιες περιπτώσεις το σεξουαλικό προσανατολισμό του γιου προς το ίδιο φύλο.

Η «ποσότητα και η ποιότητα» της σχέσης που αναπτύσσεται ανάμεσα στον πατέρα και τον γιο κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής του γιου φαίνεται να επηρεάζουν σημαντικά το μελλοντικό σεξουαλικό του προσανατολισμό. Σε έρευνα που έγινε από τον Richard Green αναφέρεται ότι η σχέση αυτή δείχνει το δυναμισμό της από το πρώτο έτος της ηλικίας του παιδιού και η σημασία της παραμένει σημαντική και στις ηλικίες 3 έως 5. Κατά τον ίδιο ερευνητή, υπάρχει αρνητική συσχέτιση του χρόνου που αφιερώνει ο πατέρας στο γιο με την επιθυμία του πατέρα για την απόκτηση θηλυκού παιδιού. Εύκολα λοιπόν, μπορούμε να φανταστούμε ότι μια τέτοια συμπεριφορά, μπορεί να επηρεάζει, ακόμη περισσότερο, προς το «θηλυπρεπές» τη συμπεριφορά του γιου. Από την έρευνα αυτή φαίνεται ότι ο χρόνος που αφιερώνεται στη σχέση πατέρα – γιου είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες επιρροής του σεξουαλικού προσανατολισμού των αρσενικών παιδιών.

Υπάρχουν πιθανότατα κάποιοι ενσυνείδητοι μηχανισμοί όπου ο γιος «χρησιμοποιεί» τον πατέρα – πρότυπο έτσι ώστε να αποκτήσει ανδρική συμπεριφορά.

Οι υποστηρικτές της κοινωνικο- μαθησιακής θεωρίας πιστεύουν ότι οι γιοι μιμούνται τον πατέρα γιατί «αμοίβονται» γι' αυτό. Διαφορετικά η μάθηση από μοντέλο είναι δυνατόν να συμβεί μέσω ενός υποκατάστατου.

Σε έρευνες με τη χρήση του «It-scale» σε αγόρια πέντε ετών τα «αρρενωπά» αγόρια έδωσαν εικόνα του πατέρα τους σημαντικά διαφορετική από εκείνη που δόθηκε από τα «θηλυπρεπή» αγόρια. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

4.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Αρκετές έρευνες υποστηρίζουν ότι η μητρική συμπεριφορά προς τα αγόρια, μπορεί να παίζει σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση από την πλευρά τους «θηλυπρεπούς» συμπεριφοράς. Οι έρευνες του Green (1987) και πολλών άλλων ερευνητών έδειξαν ότι ο χρόνος και το είδος της σχέσης μητέρας – γιου κατά το πρώτο έτος της ηλικίας του δεν επηρεάζει σημαντικά τη συμπεριφορά του ως προς τις αντιδράσεις του, ανάλογα με το φύλο του. Δε φαίνεται όμως να ισχύει το ίδιο για τις ηλικίες 2 έως 5.

Η σχέση μητέρας – γιου που ξεκινάει από τη βρεφική ηλικία αποτελεί σημαντικό μέρος βιοψυχοαναπτυξιακού συστήματος που επηρεάζει και επηρεάζεται από το γιο και την ταυτότητα του γένους του.

Μια σχετική έρευνα της Marantz κατέληξε ότι μητέρες αγοριών με ανωμαλίες στην ταυτότητα του γένους έπασχαν από κατάθλιψη σε σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό (46%) από αυτές της ομάδας ελέγχου (6%) . Κατά την διάρκεια των πρώτων χρόνων από τη γέννηση του παιδιού.

Άλλες πάλι μητέρες ομοφυλόφιλων ανέφεραν ότι ήταν σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, όπως επίσης και κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών. Η κατάθλιψη πολλές φορές συνδεόταν με χρόνιες δυσκολίες του γάμου τους.

Ποσοστό μεγαλύτερο από 50% των μητέρων αγοριών που παρουσίαζαν ανωμαλίες στην ταυτότητα του γένους, σε αντίθεση με το 25% της ομάδας ελέγχου, ανέφεραν ότι οι σύζυγοι τους είχαν εξωγαμιαίες σχέσεις κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης ή το πρώτο έτος ηλικίας του παιδιού. παράλληλα με την κατάθλιψη, εμφάνιζαν συχνά έντονο εκνευρισμό και κόπωση.

Οι Bradley (1980) ανέφεραν ότι πολλές μητέρες αγοριών εκφράζονταν συχνά με επιθετικότητα για τους άνδρες. Η Sonia Marantz

(1984) παρατήρησε ότι διπλάσιες τουλάχιστον μητέρες ομοφυλόφιλων σε σχέση με την ομάδα ελέγχου, εκφράζονταν αρνητικά τόσο για τον πατέρα τους όσο και για τον άνδρα τους, χρησιμοποιώντας μάλιστα τις ίδιες περίπου λέξεις.

Σε λίγες περιπτώσεις, ανάμεσα στις τραυματικές εμπειρίες των γυναικών αυτών συγκαταλεγόταν και ο βιασμός, η ανάμειξή τους σε καβγά ή τραυματισμός κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Αρκετές μητέρες ωστόσο είχαν βιώσει την εμπειρία ενός διαζυγίου που τη θεωρούσαν ιδιαίτερα σημαντική.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, που αναφέρθηκαν, οι μητέρες περιγράφονται από την S. Marantz ως 1)εξαρτημένες από τον γιο, 2)με δυσκολίες στο χωρισμό, 3)μη αποδεχόμενες τις σχέσεις του γιου με άλλους ανθρώπους, 4)ως άτομα αυταρχικά, καταπιεστικά, 5)δύσκολα αποδεχόμενες το δικαίωμα του γιου τους να έχει διαφορετική από αυτές διάθεση. Τα 5 αυτά στοιχεία συμπεριφοράς δίνουν την εικόνα μιας μητέρας που άμεσα και έμμεσα ελαττώνει τη δυνατότητα ανάπτυξης ανεξάρτητης προσωπικότητας του γιου της (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

Προκειμένου για την ανδρική ομοφυλοφιλία έχει παρατηρηθεί ότι το παιδί που μεγαλώνει κοντά σε μία μητέρα υπερπροστατευτική, κυριαρχική, απαιτητική, αποκλειστική στην αγάπη της και δελεαστική, του δείχνει ότι τον προτιμά από τον πατέρα και τον κάνει σύμμαχο της εναντίον του. Κάτω από μία τέτοια επίδραση όχι μόνο το οιδιπόδειο σύμπλεγμα παραμένει άλυτο αλλά επιπλέον το παιδί παλινδρομεί σε μία προηγούμενη ομοφυλοφιλική φάση της ψυχοσεξουαλικής αναπτύξεως, στο φαλλικό στάδιο.

Συχνά, το ιστορικό του ομοφυλοφιλικού ατόμου αποκαλύπτει μέσα στην οικογένεια την επιθυμία για ένα παιδί του αντίθετου φύλου και μια απροθυμία να γίνει αποδεκτό με την ταυτότητά του πραγματικού του φύλου. (Π. Χαρτοκόλλης, 1991).

Η έντονη συναισθηματική ανασφάλεια του παιδιού μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, η έλλειψη ταύτισης του ανδρικού γονεϊκού προτύπου για το αγόρι, που φοβάται τον αυταρχικό και σαδιστή πατέρα προς τη μητέρα του ή η απουσία του και η ανυπαρξία του μέσα στο σπίτι (αδιαφορία, άρνηση) οδηγούν το αγόρι, να γυρίσει την πλάτη προς τον πατέρα και να ζητάει να αγκιστρωθεί στην μητρική αγκαλιά, που τον κλείνει μέσα στην παγίδα της υπερπροστασίας και του «γυναικοκρατικού μαλθακισμού».

Ο γονεϊκός τρόπος, η μητέρα να κατηγορεί τον πατέρα στο παιδί για να κερδίσει την εύνοια του φοβούμενη μήπως της φύγει, οδηγεί την παιδική ψυχή να τρέφει μίσος για τον πατέρα στην εφηβεία και να κρατάει μακριά το ανδρικό πρότυπο, ενώ προσπαθεί να μείνει από οίκτο, αγάπη και στοργή κοντά στη μητέρα του, για να της συμπαρασταθεί από την «σκληρή» στάση του πατέρα του. Η μητέρα παλινδρομεί το αγόρι της που κανονικά προχωράει από τη λανθάνουσα περίοδο στο μεγάλο χώρο της εφηβείας, το κοιμίζει στο κρεβάτι της, γιατί φοβάται να κοιμάται μόνη της, όταν ο πατέρας λείπει ταξίδι ή όταν η ίδια είναι χωρισμένη. Δεν είναι και λίγες οι περιπτώσεις που ο πατέρας κοιμάται στο δωμάτιο του μικρού γιου του «βολεμένος» στην ησυχία του ενώ η μητέρα έχει αντικαταστήσει τον άνδρα της με το παιδί της στο συζυγικό κρεβάτι. (Θ. Ασκητής, 1997).

Οι γυναίκες αυτές συχνά περιγράφουν τους γιους τους ως πολύ καλύτερους από άλλα αγόρια, «ευγενικούς, λιγότερο επιθετικούς, με φαντασία, έξυπνους και ευαίσθητους». Θεωρώντας τα υπόλοιπα αγόρια επιθετικά, ζωνρά και ότι προκαλούν προβλήματα, ακολουθώντας την δικιά τους λογική, απαγορεύουν στους γιους τους να παίξουν με άλλα αγόρια της ηλικίας τους.

Ανίκανες να διαχωρίσουν το επικίνδυνο παιχνίδι από το απλώς ζωηρό, επιθετικό παιχνίδι, φτάνουν σε σημείο να κρίνουν και να υποτιμούν τα άλλα αγόρια ακόμη και μπροστά στους γιους τους.

Η μητέρα, είναι πιθανόν να κάνει τον γιο της σκοπό της ζωής της και να αναπτύξει ένα ισχυρό «δεσμό» με αυτόν. Δύσκολα βέβαια μπορεί να παραβλεφθεί η πρωταρχική προσκόλληση του κάθε ανθρώπου στη παιδική του ηλικία με την μητέρα του. Όλες οι μετέπειτα σχέσεις είναι, εμφανώς πολλές φορές επηρεασμένες από την φύση της σχέσης αυτής, η οποία, συχνά προσφέροντας ασφάλεια, αγάπη, άνεση και φροντίδα, επηρεάζει τα μέγιστα. (Μ. Λαγουμίδου, 1996).

«Αντίστοιχα, για το κορίτσι, η μητέρα περιγράφεται με υπερβολικά εξιδανικευμένο τρόπο και συνήθως θεωρείται όμορφη, προικισμένη και σαγηνευτική. Έτσι, πολύ σύντομα βιώνεται, σαν να είναι αυτό που δεν είναι η κόρη της – κατάσταση ανισότητας που γίνεται παραδεκτή χωρίς αμφισβήτηση. Δεν υπάρχει συνειδητός φθόνος απέναντι της». (J. Smirgel, 1991, σελ.311).

Μπαίνοντας στην εφηβεία το κορίτσι, δείχνει «αγορίστικες» διαθέσεις, χωρίς θηλυκότητα κάτω από την μητρική αμφισβήτηση (ζήλια, φθόνος μάνας - κόρης), και ουσιαστική άρνηση του κοριτσιού να συνειδητοποιηθεί στην ετεροφυλοφιλική της αναζήτηση. Αυτό το κορίτσι δείχνει σκληρό, μαχητικό, με ντυσίματα που δεν τονίζουν την πρώτη μικρή γυναικεία φιλαρέσκεια, με τους απότομους τρόπους και τη διάθεση για αγορίστικες παρέες ή κοριτσίστικες συντροφιάς, όπου ξεχωρίζει και προσπαθεί να επιβληθεί μέσα στην ομάδα. (Θ. Ασκητής, 1997).

4.3 ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Όλοι οι ψυχαναλυτές συμφωνούν σε ένα σημείο, ότι η βάση που καθορίζει την ομοφυλοφιλική εκλογή, τίθεται στην παιδική ηλικία και ότι τα γεγονότα της εφηβείας απλώς ξεσκεπάζουν μια ήδη υπάρχουσα κατάσταση. Η εφηβεία είναι μια κρίσιμη περίοδος και τούτο φαίνεται από τη θετική σχέση μεταξύ της πρώιμης εφηβείας και της ομοφυλοφιλίας και από τα αυξημένα ποσοστά ομοφυλοφιλίας, στην ηλικία 16-20.

Οι αξίες και αρχές της ομάδας κατά την εφηβεία μπορούν να καθορίσουν τρόπους σεξουαλικής συμπεριφοράς, επιδρώντας πάνω στην αντίληψη του εγώ, τις προσδοκίες από το σεξουαλικό ρόλο και αποδοχή του τι επιτρέπεται και τι όχι. Ο ρόλος του ενήλικα ομοφυλόφιλου φτιάχνεται από συνεχή εξέλιξη κοινωνικοσεξουαλικής μάθησης από την παιδική, στην εφηβική και στην ενήλικη ζωή. Η σχέση με τους άλλους και οι διάφορες εμπειρίες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην υιοθέτηση μιας εικόνας του εγώ που καθορίζει και την σεξουαλική ταυτότητα. (Θ. Ασκητής, 1997).

Η κλασική ψυχαναλυτική θεωρία, βλέπει την ομοφυλοφιλία σαν μια καθήλωση της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης.. Για τους άνδρες πιστεύεται ότι το πρόβλημα είναι αποτέλεσμα εμπειριών της παιδικής ηλικίας, με μια ασφυχτικά δεσμευτική και σαγηνευτική μητέρα και ένα παθητικό, εχθρικό ή απουσιάζοντα πατέρα. Για τις γυναίκες, δεν έχει προταθεί καμιά ξεκάθαρη υπόθεση με κάποιου είδους οικογενειακό σχήμα αλλά οι παραδοσιακές θεωρίες, πιστεύουν ότι η ομοφυλοφιλία μεταξύ των γυναικών, είναι αποτέλεσμα αναπτυξιακών δυσκολιών (N. Μάνος 1997).

Η συχνότητα τυπικών διαστροφικών τύπων συμπεριφοράς, ή ειδικά τάσεων διαστροφής, είτε σαν υπόστρωμα νευρωτικού

συμπτώματος ή, όπως εμφανίζεται στη φυσιολογική σεξουαλική πράξη σαν προθέρμανση, οδήγησε τον Freud στην ιδέα ότι η προδιάθεση για διαστροφή δεν είναι σπάνια, αλλά μέρος της φυσιολογικής δομής.

Αυτά τα συμπεράσματα αποτελούν απόδειξη κι εξήγηση μιας παιδικής σεξουαλικότητας. Αυτή η σεξουαλικότητα που εμπεριέχεται σε επιμέρους ένστικτα και αφού εκδηλώνεται πριν την έναρξη της σεξουαλικής λειτουργίας περιγράφεται σαν πολύμορφη διαστροφική προδιάθεση. Η διαστροφή του ενήλικα εμφανίζεται κάτω από αυτό το φως σαν επανεμφάνιση ή εμμονή σ' έναν από τους συντελεστές της σεξουαλικότητας. Με τον καθορισμό των σταδίων της λιμπιδικής ανάπτυξης και εξέλιξης ορίζεται σαν παλινδρόμηση σε μια παλιότερη καθήλωση της λίμπιντο. (Π.Ε.Ψ.Υ, 1982).

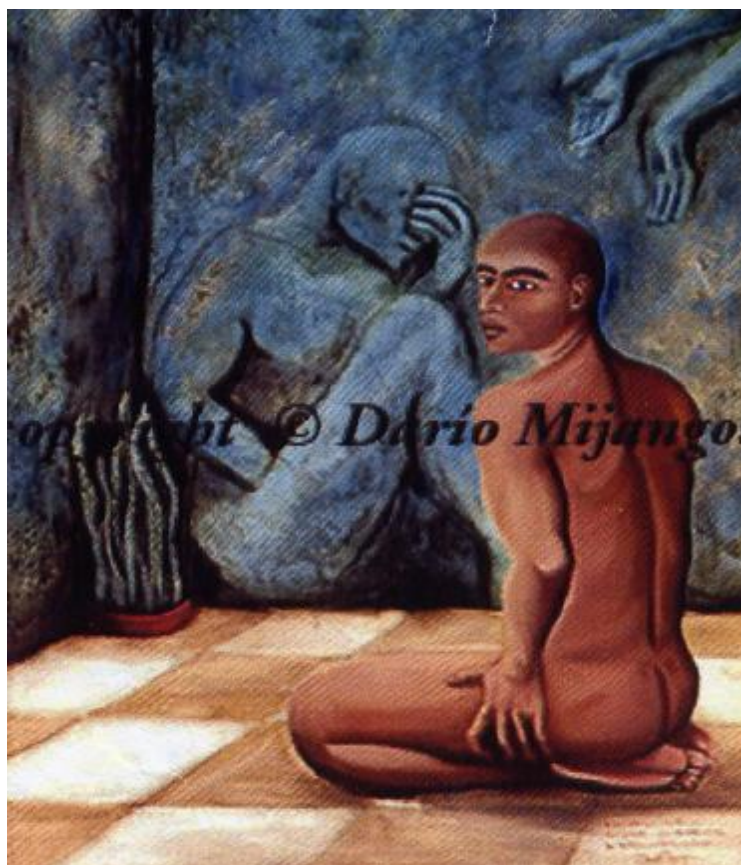
Ο Freud θεωρούσε ότι τα αγόρια και τα κορίτσια αναπτύσσουν παράλληλα τη σεξουαλικότητά τους κατά τα τρία πρώτα χρόνια τους, περνώντας διαδοχικά από το στοματικό στάδιο ανάπτυξης, μετά στο πρωκτικό, έτσι ώστε να φτάσουν στο φαλλικό στάδιο (οι ονομασίες αυτές των σταδίων οφείλονται στο μέρος του σώματος που το παιδί δίνει τη μεγαλύτερη έμφαση σαν πηγή ικανοποίησης σε κάθε συγκεκριμένη ηλικία).

Από τη γέννηση ως και τους 18 μήνες περίπου (στοματικό στάδιο), η στοματική περιοχή (τα χείλη, η γλώσσα, ο στοματικός βλεννογόνο), το υποκατάστατό του, αποτελούν το πρώτο αντικείμενο της σεξουαλικής επιθυμίας. Ο θηλασμός ισχυροποιεί το δέσιμο βρέφους και μητέρας. Το βρέφος εξαρτάται ψυχοσυναισθηματικά από τη μητέρα και η μητέρα αποτελεί το πρώτο αντικείμενο αγάπης, αλλά του θέτει και τις πρώτες απαγορεύσεις. Το βρέφος, για να έχει μια ομαλή ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη, χρειάζεται μια μητέρα που θα του προσφέρει αισθήματα αγάπης και στοργής, που θα έχει μια σταθερή συμπεριφορά απέναντί του

και θα του προσφέρει την ισορροπία, την ασφάλεια και τη συναισθηματική κάλυψη που αυτό χρειάζεται.

Ο ομοφυλόφιλος είναι καθηλωμένος στο στοματικό στάδιο της ανάπτυξης. Εξαιτίας της στέρησης που έχει υποστεί σ' αυτό το επίπεδο σε πολλές περιπτώσεις δείχνει πως παραχαϊδεύοταν απ' τη μητέρα του. Από τη συμπεριφορά και τη στάση του μπορεί κανείς να συμπεράνει πως είχε στερηθεί την ερωτική ηδονή που παίρνει φυσιολογικά το παιδί απ' το στήθος.

Είναι γεγονός ότι οι γυναίκες μπορούν να διεγερθούν σεξουαλικά απ' την εμπειρία του θηλασμού. Μια τέτοια αντίδραση, είναι φυσιολογική και δεν βλάπτει το παιδί. Όμως η μητέρα που εκμεταλλεύεται αυτή την κατάσταση, για να ικανοποιήσει τις δικές της ανάγκες, μετατρέπει το παιδί σε σεξουαλικό αντικείμενο. Όταν η σχέση διαστρέφεται μ' αυτόν τον τρόπο, δύο είναι τα πιθανά αποτελέσματα που μπορεί να προκύψουν.

Αντί να είναι το παιδί αυτό που συμμετέχει, ενεργά στη σχέση, εξαναγκάζεται σε μια παθητική στάση. Δεν είναι η δική του ερωτική ηδονή αυτό που έχει σημασία, αλλά της μητέρας. Το στήθος δεν είναι για να το απολαύσει αυτός (ο πρώτος μικρός κόσμος του,) αλλά η μητέρα. Υποβάλλεται σε στέρηση για δικό της όφελος. Το δεύτερο αποτέλεσμα είναι η σεξουαλική διέγερση του παιδιού. Η σεξουαλική διέγερση της μητέρας περνά στο παιδί, δεν πρόκειται για καμιά μυστικιστική θεωρία. Ένα παιδί είναι σχεδόν μέρος της μητέρας του – λίγο καιρό πριν, ήταν πράγματι μέρος του σώματος της. Κάθε παιδί είναι συντονισμένο στα συναισθήματα της μητέρας του. Νιώθει την ανταπόκριση της, τη διάθεσή της, τις απογοητεύσεις και τις χάρες της. Μια θλιμμένη μητέρα θα κάνει θλιμμένο το παιδί. Μια μητέρα που είναι σεξουαλικά διεγερμένη απ' το παιδί, θα διεγείρει το παιδί.

Αλλά το παιδί, δεν έχει κανένα μηχανισμό για να εκφορτίσει αυτή τη διέγερση. Και η μητέρα που χρησιμοποιεί ένα παιδί μ' αυτόν τον τρόπο θα εμποδίσει, ασυνείδητα, από δική της ενοχή, κάθε σεξουαλική δραστηριότητα του παιδιού, όπως ο αυνανισμός. Το αποτέλεσμα είναι ν' αυξηθεί η αιμομικτική καθήλωση πάνω της σε σημείο που να μην μπορεί να επιλυθεί. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Από τους 18 μήνες περίπου ως και τα 3 έτη του παιδιού (πρωκτικό στάδιο), το παιδί αρχίζει και ελέγχει τους σφιγκτήρες ούρησης και αφόδευσης. Επίσης, αναπτύσσεται και τελειοποιείται ο λόγος του και επικοινωνεί λεκτικά με το περιβάλλον του, ενώ και το μυϊκό του σύστημα βελτιώνεται συνεχώς. Στο στάδιο αυτό αναπτύσσονται η επιθετικότητα, η αμφιθυμία, το πείσμα, η οργή. Οι γονείς θέτουν τις πρώτες απαγορεύσεις και τα πρώτα «πρέπει». Το παιδί για να αντισταθεί σε αυτή τη γονεϊκή εξουσία, συγκρατεί τους σφιγκτήρες και δεν αφοδεύει. Όταν πάλι θέλει να εισπράξει ένα μπράβο και πάλι χρησιμοποιεί τους σφιγκτήρες με την εξώθηση, όπου αφοδεύει και

αισθάνεται ανακούφιση, αλλά και ικανοποιεί τους γονείς που βλέπουν ότι τα μέτρα διαπαιδαγώγησής τους είναι αποτελεσματικά. Συνοπτικά θα λέγαμε ότι κατά το πρωκτικό στάδιο σκιαγραφούνται οι πρώτες και πολύ καθοριστικές ηθικοκοινωνικές εγγραφές του αυριανού ενήλικα.

Από τα 3 χρόνια του παιδιού ως τα 6 περίπου χρόνια (φαλλικό στάδιο), το παιδί αρχίζει και διαμορφώνει την ταυτότητά του φύλου του και διαπιστώνει τις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα. Στο στάδιο αυτό, φαίνεται πια καθαρά ότι τα ενδιαφέροντα και τα αντικείμενα, τα παιχνίδια και οι σχέσεις του με τους γονείς και τους συνομηλίκους, λαμβάνουν ένα διαφορετικό προσανατολισμό ανάλογα με το φύλο του παιδιού. Οι διαφορές των φύλων, η τεκνοποιία, ο τοκετός ακόμη και οι σεξουαλικές σχέσεις των γονέων αποτελούν ζητήματα που βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη. Το αγόρι αισθάνεται δυνατό που έχει πέος και το κορίτσι μειονεκτικά γιατί δεν έχει. Ο τρόπος με τον οποίο βιώνει το παιδί το φύλο του έχει τεράστια σημασία στην διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Η ταυτότητα του φύλου γίνεται πια πιο συγκροτημένη και κατασταλαγμένη, οι ανατομικές διαφορές δημιουργούν με τη σειρά τους ψυχικές διαφοροποιήσεις αλλά και ταυτίσεις.

Την περίοδο αυτή ο πατέρας και η μητέρα καλούνται να βρίσκονται δίπλα στα παιδιά τους και να ισχυροποιούν τους ρόλους τους. Πιο συγκεκριμένα, το κορίτσι πρέπει να ταυτιστεί με τη μητέρα και το αγόρι με τον πατέρα. Οι ταυτίσεις με τον ομόφυλο γονιό, είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τον ψυχοσεξουαλικό προσανατολισμό του ατόμου.

Στην ηλικία 3-6 ετών το αγόρι αναπτύσσει μία έντονη σεξουαλική επιθυμία για την μητέρα. Ταυτόχρονα το αγόρι αναπτύσσει έντονο μίσος και φόβο για τον πατέρα, και μία επιθυμία να τον αντικαταστήσει. Είναι μία έντονη επιθυμία για εξουσία. Αυτό το μίσος βασίζεται στην γνώση του παιδιού πως ο πατέρας του, με το πιο μεγάλο μπόι του, και την πιο

μεγάλη δύναμή του, αποτελεί εμπόδιο στην επιθυμία για την μητέρα του. Ο φόβος του αγοριού μπορεί να είναι σαφώς ο φόβος ευνουχισμού από τον πατέρα του, αν και συνηθέστερα έχει λιγότερο σαφή χαρακτήρα. Ο υιός φυσικά δεν σκοτώνει τον πατέρα του στην πραγματικότητα, όμως η πατροκτονία θεωρείται συχνά το θέμα των φαντασιώσεων και των ονείρων του. Η «επίλυση» του συμπλέγματος υποτίθεται πως επιτυγχάνεται μέσω της αναγνώρισης από το παιδί πως δεν μπορεί να αντικαταστήσει τον πατέρα και μέσω του φόβου του ευνουχισμού – πράγμα που εξωθεί το αγόρι να ταυτιστεί με τον πατέρα του – να ταυτιστεί με τον «κακό» και να απωθεί μέσα του τα αρχικά, τρομακτικά συστατικά του συμπλέγματος.

Ο Freud υποστήριξε ότι το αγόρι 3 έως 6 ετών εσωτερικεύει την ανδρική συμπεριφορά πιεζόμενο να ταυτιστεί με τον πατέρα – (επιδρομέα), επιδιώκοντας να αποκηρύξει τις αιμομικτικές επιθυμίες του προς τη μητέρα, μειώνοντας έτσι το άγχος του ευνουχισμού με αποτέλεσμα τη λύση του οιδιποδείου συμπλέγματος.

Σύμφωνα με τον ίδιο, αν η Οιδιπόδεια κρίση δεν επιλυθεί επιτυχώς με ταυτοποίηση με τον πατέρα (επιδρομέα) για τα αγόρια ή με τη μητέρα - (επιδρομέα) για τα κορίτσια, μπορεί να οδηγήσει σε ταυτοποίηση με το γονέα του αντίθετου γένους.

Η αναλυτική εμπειρία υποδηλώνει, ότι ο συνδυασμός μιας ελκυστικής μητέρας, που δένει σφιχτά πάνω της το γιο της κι ενός πατέρα που τον απορρίπτει, είναι συχνά υπεύθυνος για ένα γιο ομοφυλόφιλο. Το νεαρό αγόρι δεν έχει μια αποδεκτή αντρική εικόνα πάνω στο πρότυπο της οποίας να διαμορφώσει τον ανδρισμό του. Πράγμα ακόμη σημαντικότερο, υπερταυτίστηκε με τη μητέρα του και ήταν ασυνείδητα, σεξουαλικά μπλεγμένος μαζί της. Το αποτέλεσμα ήταν η μεγαλοποίηση της Οιδιπόδειας κατάστασης στο σημείο που το παιδί

δεν μπορούσε να λύσει το πρόβλημα το αιμομικτικών αισθημάτων για τη μητέρα του.

Αν επιπλέον η μητέρα αυτοθυσιαζόταν ως το σημείο να πεθαίνει η σεξουαλική ενοχή είναι τεράστια.

Σε τέτοιες καταστάσεις για να μειωθεί η ενοχή το παιδί πρέπει να αποκοπεί απ' τα σεξουαλικά του αισθήματα.

Μόνος τρόπος για να το κάνει είναι να νεκρώσει το σώμα. Νεκρώνοντας το σώμα μειώνει τις αισθήσεις και εξαλείφει τις συγκρούσεις. Όμως δεν μπορεί κανείς να ζει με νεκρό σώμα. Πρέπει να υπάρξει μια βαλβίδα ασφαλείας. Στον ομοφυλόφιλο, αυτό παίρνει τη μορφή ενός διεγερμένου γεννητικού οργάνου. Η σεξουαλικότητα εγκαταλείπεται αλλά αποφεύγεται και ο ευνουχισμός. (Kaplan, H.S., 1997).

Το ομοφυλόφιλο κορίτσι σε μερικές περιπτώσεις έχει να αντιμετωπίσει 2 εχθρούς: Έναν απορριπτικό πατέρα και μια ανταγωνιστική μητέρα. Από την μία μεριά το κορίτσι διακινδυνεύει την εχθρότητα της μητέρας του αν την ανταγωνιστεί για να κερδίσει σαν γυναίκα τις τρυφερότητες του πατέρα, από την άλλη, διακινδυνεύει την περιφρόνηση του πατέρα του για τις γυναίκες με την εχθρότητά του, που απορρέει από την ανασφάλεια του σχετικά με τις γυναίκες. Η οικογενειακή συγκέντρωση προσωπικοτήτων, που είναι συνήθως υπεύθυνη για το γεγονός της εγκατάλειψης από μέρους ενός κοριτσιού της θηλυκότητας του, είναι ένας επικριτικός σαρκαστικός και αυταρχικός πατέρας και μια αδύναμη, ανήμπορη και υποτακτική μητέρα. Συχνά ο πατέρας είναι επιθετικός και φιλόδοξος και λαχταρά δυνατά να αποκτήσει γιο. Για έναν τέτοιο άνδρα, η γέννηση μιας κόρης είναι μια απογοήτευση. Η μητέρα συνήθως αυτοθυσιάζεται αλλά η υποτακτική της τάση κρύβει την πικρία και την μνησικακία προς τον άνδρα της ανίκανο να ταυτιστεί με την μητέρα του και νιώθοντας πως ο πατέρας του το έχει

απορρίψει, το κορίτσι δε γίνεται τόσο αρρενωπό όσο χάνει την αίσθηση, του εαυτού του. Η μυϊκή της ανάπτυξη είναι μία έκφραση της ανάγκης της να είναι δυνατή, ανεξάρτητη και σεξουαλική.

Υπηρετώντας αυτή την άμυνα το σώμα της χάνει το προσωπικό του νόημα. Γίνεται ένα φρούριο, ένα οχυρό μέσα στο οποίο είναι φυλακισμένη η λαχτάρα, η σεξουαλική αγάπη και η ολοκλήρωση. Όμως δεν μπορεί κανείς να ζει στην κοινωνία σαν φυλακισμένος. Η λεσβιακή σχέση, όμοια με την αντίστοιχη σχέση των αρσενικών ομοφυλόφιλων, είναι μια απόπειρα δραπέτευσης απ' αυτή τη νευρωτικά δομημένη φυλακή και απομόνωση. Δυστυχώς, όπως έχουν ανακαλύψει πολλοί ομοφυλόφιλοι, η διαστροφή τους είναι η ανταλλαγή της μιας φυλακής για μίαν άλλη. (www.Psychologia.gr/disorders/sexual.htm)

Η Annita Bell (1970) μίλησε διαφορετικά για τα αίτια, υποστηρίζοντας ότι το αγόρι βιώνει απεριόριστο άγχος, επειδή θεωρεί τους όρχεις του ως όργανα που τείνουν να εξαφανιστούν και να απορροφηθούν από το σώμα (όπως στη μητέρα του) και έτσι, αμυνόμενο από τα έξι του χρόνια, (είναι δυνατόν να) ταυτοποιείται με τη μητέρα και μεγαλώνοντας ψάχνει αρσενικούς συντρόφους.

Ο Otto Fenichel (1945) έλεγε ότι, όταν ο άνδρας ντυθεί σαν γυναίκα, «ταυτοποιείται με τη «φαλλική γυναίκα» έτσι, ώστε να μη γίνει ποτέ «ευνουχισμένος» άνδρας, να μη γίνει δηλαδή «ολοκληρωτικά γυναίκα». Με το «διαφυλικό» ντύσιμό του καταπραΰνει το άγχος του ευνουχισμού. (Μ. Λαγουμίδου, 1996)

Είναι δυνατόν να φαίνεται καταπληκτική η άποψη ότι η σεξουαλική ζωή ενός ανθρώπου μπορεί να κατευθύνεται ή να εκμηδενίζεται από κάποια απαγόρευση η οποία προήλθε κάποτε από τον ένα ή και τους δύο γονείς. Εντούτοις πολλοί συγγραφείς έχουν διαισθανθεί αυτή τη βαθιά ανθρώπινη σχέση μεταξύ του παιδικού δεσμού με τους γονείς και της σεξουαλικής ζωής τους ως ενήλικες.

Ο ομοφυλόφιλος δεν είναι ακριβώς ένα άτομο το οποίο υποχρεώθηκε να απωθήσει μια ένοχη αιμομικτική τάση, αλλά μπορεί να είναι ένα άτομο το οποίο δεν κατόρθωσε να εντάξει στο σύστημα της συμπεριφοράς του ορισμένες απαγορευτικές καταστάσεις της παιδικής του ηλικίας, σε σχέση με τη γενική συμπεριφορά που διασπάται άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο. Με άλλα λόγια οι σεξουαλικές παρεκκλίσεις από το κανονικό είναι σχεδόν πάντοτε συμπτώματα διαταραχών της προσωπικότητας. (Α. Ασπιώτης, 1969).

Αλλά η «διαδικασία» εμφανίζει περισσότερες δυσκολίες στα κορίτσια. Κατά την Οιδιπόδεια περίοδο, οι δεσμοί του κοριτσιού με τη μητέρα του αποδυναμώνονται γιατί η μητέρα γίνεται αντίζηλος για την αγάπη του πατέρα. Σε αντίθεση με το αγόρι, το κορίτσι δεν κατατρώχεται από άγχος ανάλογο του ευνουχισμού λόγω αυτής της αντιζηλίας. Δηλαδή δεν υπάρχει άγχος το οποίο θα ανάγκαζε το κορίτσι να λύσει το σύνδρομο της Ηλέκτρας ταυτιζόμενο με τη μητέρα.

Στο τέλος του τρίτου έτους το παιδί θεωρείται «ενήμερο» για τις ατομικές γενετήσιες διαφορές ανάμεσα στον άνδρα και τη γυναίκα.

Για το αγόρι η ύπαρξη του πέους προκαλεί το φόβο του ευνουχισμού, λειτουργεί ο φόβος ότι κάτι καταστροφικό μπορεί να του συμβεί και να του αφαιρέσει αυτό το «μέσο» ευχαρίστησης. Για το κορίτσι, η ανησυχία ότι τα αγόρια έχουν κάτι που εκείνη δεν έχει οδηγεί στην «επιθυμία του πέους» - τουλάχιστον στην επιθυμία αυτού που διαθέτει πέος.

Μια αποτυχία στην επίλυση της Οιδιπόδειας κρίση έχει σαν ενδεχόμενο την ταύτιση με το ίδιο φύλο και το μεν αγόρι να αναζητά να συνυπάρχει σεξουαλικά με άτομα «μη ευνουχισμένα», όπως είναι εκείνο, το δε κορίτσι να ενεργοποιείται σεξουαλικά με «ευνουχισμένα» άτομα, όπως εκείνη.

Σε κάθε στάδιο στοματικό, πρωκτικό και γεννητήσιο ο ομοφυλόφιλος βρισκόταν σε σύγκρουση σχετικά με τη μητέρα του, σύγκρουση που έπρεπε να απωθηθεί για χάρη της επιβίωσης. Η απώθηση αυτής της σύγκρουσης στερεί εντελώς τη δυνατότητα απ' τον ομοφυλόφιλο να συνδεθεί με μια γυναίκα. Στρεφόμενος προς έναν άνδρα ο ομοφυλόφιλος μπορεί να αποφύγει το δίλημμα αυτό και να εκφράσει «πλάγια» σε συμβολική μορφή τη σχέση του με τη μητέρα. Ο Κλίφορντ Άλεν κάνει την ενδιαφέρουσα παρατήρηση ότι ο ομοφυλόφιλος τείνει να θεωρεί τους άλλους άνδρες σαν να συμβόλιζαν κατά κάποιον τρόπο τη μητέρα. Στην ομοφυλοφιλία σύμφωνα με τον Άλεν, τα απαγορευμένα μέρη του σώματος της μητέρας μεταβάλλονται σε αρσενικά χαρακτηριστικά και όργανα. Οι γλουτοί περιορισμένοι μέσα στα στενά παντελόνια συμβολίζουν το στήθος, το πέος αντιπροσωπεύει τη θηλή και ο πρωκτός και το σώμα εκπροσωπούν τον κόλπο.

Αυτές θεωρούνται ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της ομοφυλοφιλίας, παρ' όλο που διαφοροποιούνται στο ότι δεν πρεσβεύουν όλα τα σεξουαλικά κίνητρα που κυριαρχούν στη σχέση γονέων – παιδιού. Συμφωνούν ωστόσο σε ένα μέρος της συνολικής θεωρίας χωρίς να λαμβάνουν υπόψη άλλους παράγοντες και παραμέτρους.

Συμφωνούν στο ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί πράγματι προσκόλληση σ' ένα ανώριμο στάδιο της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης κατά την προεφηβική ηλικία. (Λαγουμίδου Μ., 1996)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

5.1 Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

«Σε όλα τα κράτη και σε όλες τις εποχές ανεξαιρέτως ακόμη και σήμερα, η ομοφυλοφιλία τιμωρείται από την ποινή του θανάτου μέχρι το απλό πρόστιμο». (Παπαδημητρακόπουλος, 1992, σελ.15).

«Η αλλαγή άρχισε με τους ορθολογιστές αντικληρικούς φιλοσόφους της Γαλλικής Επανάστασης, όπως το Βολταίριο και τον Μοντεσκιέ, που υποστήριζαν ότι ο ποινικός κώδικας έπρεπε να τιμωρεί πράξεις που ήταν επιβλαβείς για άτομα και ότι θέματα που θεωρούνταν αμαρτήματα από την εκκλησία έπρεπε να αφεθούν στην ατομική συνείδηση». (Πανκύπρια Εταιρία Ψυχικής Υγιεινής, 1982, σελ.28).

Σε όλες λίγο – πολύ τις προηγμένες χώρες της Δύσης έχει σημειωθεί και πριν ακόμη από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο μια κίνηση προς την κατεύθυνση αυτή. Ιδιαίτερα σημαντικό υπήρξε το έργο της «Ανθρωπιστικής Επιστημονικής Επιτροπής» που ίδρυσε το 1897 ο μεγάλος γερμανός ψυχίατρος Μάγκους Χίρσφελντ.

Έργο της επιτροπής αυτής ήταν η επί επιστημονικών, κυρίως ψυχοπαθολογικών βάσεων μελέτη και αντιμετώπιση της ομοφυλοφιλίας και ο αγώνας για την τροποποίηση της Γερμανικής σχετικής νομοθεσίας (άρθρο 175 του Γερμανικού Ποινικού Κώδικα) που χαρακτήριζε την άσκηση της ομοφυλοφιλίας σαν εγκληματική ενέργεια. Η δράση της επιτροπής που τερματίστηκε επί Ναζισμού με σοβαρές μάλιστα διώξεις εναντίον κορυφαίων επιστημόνων της Γερμανίας που αποτελούσαν το επιτελείο της, υπήρξε πολυποίκιλη και άσκησε σοβαρότατη επίδραση τόσο σ' αυτή τη χώρα όσο και στα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης. Με τη δραστηριότητα της Επιτροπής του Χίρσφελντ άρχισε λίγο – πολύ σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες η επί επιστημονικής βάσεως μελέτη της

ομοφυλοφιλίας, η οποία όμως ανακόπηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου για να ξαναρχίσει μετά τη λήξη του.

Στα πλαίσια της δράσεως αυτής πρέπει να τοποθετηθεί και η πρόσφατη μεταρρύθμιση του σχετικού νόμου με την οποία έπαψε να θεωρείται έγκλημα η ομοφυλοφιλία, πράγμα όπου είχε σοβαρότατες κοινωνικές επιπτώσεις και προκαλούσε πολλά άλλα προβλήματα όπως εκβιασμούς, ληστείες και δωροδοκίες από άτομα του υπόκοσμου σε βάρος ομοφυλόφιλων και κατείχαν υψηλές θέσεις τόσο στον κρατικό μηχανισμό όσο και στο οικονομικό δίκτυο της χώρας. (X. Ζολινδάκης, 1980).

Έχουν περάσει σχεδόν είκοσι χρόνια από τότε που άρχισε η τάση φιλελευθεροποίησης του κοινωνικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου του ποινικού Κώδικα, σε πολλές χώρες του κόσμου και ιδιαίτερα στην Ευρώπη, ώστε υπάρχουν ενδείξεις, από τις εμπειρίες τους, για τις κοινωνικές επιπτώσεις της παρανομίας και της κοινωνικής καταδίκης της ομοφυλοφιλίας από τη μία και την ανοχή ή και αποδοχής από την άλλη (<http://communities.msn.com>).

5.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Γενικά στις σύγχρονες νομοθεσίες των ευρωπαϊκών χωρών διατηρούν σαν ποινικό αδίκημα τις πράξεις ομοφυλοφιλίας μεταξύ ανδρών που γίνονται με ανήλικους (με ορισμένες διαφοροποιήσεις ως προς την ηλικία και τις συνθήκες τέλεσης της πράξης) ή που είναι αποτέλεσμα εξαναγκασμού. Αρκετές δε τιμωρούν την ομοφυλοφιλία και σε περιπτώσεις συναινούντων ενηλίκων ανδρών, εφόσον υπάρχει το στοιχείο της κατάχρησης σχέσεως εξαρτήσεως ή της κερδοσκοπίας.

«Στις 8 Φεβρουαρίου 1992 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμα του έκρινε ότι η ομοφυλοφιλία θα πρέπει να αντιμετωπίζεται

όχι ως ένοχη επιλογή, αλλά ως ισότιμη πραγματικότητα για δεκάδες εκατομμύρια Ευρωπαίων πολιτών». (Κ. Τσαρούχας, 1995, σελ.145-146).

Η **Ολλανδία** ήταν η πρώτη χώρα που έδωσε πλήρη δικαιώματα γάμου για όλα τα ζευγάρια χωρίς καμία διάκριση από την 1^η Απριλίου 2001. Όπως και όλα τα ετερόφυλα ζευγάρια, έτσι και τα ομοφυλόφιλα, μετά από τρία χρόνια κοινής ζωής μπορούν να κάνουν αίτηση για δικαστική έγκριση υιοθεσίας. Οι υιοθεσίες δεν υποστηρίζουν παιδιά που προέρχονται από χώρες που δεν υποστηρίζουν πλήρως ομόφυλους γάμους και το ίδιο δικαίωμα υιοθεσίας.

Το 2003 το **Βέλγιο** έγινε η δεύτερη χώρα στον κόσμο που υποστήριξε το γάμο σε ομοφυλόφιλα ζευγάρια, ορίζοντας ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τα ετερόφυλα ζευγάρια. Δεν υποστηρίζεται η υιοθεσία, ούτε η κοινή γονεϊκή ευθύνη.

Το 2005 η **Ισπανία** ήταν η Τρίτη χώρα που ψήφισε την επέκταση όλων των δικαιωμάτων γάμου ώστε να καλύπτει και τους ομοφυλόφιλους πολίτες. Το μέτρο πρόσθεσε μια πρόταση στον Ισπανικό νόμο περί γάμου: Ο γάμος έχει τις ίδιες προϋποθέσεις και τα ίδια αποτελέσματα όταν το ζευγάρι είναι ομόφυλο ή ετερόφυλο, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος κοινής υιοθεσίας.

Η **Δανία** ήταν η πρώτη χώρα που από το 1989 έδωσε σε αναγνωρισμένα ομόφυλα ζευγάρια τα ίδια δικαιώματα με τον πολιτικό γάμο, μόνο που δεν το ονομάζει γάμο αλλά συμβόλαιο συμβίωσης, δίνοντας πλήρεις ευθύνες, προνόμια και προστασία όπως ο γάμος. Ο/Η σύντροφος μπορεί να υιοθετήσει το παιδί του /της συντρόφου του. Το ζευγάρι δεν μπορεί να υιοθετήσει άλλα παιδιά. (<http://www.sapphogr.net/dikawma/marriage/mwordl.html>).

Το νομικό συμβούλιο της Δανίας, αφού μελέτησε τις επιστημονικές έρευνες για το θέμα της ομοφυλοφιλίας όταν αποφάσιζε

να μειώσει τη νομική ηλικία συναινέσεως για ομοφυλόφιλες πράξεις, αιτιολόγησε την απόφαση του με αυτό τον τρόπο:

«Η διοργάνωση του σεξουαλικού ενστίκτου έχει ήδη καθιερωθεί στο έμβρυο και κατά την διάρκεια των πρώτων χρόνων της ζωής και έχει σταθεροποιηθεί πολύ πριν την ηλικία των δεκαπέντε ή δεκαοχτώ ετών είτε προς την ετεροφυλόφιλη είτε προς την ομοφυλόφιλη κατεύθυνση. Άρα η συναναστροφή με ομοφυλόφιλους ενήλικες δεν μπορεί να δημιουργήσει αλλαγή στην κατεύθυνση του σεξουαλικού ενστίκτου». (Παπαδημητρακόπουλος, 1992).

Στην **Ισλανδία** ίσχυε από το 1996 το καθεστώς της επιβεβαιωμένης συγκατοίκησης. Από τον Ιούνιο του 2006 όμως υποστηρίζονται πλήρη δικαιώματα γάμου και υιοθεσίας εκτός κι αν το παιδί προέρχεται από άλλη χώρα. Οι ομοφυλόφιλοι συγκατοίκιοι τώρα κερδίζουν επίσης το δικαίωμα να δηλώσουν τη συγκατοίκησή τους στις αρχές χωρίς την πλήρη επιβεβαίωση του γάμου.

Στην **Νορβηγία** ισχύει από το 1993 το συμβόλαιο συμβίωσης μόνο για ομόφυλα ζευγάρια, προσφέροντας όλες τις προστασίες, ευθύνες και προνόμια του γάμου, συμπεριλαμβάνοντας πρόβλεψη για τη διάλυση της σχέσης.

Στην **Βρετανία** ισχύει από το 2005 το αστικό συμβόλαιο συμβίωσης. Τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να δηλώνουν τη συντροφικότητά τους στο ληξιαρχείο, αποκτώντας έτσι τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παντρεμένων ετερόφυλων ζευγαριών, όπως αποζημίωση ατυχημάτων, ασφάλεια ζωής, μετανάστευση, κληρονομιά, επίδομα συζύγου και τέκνου και εργασιακά προνόμια.

Στην **Φιλανδία** ισχύει το Συμβόλαιο συμβίωσης από το 2002, δίνοντας παρόμοια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους παντρεμένους συντρόφους. Η ληξιαρχική πράξη εγγραφής και η διάλυση γίνονται με παρόμοιο τρόπο με το γάμο. Επιτρέπεται η κοινή κηδεμονία τέκνων.

Στην **Σουηδία** ισχύει το Συμβόλαιο συμβίωσης από το 1995. Τα εγγεγραμμένα στο ληξιαρχείο ομοφυλόφιλα ζευγάρια απολαμβάνουν πολλά από τα δικαιώματα των παντρεμένων ετερόφυλων και μπορούν να υιοθετήσουν παιδιά από κοινού. Το 2003 ένας νόμος συγκατοίκησης δίνει όλα τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις στους συντρόφους που συγκατοικούν, ανεξάρτητα από βιολογικά και κοινωνικά φύλα. Ορίζονται πλήρεις προστασίες, ευθύνες και προνόμια όπως στο γάμο, συμπεριλαμβάνοντας πρόβλεψη για τη διάλυση της σχέσης, ενώ ο γάμος έχει αρχίσει να συζητιέται από την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο.

Στην **Ελβετία** τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να κατοχυρώσουν τη σχέση τους με το Συμβόλαιο συμβίωσης που ισχύει από το 2004, αποκτώντας τα ίδια δικαιώματα με τα ετερόφυλα ζευγάρια ως προς τη σύνταξη, την ασφάλιση και τη φορολογία. Ο νόμος δεν δίνει δικαίωμα γάμου, αλλαγής ονόματος ή υιοθεσίας.

Στο **Λουξεμβούργο** από το 2004 ισχύει το Συμβόλαιο συμβίωσης για όλα τα ζευγάρια που δεν θέλουν να παντρευτούν. Γίνεται επίσημη δήλωση δημαρχείο / ληξιαρχείο όπως και στον πολιτικό γάμο. Δεν συμπεριλαμβάνει γονεϊκά δικαιώματα, αλλά δίνει τα ίδια κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, όπως στους συζύγους. Στις 13 Ιανουαρίου 2004 το Συμβούλιο του κράτους πρότεινε την επέκταση του γάμου και στα ομόφυλα ζευγάρια.

Στη **Γαλλία** με το Σύμφωνο συμβίωσης που ισχύει από το 1999, οι σύντροφοι δεσμεύονται σε αμοιβαία υλική βοήθεια και μοιράζονται την ευθύνη για τα χρέη της οικογένειας υπογράφοντας το σχετικό σύμφωνο αμοιβαίας υποστήριξης στο τοπικό δικαστήριο. Το σύμφωνο προσφέρει δικαιώματα κοντινότερου συγγενή, κληρονομιάς, προνόμια κοινωνικής ασφάλειας, πρόνοιας και φορολογίας μετά από τρία χρόνια συντροφικότητας. Δεν δίνει το δικαίωμα κοινής κηδεμονίας, ούτε υιοθεσίας των παιδιών του συντρόφου ούτε κοινής υιοθεσίας άλλων

παιδιών. Συμβαίνει επίσης και η συγκατοίκηση χωρίς δήλωση, που δίνει περιορισμένα δικαιώματα στους τομείς της ενοικίασης στέγης, μετανάστευσης και ασφάλειας υγείας.

Το 2006 συζητήθηκε δημόσια η διάκριση των περιορισμένων δικαιωμάτων των ομοφυλόφιλων ζευγαριών και τα προβλήματα που προκύπτουν.

Στην **Κροατία** ισχύει η συγκατοίκηση χωρίς δήλωση από το 2003, προσφέροντας στα ομόφυλα ζευγάρια που συγκατοικούν τουλάχιστον 3 χρόνια τα ίδια δικαιώματα που απολαμβάνουν τα ετερόφυλα ζευγάρια σε ζητήματα οικονομικά και κληρονομιάς.

Στην **Πορτογαλία** από το 2001 ισχύει η συγκατοίκηση χωρίς δήλωση, που παρέχει συντροφικά δικαιώματα «κοινής οικιακής οικονομίας» σε ζευγάρια του ίδιου φύλου που συμβιώνουν πάνω από δύο χρόνια. Συμπεριλαμβάνουν δικαιώματα στέγασης, κοντινότερου συγγενή, κληρονομιάς, ιδιοκτησίας, κοινωνικής ασφάλισης, κ' πρόνοιας, εργασιακά, φορολογικά και οικονομικά.

Στη **Γερμανία** από το 2001 ισχύει ο νόμος δια βίου συντροφικότητας, σύμφωνα με τον οποίο οι σύντροφοι μπορούν να αλλάξουν τα επώνυμά τους και να έχουν δικαίωμα κοντινότερου συγγενή, κληρονομιάς ακινήτων και εκπτώσεων φόρου κληρονομιάς. Επιτρέπεται η κοινή κηδεμονία παιδιών που ο ένας σύντροφος είναι ήδη κηδεμόνας και η υιοθεσία των παιδιών του /της συντρόφου.

Παρέχονται επίσης ορισμένα προνόμια κοινωνικής ασφάλισης, πρόνοιας, σύνταξης, στέγασης και μετανάστευσης για αλλοδαπό σύντροφο. Όταν η συντροφικότητα διαλύεται με απόφαση δικαστηρίου, προβλέπεται η διατήρηση πιστωτικών υποχρεώσεων, που ισχύει μόνο για ομόφυλα ζευγάρια.

Στην **Ουγγαρία**, ισχύει από το 1996 η μη δηλωμένη συγκατοίκηση, η οποία αφορά ζευγάρια που συγκατοικούν με

οικονομική και σεξουαλική σχέση (γάμος κοινού δικαίου) συμπεριλαμβάνοντας και ομόφυλα ζευγάρια. Δεν απαιτείται επίσημη εγγραφή ή συμβόλαιο, ενώ δικαιώματα και προνόμια στα ζευγάρια που συγκατοικούν παρέχονται μετά από αίτηση στο τμήμα κοινωνικών παροχών της τοπικής κυβέρνησης. Η κυβέρνηση πρότεινε νομοσχέδιο για αναγνωρισμένη συμβίωση (συμβόλαιο συμβίωσης).

Στην **Πολωνία** και την **Ιρλανδία** εγκρίθηκαν νομοσχέδια για συμβόλαια συμβίωσης το 2004 και 2005 αντίστοιχα.

Στην **Αυστρία** αναγνωρίζεται η μακροπρόθεσμη μη δηλωμένη συγκατοίκηση με τα ίδια δικαιώματα με τα ετερόφυλα ζευγάρια, μετά από απόφαση του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα ομόφυλα ζευγάρια που συμβιώνουν έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα ανύπανδρα ετερόφυλα ζευγάρια που συμβιώνουν.

Στην **Τσεχία** από το 2006 ισχύει νόμος συμβολαίου συμβίωσης προσφέροντας αρκετά από τα δικαιώματα γάμου, όπως κληρονομιάς, φορολογίας, νοσοκομειακά και διατροφής, αλλά δεν επιτρέπει υιοθεσία ούτε πλήρη γάμο ομοφυλόφιλων.

Στην **Σλοβενία** ισχύει νόμος για συμβόλαια συμβίωσης από το 2005. Ο νόμος καλύπτει μόνο τις σχέσης ιδιοκτησίας, το δικαίωμα και την υποχρέωση συντήρησης του οικονομικά ασθενέστερου συντρόφου και μόνο τμηματικά κληρονομικά δικαιώματα.

5.3 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Η νομική και κοινωνική θέση των ομοφυλόφιλων στην Ελλάδα σήμερα, δεν προστατεύεται από κανέναν νόμο. Οι Ελληνικός Ποινικός Κώδικας, αναφέρεται στον ομοφυλοφιλικό έρωτα στο άρθρο 347, που υπάγεται στο 19^ο κεφάλαιο των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό η παρά φύσιν ασέλγεια μεταξύ αρρένων που τελέστηκε:

1. Με κατάχρηση μιας σχέσης που στηρίζεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία.

2. Από ενήλικο με αποπλάνηση προσώπου νεότερου των 17 ετών ή από κερδοσκοπία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον 3 ετών έως 5 ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος ασκεί την ασέλγεια της παραγράφου 1α ως επάγγελμα.

Το άρθρο 347 τιμωρεί αποκλειστικά και μόνο, ορισμένες περιπτώσεις ομοφυλοφιλικών πράξεων και πρακτικών, που τελούνται μόνο από άνδρες ενήλικους.

Η γυναικεία ομοφυλοφιλία δε, δεν ποινικοποιείται σε καμία περίπτωση. Αυτό δημιουργεί ήδη μια αντίφαση. Ένας ποινικός νόμος ο οποίος ενδιαφέρεται για την τέλεση ερωτικών πράξεων με μία ορθόδοξη πρακτική δείχνει να αγνοεί την γυναικεία ομοφυλοφιλική ανορθοδοξία. (<http://communities.msn.com/Greaklesbianscommynity>).

Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ομοφυλόφιλων πρέπει να εκφραστεί σαφέστερα από την ελληνική νομοθεσία.

Το Α.Κ.Ο.Ε. (Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλόφιλων Ελλάδας) αγωνίζεται ενάντια στο Σύστημα που συντηρεί και αναπαράγει τις φοβίες της σεξουαλικότητας – πατριαρχική οικογένεια, εκκλησία, σχολείο, αστική κοινωνία – και παλεύει για την κατάργηση της ανδροκρατικής ιδεολογίας με την οποία η άρχουσα τάξη καταπιέζει ολόκληρο το κοινωνικό σώμα.

Ειδικότερα, αγωνίζεται ενάντια στη θεσμοθετημένη αντίληψη ότι το ετεροφυλόφιλο ζευγάρι, ο γάμος και η αναπαραγωγή αποτελούν το μοναδικό στόχο σεξουαλικότητας.

Στόχοι του Α.Κ.Ο.Ε. είναι:

1. Κατάργηση κάθε νομικού διαχωρισμού των ανθρώπων με κριτήριο το σεξ και κατάργηση της υπάρχουσας ποινικής νομοθεσίας, σε σχέση με τις παραβάσεις της αστικής σεξουαλικής νομιμότητας, με εξαίρεση τα άρθρα που αναφέρονται σε πράξεις σεξουαλικής βίας.

2. Απόλυτη ισότητα ανδρών και γυναικών και κατάργηση κάθε διάκρισης λόγω φύλου ή για σεξουαλικούς λόγους.

3. Αναγνώριση του δικαιώματος των ομοφυλόφιλων και των σεξουαλικών μειονοτήτων γενικά να εκφράζουν ελεύθερα τις γνώμες τους από τα Μ.Μ.Ε., χωρίς περιορισμούς, που ξεκινούν από ηθικές προκαταλήψεις και βασίζονται σε επιχειρήματα για δήθεν (σκανδαλισμό) του κοινωνικού σώματος ή «πρόκληση των ηθών».

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, κατάργηση του νόμου «περί προσβολής της δημόσιας αιδούς».

Για τον Γρηγόρη Βαλλιανάτο, μέλος του Α.Κ.Ο.Ε. – επιστολή του στα Νέα της 1^{ης} Αυγούστου 1994 -, η σύνδεση της ομοφυλοφιλίας με το έγκλημα στα Μ.Μ.Ε. και η προσβολή κάθε λογής αρνητικού παραδείγματος ομοφυλόφιλων καλλιεργεί τον ρατσισμό σε βάρους τους. Ο ίδιος πιστεύει, ότι «τα Μ.Μ.Ε. πρέπει να μάθουν να σέβονται και να προβάλλουν την ομοφυλοφιλία, στις πραγματικές της διαστάσεις και δυνατότητες, σαν μία ανθρώπινη ιδιότητα ίση με την ετεροφυλοφιλία, τον Βουδισμό και τον Κομμουνισμό.

4. Αναγνώριση του δικαιώματος στον καθένα, να διαθέτει το σώμα του όπως θέλει.

5. Κατάργηση κάθε διάκρισης – νομικής και κοινωνικής σε βάρος εκείνων που έχουν υποστεί (ή πρόκειται να υποστούν) εγχείρηση για αλλαγή φύλου. (Κ. Τσαρούχας, 1995).

5.4 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το Κυπριακό δίκαιο ασχολείται με τα αδικήματα κατά της ηθικής, στα άρθρα 144 έως 177 του ποινικού κώδικα. Στο άρθρο 171 τιμωρείται η παραφύσιν συνουσία τόσο μεταξύ ανδρών όσο και μεταξύ άνδρα και γυναίκας.

Το άρθρο 172 τιμωρεί το αδίκημα όταν κατά την τέλεσή του, χρησιμοποιείται βία, με φυλάκιση 14 ετών. Το άρθρο 173 τιμωρεί την απόπειρα τελέσεως του αδικήματος με φυλάκιση 3 ετών και σε περίπτωση κατά την οποία η απόπειρα συνοδεύεται με άσκηση βίας, τότε αυτή τιμωρείται με φυλάκιση 7 ετών. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

5.5 ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΚΑΙΟ

Κατά την νομοθεσία των περισσότερων πολιτειών της **Αμερικής**, η ομοφυλοφιλία τιμωρείται όπως επίσης και άλλες σεξουαλικές εκτροπές.

Το αδίκημα της ομοφυλοφιλίας έχει πολυποίκιλη ευρύτητα στις διάφορες νομοθεσίες των αμερικανικών πόλεων (σε όλες περιέχεται η ομοφυλόφιλη δραστηριότητα, όχι όμως και η κτηνοβασία, η παιδεραστία ή ο ομαδικός αναντισμός), τιμωρείται με φυλάκιση κυμαινόμενη μεταξύ τριών και πέντε χρόνων. Σε πολλές, εξ' άλλου, πολιτείες τιμωρούνται και οι διαπραγματεύσεις του ομοφυλόφιλου με τον σεξουαλικό του σύντροφο. Στην πολιτεία της Νέας Υόρκης η αστυνομία συλλαμβάνει τους ομοφυλόφιλους που συγκεντρώνονται σε γνωστά σημεία του «Σέντραλ παρκ» στέλνοντας αστυνομικούς με πολιτικά που παριστάνουν τους ενεργητικούς ομοφυλόφιλους που αναζητούν σύντροφο. Σε πολλές πολιτείες δεν τιμωρείται αυτή καθ' εαυτή η άσκηση της ομοφυλοφιλίας αν δεν συνοδεύεται με τα υπόλοιπα σεξουαλικά εγκλήματα του «Σοδομισμού».

Υπάρχει η διάταξη «Marriage Statute» που απαγορεύει την έκδοση αδειών γάμου σε ομόφυλα ζευγάρια και το Ανώτατο Δικαστήριο κάθε πολιτείας μπορεί να αποφασίσει αν η διάταξη αυτή είναι αποδεκτή σύμφωνα με τις συνταγματικές εγγυήσεις για ίση προστασία.

Ο πουριτανισμός και η στενή αντίληψη περί ηθικής, που επικρατεί σε μεγάλη κλίμακα, στην Αμερικανική κοινωνία, παρεμβάλλει, σοβαρά προσκόμματα, στην προσπάθεια αυτή. Το γεγονός δε, ότι παρά τις αυστηρές ποινές και τα ανελεύθερα μέτρα που χρησιμοποιεί η αστυνομία για την σύλληψη των ομοφυλόφιλων, όχι μόνο δεν έχει ελαττωθεί ο αριθμός των ομοφυλόφιλων αλλά αντίθετα αυξήθηκε, αποτελεί επιχείρημα, υπέρ της απόψεως της μεταρρυθμίσεως της νομοθεσίας και γενικότερα των υποστηρικτών της διαφορετικής αντιμετώπισης της σοβαρής αυτής σεξουαλικής εκτροπής. (X. Ζολινδάκης, 1980).

Τον Δεκέμβριο του 2004 το Ανώτατο Δικαστήριο του **Καναδά** αποφάσισε ότι οι ομοφυλόφιλοι γάμοι είναι συνταγματικοί. Το 2005 η βουλή ψήφισε και η γερουσία ενέκρινε την επέκταση των δικαιωμάτων του γάμου σε ομοφυλόφιλα ζευγάρια σε όλη την χώρα.

Επίσης στις 14 Νοεμβρίου του 2006 η **Νότια Αφρική** νομιμοποίησε το γάμο ομοφυλόφιλων και έγινε έτσι το πρώτο κράτος της Αφρικής που σταμάτησε τις διακρίσεις στην ίδρυση οικογένειας.

Στις 21 Νοεμβρίου του 2006 το Ανώτατο Δικαστήριο του **Ισραήλ** αποφάσισε με πλειοψηφία 6 προς 1 ότι το κράτος του Ισραήλ πλέον θα αναγνωρίζει τον πολιτικό γάμο ζευγαριών του ίδιου φύλου που έχει τελεστεί σε άλλη χώρα, ισότιμα με εκείνο μεταξύ ετεροφυλόφιλων ζευγαριών. (<http://sapphogr.net/dikaiwma/marriage/mworld.html>).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την όλη ανάπτυξη φαίνεται ότι σε πολλές χώρες η ομοφυλοφιλία μεταξύ ενηλίκων που συγκατατίθενται έπαψε να αποτελεί ποινικό αδίκημα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η κοινωνία εγκρίνει την ομοφυλοφιλία.

Απλώς την ανέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις και δεν την θεωρεί ποινικό αδίκημα για να την τιμωρήσει.

Το επιχείρημα ότι κάθε παράβαση των κανόνων της ηθικής δεν πρέπει οπωσδήποτε να επισύρει πάντοτε τις πρόνοιες του ποινικού δικαίου, έχει κάποια πειστικότητα και επομένως ότι η ομοφυλοφιλία όταν διαπράττεται κατ' ιδίαν μεταξύ συγκατατεθέντων ενηλίκων, δεν πρέπει να επισύρει την τιμωρία του ποινικού δικαίου, μπορεί να υποστηριχθεί. Τελικά όμως η θέση κανενός παραμένει ανάλογα με τις απόψεις και αντιλήψεις του έναντι των γενικών κανόνων της ηθικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6.1 Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ

Η έκταση της ομοφυλοφιλίας σε κάθε χώρα είναι άγνωστη, αφού, σε μερικές, η ντροπή που συνδέεται με την ομοφυλόφιλη ερωτική δραστηριότητα αναγκάζει πολλούς ομοφυλόφιλους να μην φανερώνουν την προτίμησή τους. Έτσι οι μελέτες είναι δύσκολες και τα δεδομένα τους ανακριβή. Όμως, κατά τις τελευταίες δεκαετίες η χρήση πιο εκλεπτυσμένων τεχνικών μεθόδων έρευνας και η μεγαλύτερη προθυμία των ομοφυλοφίλων, σε διάφορες κοινωνίες, να εκθέτουν τις εμπειρίες τους έχουν ως αποτέλεσμα την απόκτηση μερικών γνώσεων σχετικών με τη συχνότητα της ομοφυλόφιλης ερωτικής δραστηριότητας.

Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την δεύτερη παιδική ηλικία και κατά την προεφηβεία, είναι κάτι το συνηθισμένο σε πολλούς πολιτισμούς το ερωτικό παιχνίδι με συντρόφους του ίδιου φύλου.

Τα δεδομένα από μελέτες που έγιναν στις Η.Π.Α. δείχνουν ότι αυτό το είδος δραστηριοτήτων αυξάνεται σταδιακά κατά το τέλος της παιδικής ηλικίας ώστε κατά το 14^ο έτος το 35% των κοριτσιών και το 50% - 60% των αγοριών έχουν επιδοθεί κάποτε σε τέτοιες πράξεις. Φυσικά αυτό το παιχνίδι της εφηβείας δε φαίνεται να προλέγει την ερωτική προτίμηση κατά την ενηλικίωση, διότι σε πολλές περιπτώσεις απορρίπτονται οι πρώτες εμπειρίες και μετά η προσοχή στρέφεται προς το αντίθετο φύλο.

Το πρόβλημα του προσδιορισμού της έκτασης της ομοφυλοφιλίας δημιουργείται και από την αδυναμία να διακρίνουμε τη συχνότητα από τα στάδια ανάπτυξης και από τους τύπους (είδη ερωτικής συμπεριφοράς). Από την πλευρά της συχνότητας, μερικά άτομα αφού είχαν μία ή δύο ομοφυλόφιλες ερωτικές εμπειρίες συνεχίζουν κατά την υπόλοιπη ζωή

τους να έχουν ετεροφυλόφιλη σεξουαλική ζωή. Στο άλλο άκρο του φάσματος είναι εκείνοι οι οποίοι καθημερινά έχουν ομοφυλόφιλη ερωτική δραστηριότητα. Έτσι, οι υπολογισμοί της συχνότητας της ομοφυλοφιλίας διαστρέφουν σε μεγάλο βαθμό την εικόνα τη σχετική με τη συχνότητα της ομοφυλοφιλίας, όταν κατατάσσονται στη μοναδική κατηγορία των ομοφυλοφίλων άτομα αυτών των δύο άκρων, καθώς και ομοφυλόφιλα άτομα απ' όλες τις βαθμίδες μεταξύ αυτών των δύο άκρων. (Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, 1991).

Η ομοφυλοφιλία είναι η πιο συχνή σεξουαλική παραλλαγή για τους άνδρες και σχεδόν η μόνη σημαντική για τις γυναίκες.

Η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά εμφανίζεται σε όλα τα θηλαστικά και σε όλες τις ανθρώπινες κοινωνίες, παρά τις αυστηρές διώξεις σε μερικές. Η έκταση της ομοφυλοφιλικής συμπεριφοράς σε μία κοινωνία φαίνεται ότι σχετίζεται άμεσα με την ανεκτικότητα της κοινωνίας. Σε δυτικές κοινωνίες η ανδρική ομοφυλοφιλία έχει υποστεί καταπίεση και δίωξη.

Ενώ η γυναικεία ουδέποτε προκάλεσε ίσου βαθμού δημόσια κριτική και νομική δίωξη. Μερικοί δε υποστηρίζουν ότι οι λεσβίες οφείλουν την ανοσία τους από τη σύλληψη και τη φυλάκιση, στον ανδρικό εγωισμό του νομοθέτη που φαίνεται ότι αρνείται δημόσια παραδοχή ότι πολλές γυναίκες προτιμούν να δίνουν τις σεξουαλικές τους χάρες αλλού. Υπάρχουν δυσκολίες, στον ορισμό της ομοφυλοφιλίας όπως και της ετεροφυλοφιλίας, διότι ένα μεγάλο ποσοστό (πάνω από το 30% στις πιο πολλές ευρωπαϊκές χώρες) ετεροφυλόφιλων ανδρών σε κάποιο στάδιο της ζωής τους είχαν ομοφυλοφιλική εμπειρία, ενώ υπάρχουν άτομα ομοφυλοφιλικού προσανατολισμού (κρίνοντας με βάση τις σεξουαλικές φαντασιώσεις) που ουδέποτε είχαν ομοφυλοφιλική συμπεριφορά. Ο όρος ομοφυλοφιλία σημαίνει μια εσωτερική κατάσταση του ατόμου που μπορεί να είναι ανεξάρτητη με τη συμπεριφορά του και

που παραμένει σταθερή κατά τη διάρκεια της ζωής του. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1980).

6.2 Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Κοινωνιολογικά η ομοφυλοφιλία είναι πολυσύνθετο φαινόμενο γιατί η κοινωνική έννοια του ομοφυλόφιλου προσανατολισμού ή της ομοφυλόφιλης πράξης μπορεί να διαφέρει πολύ από μία κοινωνία ή ιστορική περίοδο σε άλλη και από ένα κοινωνικό περιβάλλον σε άλλο στην ίδια κοινωνία. Σαν κοινωνικό φαινόμενο παίρνει την ενότητά του από το γεγονός ότι συνήθως υπάρχει μία ενιαία αντίδραση στο φαινόμενο σε κάθε κοινωνία, θετική, αρνητική ή αδιάφορη. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Υπήρξαν κοινωνίες όπου οι ομοφυλόφιλες πράξεις ήταν αποδεκτές και διαδόθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Βέβαια οι ομοφυλόφιλες αυτές πράξεις δεν προέρχονταν από άτομα που ήταν αποκλειστικά ομοφυλόφιλοι, γιατί τότε οι κοινωνίες αυτές δεν θα υπήρχαν. Αυτό που σημειώθηκε σε ορισμένες κοινωνίες ήταν ότι η ομοφυλοφιλία έγινε αποδεκτή σαν ένα στάδιο στη σεξουαλική εξέλιξη του ατόμου ή σαν μια πτυχή της σεξουαλικής του ζωής, που συνυπήρξε με τη ετεροσεξουαλικότητα.

Όλες οι κοινωνίες όπου σημειώθηκε αυτή η θεσμοποίηση της αμφισεξουαλικότητας ήταν έξω από τη σφαίρα επιρροής του εβραιοχριστιανικού πολιτισμού, αν και υπήρξαν και κοινωνίες εκτός του εβραιοχριστιανικού πολιτισμού που απαγόρευσαν την ομοφυλοφιλία. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Μια ενδιαφέρουσα άποψη του προβλήματος της ομοφυλοφιλίας είναι η έντονη αντίδραση, που προκαλεί ο ομοφυλόφιλος σε πολλούς, δήθεν ομαλούς ανθρώπους.

Αυτοί οι άνθρωποι εκφράζουν συχνά σημαντική ανταγωνιστική διάθεση και εχθρότητα απέναντι στους ομοφυλόφιλους. Έχουμε ακούσει

αρκετούς άνδρες να λένε, πως όταν βλέπουν έναν ομοφυλόφιλο έχουν την τάση να τον δείρουν. Ο ομοφυλόφιλος είναι συχνά αντικείμενο περιφρόνησης και καταφρόνιας. Ταυτόχρονα αυτοί οι δήθεν ομαλοί άνθρωποι, εκδηλώνουν ένα κάποιο ενδιαφέρον και νιώθουν κάποια σαγήνη σχετικά με τον ομοφυλόφιλο. Τα bar για ομοφυλόφιλους στο Γκρήνουϊντς Βίλατζ, είναι γεμάτα τουρίστες, περίεργους για αυτή την παράξενη ζωή. Αυτοί οι άνθρωποι υποβάλλουν τον εαυτό τους σ' αυτή την ατμόσφαιρα της ομοφυλοφιλίας την ίδια στιγμή που εκφράζουν φρίκη και αηδία στην ιδέα της. Μπορεί να δειχθεί αναλυτικά, ότι αυτό το άγχος προέρχεται από ένα στρώμα λανθάνουσας ομοφυλοφιλίας που είναι πολύ έντονα απωθημένη απ' το μέσο άνθρωπο. Ένα τέτοιο άτομο, μπορεί συνειδητά να νιώθει ασφαλής απ' τον κίνδυνο της «μόλυνσης» από αυτήν την «αρρώστια». Απ' την άλλη μεριά η συμπεριφορά του προς τον ομοφυλόφιλο αποκαλύπτει ένα φόβο, μήπως είναι επιρρεπής σ' αυτή τη μορφή σεξουαλικής συμπεριφοράς. Σε ασυνείδητο επίπεδο, πολλά άτομα αμφιβάλουν για την ακεραιότητα του σεξουαλικού προσανατολισμού τους.

Η κοινωνική στάση απέναντι στην ομοφυλοφιλία καθρεφτίζει, το ίδιο άγχος. Σημαντικό είναι το γεγονός, ότι, ενώ η ανδρική ομοφυλοφιλία καταδικάζεται σχεδόν καθολικά στις δυτικές χώρες, η γυναικεία ομοφυλοφιλία είναι ανεκτή. Έτσι, ενώ υπάρχουν νόμοι που απαγορεύουν την ανδρική ομοφυλοφιλία, δεν υπάρχουν καθόλου τέτοιοι νόμοι ενάντια στη γυναικεία ομοφυλοφιλία. Αυτή η στάση, θα πρέπει να έχει στη βάση της το φόβο ότι η ομοφυλοφιλία είναι μεταδοτική και ότι η προσβολή από την «αρρώστια» έχει σαν αποτέλεσμα μια κατάσταση αδυναμίας, απώλειας του σθένους και ανικανότητας. Μια τόσο ισχυρή επίκριση, δεν μπορεί να προέρχεται παρά μόνο απ' την πεποίθηση μιας κοινωνίας, ότι η επιβίωση της εξαρτάται απ' την επιθετικότητα τους. Ο ομοφυλόφιλος θεωρείται παθητικό άτομο. Τον βλέπουμε σαν κάποιον που δεν μπορούμε

να υπολογίζουμε σ' αυτόν ότι θα υπερασπίσει και θα παλέψει για τους θεσμούς της κοινωνίας του. Μ' άλλα λόγια θεωρείται κατώτερο όν.

Μια άλλη όψη του προβλήματος είναι το γεγονός, που δύσκολα μπορεί κανείς να το παραβλέψει, ότι ο ομοφυλόφιλος συναντιέται συχνά στο προσκήνιο της πολιτιστικής δραστηριότητας – στο θέατρο, στις καλές τέχνες, στο σχέδιο και στη διακόσμηση και σε άλλες δημιουργικές δραστηριότητες. Οπωσδήποτε, αυτό έχει σχέση με τις κοινωνικές δυνάμεις, ενός πολιτισμού σαν το δικό μας, που δίνει υπερβολική αξία στην επιθετικότητα, την αρρενωπότητα και την ανταγωνιστικότητα. Ο ετεροφυλόφιλος, δεν ενθαρρύνεται να ακολουθήσει δραστηριότητες που εξαρτώνται απ' την έκφραση των τρυφερών συγκινήσεων και που κατά συνέπεια φαίνονται παθητικές και θηλυπρεπείς. Τον ενθαρρύνουν να είναι σκληρός, ρωμαλέος και επιθετικός. (A. Lowen, 1990).

Μολονότι στον πολιτισμό μας υπάρχουν κοινότητες ομοφυλοφίλων στις περισσότερες μεγάλες πόλεις, πρόκειται για μία εξέλιξη των λίγων τελευταίων δεκαετιών. Συχνότερα, ο ομοφυλόφιλος είναι ένα απομονωμένο άτομο, μέσα στη μεγάλη κοινότητα των ετεροφυλόφιλων ανδρών και γυναικών. Χωρίς σύντροφο, είναι μόνος, ανασφαλής και ταλαιπωρημένος. Παρά τις διαμαρτυρίες μερικών δηλωμένων ομοφυλόφιλων ότι η ομοφυλοφιλία είναι ένας φυσιολογικός τρόπος ζωής, ο μέσος ομοφυλόφιλος έχει επίγνωση πως οι τάσεις του ισοδυναμούν με συγκινησιακή αρρώστια». (A. Lowen, 1990).

Φυσικά, οι στάσεις αυτές του μεγαλύτερου μέρους της κοινής γνώμης (που μπορεί να συμπεριλαμβάνει και ομοφυλόφιλους γιατί έχει πολλές φορές παρατηρηθεί ότι οι ίδιοι οι ομοφυλόφιλοι υιοθετούν και εσωτερικεύουν τις αρνητικές κρίσεις της κοινωνίας), έχει σαν αποτέλεσμα να κατακτήσει τους ομοφυλόφιλους μια περιφερειακή ομάδα γιατί η καταδίκη συχνά οδηγεί στην απόκρυψη της ομοφυλόφιλης ταυτότητας και η απόκρυψη εμποδίζει την επικοινωνία που είναι ένα

κεντρικό χαρακτηριστικό μιας ομάδας. Ο περιθωριακός τρόπος με τον οποίο αναγκάζονται οι ομοφυλόφιλοι να συναναστρέφονται ο ένας με τον άλλο τους φέρνει πολλές φορές αντιμέτωπους με τις αστυνομικές αρχές. Ιδιαίτερα σε κοινωνίες όπου η ομοφυλοφιλία είναι παράνομη. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Μια άλλη άποψη της σχέσης μεταξύ κοινωνίας και σεξουαλικής συμπεριφοράς παρουσιάζεται απ' τον Gr. P. Taylor. Σύμφωνα με τον Taylor, αν η κοινωνική καταστολή της σεξουαλικής ορμής είναι υπερβολικά έντονη, τρεις μπορεί να είναι οι αναμενόμενες αντιδράσεις: Οι ισχυρότερες προσωπικότητες θα αψηγήσουν το ταμπού, οι ασθενέστερες θα στραφούν σε έμμεσες μορφές έκφρασης ή διαστρεβλωμένες μορφές σεξ, σ' άλλους θα εμφανιστούν συμπτώματα ψυχονευρωτικής διαταραχής. (A. Lowen, 1990).

Οι ίδιοι οι ομοφυλόφιλοι δηλώνουν πως η στάση της κοινωνίας απέναντί τους είναι εχθρική και καταπιεστική. Παράλληλα δηλώνουν πως ο κόσμος θεωρεί την ομοφυλοφιλία σαν διαστροφή, ανωμαλία, αμαρτία. Όπως συγκεκριμένα λέει και ένας απ' αυτούς «ότι χειρότερο μπορεί να φανταστεί κανείς». Όταν αυτή είναι η στάση απέναντι αυτών των ατόμων, τότε δεν πρέπει να φαίνεται παράξενο που τόσο ψηλό ποσοστό, 70% απαντούν πως προσπαθούν με κάθε τρόπο να αποκρύψουν την ομοφυλοφιλία τους απ' το κοινωνικό περιβάλλον.

Η γυναίκα έχει οπωσδήποτε λιγότερα προβλήματα από τον άνδρα, έχει πιο επώδυνα δεχτεί την ομοφυλοφιλία της και σίγουρα διακατέχεται από λιγότερες ενοχές.

Η φυσική έκφραση της φιλίας ανάμεσα στις γυναίκες είναι κοινωνικά αποδεκτή. Δύο γυναίκες συζούν και θεωρείται φυσιολογικό. Δύο γυναίκες περπατούν χέρι- χέρι, ακόμα χορεύουν μαζί και το

δεχόμαστε. Μεταξύ των ανδρών αυτό προκαλεί καυστικά σχόλια. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Σύμφωνα με δημοσκόπηση της εταιρίας «ΕΥΡΩΔΗΜ» που δημοσιεύθηκε σε απογευματινή Αθηναϊκή εφημερίδα, οι Έλληνες έχουν λίγο ή καθόλου καλή γνώμη για τους ομοφυλόφιλους. Σε άλλη έρευνα που πραγματοποίησε η εταιρία «ΔΗΜΕΛ» σε σύνολο ερωτηθέντων 602 ανδρών και γυναικών στην περιοχή της πρωτεύουσα ηλικίας 18-60 ετών, στην ερώτηση:

«Είχατε ποτέ σχέσεις με ομοφυλόφιλους»; απάντησαν:

- § Ερωτικές σχέσεις 0,5%
- § Φιλικές σχέσεις 14,45%
- § Κοινωνικές σχέσεις 11,3%
- § Απολύτως καμία σχέση 70,76%
- § Δεν απάντησαν 2,99%.

(ΚΓ. Παπαδημητρακόπουλος, 1992).

6.3 Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Οι ομοφυλόφιλοι αντιμετωπίζουν την ίδια προκατάληψη και τις ίδιες διακρίσεις από την κοινωνία, όπως και οι άλλες μειονότητες. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, οι γονείς των Αφρικανοαμερικανών είναι αφρικανοαμερικανοί, οι γονείς των Ισπανοαμερικανών είναι Ισπανοαμερικανοί ή οι γονείς των Εβραίων είναι Εβραίοι. Αντίθετα, ουσιαστικά όλοι οι γονείς των ομοφυλόφιλων είναι ετεροφυλόφιλοι. Σε αντίθεση με τις άλλες μειονότητες οι ομοφυλόφιλοι δεν μπορούν πάντα να βασίζονται στην υποστήριξη των οικογενειών τους για να αντιμετωπίσουν την προκατάληψη και τις διακρίσεις της κοινωνίας εις βάρος τους. Στην πραγματικότητα, πρακτικά όλοι οι γονείς ταράσσονται, όταν μαθαίνουν ότι ο γιος ή η κόρη τους είναι ομοφυλόφιλοι. Κάποιοι αντιδρούν στην αρχή με δάκρυα, αλλά τελικά

καταφέρνουν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με αγάπη. Άλλοι αντιδρούν με θυμό και αρνούνται κάθε περαιτέρω σχέση με το ομοφυλόφιλο παιδί τους. (Α. Thio, 1999).

Σε έρευνα της «ΔΗΜΕΛ» μόνο το 18,77% αποδέχεται την ομοφυλοφιλία σε περίπτωση που αυτή εκδηλωθεί σε ένα απ' τα μέλη της οικογένειας. Όμως πιστεύεται ότι διαφορετικά απαντά κανείς συμπληρώνοντας ένα ερωτηματολόγιο και διαφορετικά θα συμπεριφερθεί σε ένα πραγματικό γεγονός. Καμία οικογένεια δεν πρόκειται να το δεχτεί, όποια και αν είναι τα «πιστεύω» και οι «θεωρήσεις» των μελών τους, απλούστατα στο τέλος μερικοί συμβιβάζονται. (Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος, 1992).

Τι γίνεται όμως με το αγόρι που δεν ακολουθεί τις ετεροφυλοφιλικές και κοινωνικά παραδεκτές σεξουαλικές αναζητήσεις; Πόσο ο ίδιος ο νέος νιώθοντας την ομοφυλοφιλική του κλίση, τολμάει να το πει στους δικούς του αλλά και πόσο ο ίδιος περνάει από διάφορα συναισθήματα φόβου, αμηχανίας, για να πει συνειδητά κατ' αρχήν στον εαυτό του και ύστερα στο περιβάλλον του: «είμαι ομοφυλόφιλος».

Σίγουρα μια τέτοια διαπίστωση έρχεται μέσα στην οικογένεια σαν βόμβα που σκάει με πρώτο πρόσωπο συνήθως την μητέρα. Μια μητέρα που όπως έχουμε ήδη αναφέρει, ενοχοποιείται, βάση της ψυχαναλυτικής θεωρίας για την ομοφυλοφιλική έκφραση του γιου της που δεσμευτικά και ασφυχτικά, είναι πάνω στο παιδί της, μη μπορώντας να καταλάβει την ανάγκη του γιου της να ελευθερωθεί και να ωριμάσει. Ένοχος όμως φαίνεται να είναι και ο πατέρας, που, από παθητικός και ανύπαρκτος μέχρι εχθρικός και απόμακρος, φαίνεται να είναι απών στις μεγάλες καθοριστικές ψυχολογικές και σωματικές μεταβολές του παιδιού. Φαίνεται όμως να πέφτει από τα σύννεφα, όταν μαθαίνει ή βλέπει το παιδί του να μην του «βγαίνει» άνδρας «είναι δυνατόν», αναρωτιέται, ο ίδιος «ο γιος μου να βγει π....». Και όμως, όταν ήταν πάντα

πολύασχολος, αδιάφορος ή αυταρχικός, μακριά από το γιο του, φορτώνοντας πολλές φορές τις δικές του θέσεις στη μητέρα του παιδιού του, δεν σκέφτηκε τις αντιδράσεις και τις εξελίξεις που η ψυχοσεξουαλικότητα του γιου του θα έφερνε. (Θ. Ασκητής, 1997).

Όμως, δε φταίνει μόνο οι γονείς για την αρνητική τους αντίδραση. Λόγω της προκατάληψης και των διακρίσεων της κοινωνίας εις βάρος των ομοφυλοφίλων, οι γονείς που έχουν ένα ομοφυλόφιλο παιδί τυπικά φοβούνται την αρνητική αντίδραση των γειτόνων, των φίλων, των συγγενών ή ακόμα και των αγνώστων, όταν αποκαλύψουν κάτι τέτοιο.

Οι γονείς είναι ουσιαστικά θύματα της αντιομοφυλοφιλικής κουλτούρας της κοινωνίας. Γι' αυτό ενώ το παιδί τους αποκαλύπτει την ομοφυλοφιλία του, εκείνοι κρύβουν την πραγματικότητα από τους άλλους. (Α. Thio, 1997).

Έτσι λοιπόν οι πρώτες εικόνες της ομοφυλοφιλίας φέρνουν μία μεγάλη αναστάτωση μέσα στην οικογένεια, όπου δυστυχώς οι κινήσεις των μελών της (γονείς αλλά και αδέρφια) οδηγούν τα πράγματα σε πολύ χειρότερο δρόμο απ' αυτόν που φαντάζονται μπροστά στο στόχο που πρέπει να αντιμετωπίσουν, δηλαδή την ομοφυλοφιλία του γιου τους.

Και εύλογα μπαίνει η ερώτηση: «Μπορούμε να βοηθήσουμε τον ομοφυλόφιλο γιο μας; Τι θα έπρεπε να κάνουμε γι' αυτό; Πρέπει να τον κάνουμε ν' αλλάξει; Μήπως πρέπει να τον πάμε σε γιατρό, και τι γιατρό; Και τι θα πει κανείς εδώ; Τι να πεις τους γονείς αυτούς; Που κάνουν σωρεία λαθών στη συμπεριφορά τους, κάτω από τον πανικό, τον θυμό, την απογοήτευση αλλά και τη συνεχή αγωνία για το τι θα γίνει το παιδί τους; Το δράμα και οι υστερίες έχουν σαν αποτέλεσμα να ανοίξουν συγκρούσεις και μεγάλες εντάσεις, ενώ το πρόβλημα αυτό, καταλύει την οικογένεια.

Δεν είναι λίγες οι φορές που οι γονείς αρπάζονται μεταξύ τους με αλληλοκατηγορίες και απειλές, προσπαθώντας να φορτώσουν το

φταίξιμο αλλά και την ανωμαλία του γιου ο ένας στον άλλον. Επιπλέον δίνουν ρόλο ευθύνης σε άλλο αδερφό, που είναι «υγιής» δηλαδή ετεροφυλόφιλος και μάλιστα πολύ «άνδρας», για να καταφέρει να αλλάξει τον άρρωστο, τον ανώμαλο ομοφυλόφιλο αδερφό, πάση θυσία να τον φέρει στον ίδιο δρόμο. Και φυσικά υπάρχει και το κοινωνικό κόστος.

Η κοινωνία. Το όνομά μας. «Τι θα πούμε έξω, στη κοινωνία, Πως θα μας αντιμετωπίσουν όλοι αυτοί οι «ηθικοί», οι «υγιείς ετεροφυλόφιλοι», όταν μάθουν ότι έχουμε γιο αδερφή»;

Αρχίζουν λοιπόν οι ενέργειες για τη σωτηρία και θεραπεία του «άρρωστου» ομοφυλόφιλου. Γιατροί που τάζουν και υπόσχονται πλήρη αποκατάσταση, ορμόνες που φταίνε, εξετάσεις που γίνονται για να αποκαλυφθεί το παθολογικό αίτιο, ενώ τον πηγαίνουν «σηκωτό», μπροστά ο πατέρας και πίσω η μητέρα και πολλές φορές και οι «υγιείς» αδερφοί, από γιατρό σε γιατρό και ίσως από μάγο σε μέντιουμ.

Οι γονείς είναι γεμάτοι απελπισία και απογοήτευση για το κακό που τους βρήκε. Όσο για τον ίδιο που έρχεται συνοδεία, είναι έκδηλη η αμηχανία, ο φόβος, ο θυμός αλλά και η άρνηση να δεχτεί θεραπευτικές προσεγγίσεις. Δεν είναι λίγες οι φορές που τον πηγαίνει στον γιατρό η μητέρα, κρυφά από τον πατέρα, γιατί αν το μάθει εκείνος «θα τον σκοτώσει».

Και βέβαια αυτοί οι γονείς, που δεν αφήνουν κανένα περιθώριο να ακούσουν την γνώμη του παιδιού τους ούτε να ακούσουν φυσικά και τη γνώμη του ειδικού γιατρού, έχουν το τελεσίγραφο στα χείλη τους: «Γιατρέ, καν' τον καλά...» Μια φορά κάποιος πατέρας ομοφυλόφιλου είπε σε γιατρό: «Εάν δεν τον αλλάξεις θα τον βάλω μέσα στο αυτοκίνητο και μαζί θα πέσουμε από τον γκρεμό...».

Ναι, είναι αλήθεια ότι η οικογένεια δέχεται μεγάλη φόρτιση και δοκιμασία μέσα στην ψυχολογία μιας πραγματικότητας που δοκιμάζει

τους γονείς βλέποντας τον γιο τους να μην εξελίσσεται σε ετεροφυλόφιλο άτομο, πιστεύοντας ότι το παιδί τους, ακολουθεί μια λαθεμένη πορεία που δεν θα του επιτρέψει να εκπληρώσει την βιολογική αλλά και κοινωνική πορεία μέσα σε μια σχέση γάμου και φυσικά να γίνει πατέρας και παππούς. Γιατί όμως οι γονείς δεν προσπαθούν να βοηθήσουν σωστά το παιδί τους, αποφεύγοντας καταστάσεις που του ισοπεδώνουν την προσωπικότητα κάνοντας τον από αντίδραση περισσότερο ομοφυλόφιλο από αντίδραση από ότι ήταν; Γιατί οι γονείς δεν αφήνουν στο παιδί το δικαίωμα να πει την άποψή του και να εκφράσει το πιστεύω του όπως εκείνο το εννοεί και το ορίζει. Γιατί τελικά δεν τον ρωτούν ξεκάθαρα εάν θέλει να είναι ομοφυλόφιλος ή όχι και δεν τον παροτρύνουν να πάει σε κάποιον ειδικό, εφόσον εκείνος το επιθυμεί.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι η κακή και αυταρχική γονεϊκή στάση φέρνει ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα, οδηγώντας, σε ένα φαύλο κύκλο τις σχέσεις γιου και γονέων. Ο ίδιος αναγκάζεται κάτω από τρομακτικές πιέσεις και εκβιασμούς με συμπεριφορές αρρωστημένες (τον κλειδώνουν, του ελέγχουν τους φίλους, δεν του δίνουν χρήματα, απειλούν να τον διώξουν από το σπίτι) να ομολογήσει ψέματα ότι άλλαξε, έγινε ετεροφυλόφιλος, ενώ, για να τους πείσει, φέρνει και κοπέλες στο σπίτι που κάποια τάχα είναι η κοπελιά του, ενισχύοντας το ηθικό του τραυματισμένου ψυχολογικά πατέρα και της απελπισμένης μητέρας. Κατάθλιψη και ψυχολογικά προβλήματα τον περιβάλλουν μέσα στην γονεϊκή υποταγή και στους οικογενειακούς συμβιβασμούς. (Θ. Ασκητής, 1997).

Οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι και κυρίως οι μορφωμένοι, αρκετοί από τους οποίους έχουν ξεπεράσει το θέμα της προσωπικής αποδοχής της ομοφυλοφιλίας τους, αναφέρουν πως δεν το έχουν αποκαλύψει στους γονείς τους. Υπάρχει φόβος για τυχόν απόρριψη, κυρίως από μέρους της μητέρας ή δεν θέλουν, όπως λένε, να τους πληγώσουν. Όπως ομολογεί

κάποιος: «Υποψιάζομαι πως πρέπει να καταλαβαίνουν, δεν μπορώ όμως να το παραδεχτώ γιατί είμαι σίγουρος πως δεν θα με θεωρούν πια παιδί τους». Στον τόπο μας έχουμε άπειρες περιπτώσεις ομοφυλόφιλων ανδρών που παντρεύονται για να μην πληγώσουν τους γονείς τους ή ακόμη για να κλείσουν τα μάτια του κόσμου. Τα επακόλουθα αυτών των γάμων είναι δραματικά. Διηγείται κάποιος ομοφυλόφιλος: «Ήταν για μένα ένα μαρτύριο να ζω με την γυναίκα μου. Η πρώτη νύχτα του γάμου μου ήταν ένας εφιάλτης, το ίδιο και οι μετέπειτα. Η γυναικεία παρουσία με ενοχλούσε. Έφτασα στο σημείο να φεύγω συνεχώς από το σπίτι για να μην την βλέπω. Την αγαπώ και την εκτιμώ σαν άτομο αλλά για μένα, που είμαι απόλυτα ομοφυλόφιλος, ο γάμος με γυναίκα ήταν η καταστροφή μου». (Π.Ε.Ψ.Υ, 1982).

Τι συμβαίνει όμως με τους παππούδες; Αντιδρούν και εκείνοι συχνά με τον ίδιο αρνητικό τρόπο όταν μαθαίνουν ότι το εγγόνι τους είναι ομοφυλόφιλο; Οι γονείς, εάν έχουν μάθει να αποδέχονται την ομοφυλοφιλία του παιδιού τους, συχνά συμβουλεύουν το παιδί τους να μη πει την αλήθεια στους παππούδες. Μπορεί να χρησιμοποιήσουν δικαιολογίες όπως «είναι ηλικιωμένοι. Δεν θα καταλάβουν ποτέ. Γιατί να τους ταραξείς; Άστους να πεθάνουν ήρεμοι». Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι σε σχέση με τους γονείς οι παππούδες εμφανίζονται πιο ελαστικοί από τους γονείς και αποδέχονται την ομοφυλοφιλία των εγγονών τους πιο εύκολα.

Αυτό δε θα πρέπει να μας εκπλήσσει. Οι παππούδες επειδή υφίστανται και οι ίδιοι κάποια προκατάληψη και κάποιες διακρίσεις στα πλαίσια της κουλτούρας που θεωρεί σημαντικούς τους νέους, βρίσκονται πιο κοντά στο περιθώριο της κοινωνίας, όπως, και οι ομοφυλόφιλοι.

Τι συμβαίνει όταν οι γονείς είναι ομοφυλόφιλοι; Ποια είναι οι αντίδραση των ετεροφυλόφιλων παιδιών τους; Στις περιπτώσεις που τα παιδιά, έχουν μεγαλώσει σε ένα περιβάλλον όπου και οι δύο γονείς είναι

ομοφυλόφιλοι, δεν υπάρχει μια καινούργια κατάσταση για να αντιδράσουν. Τα παιδιά έχουν αποδεχτεί το γεγονός ότι έχουν 2 πατέρες ή 2 μητέρες. Καθώς μεγαλώνουν, ιδιαίτερα στην περίπτωση της εφηβείας, μπορεί να αντιμετωπίσουν την κοροϊδία ή ακόμη και την ειρωνεία. Όμως οι περισσότερες μελέτες έχουν δείξει ότι δεν υπάρχουν ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά που ανατρέφονται από ομοφυλόφιλους γονείς.

Στην πραγματικότητα, δεν διαφέρουν από τα παιδιά των ετεροφυλόφιλων όσον αφορά στη κοινωνική τους προσαρμογή ή στον καθορισμό της ταυτότητας του ως αγόρι ή κορίτσι. Επιπλέον τα παιδιά με ομοφυλόφιλους γονείς δεν είναι πιο πιθανό να γίνουν και τα ίδια ομοφυλόφιλα απ' ό,τι τα παιδιά των ετεροφυλόφιλων.

Στις περιπτώσεις όπου μόνο ο ένας γονέας είναι ομοφυλόφιλος και έχει χωρίσει με τον άλλο, το εάν το παιδί θα δεχτεί την ομοφυλοφιλία του εξαρτάται από το είδος της σχέσης που ο ομοφυλόφιλος γονέας είχε με το παιδί, πριν αποκαλυφθεί η ομοφυλοφιλία του. Εάν ο ίδιος έδειχνε αγάπη και σεβασμό στο παιδί του, εκείνο είναι περισσότερο πιθανό να δεχτεί την ομοφυλοφιλία του. Σήμερα τα παιδιά των ομοφυλόφιλων είναι πιο εύκολο να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή, όπως και οι άλλοι. Έχουν ακόμα δημιουργήσει τους δικούς τους συλλόγους όπως είναι το Collage (παιδιά ομοφυλοφίλων σε όλο τον κόσμο). (A. Thio, 1999).

6.4 Η ΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

Στον τομέα της εργοδότησης η γυναικεία ομοφυλοφιλία δεν αποτελεί, όπως ομολογούν οι ίδιες, αρνητικό παράγοντα. Αντίθετα, όσον αφορά την εργοδότηση του άνδρα ομοφυλόφιλου οι δυσκολίες που παρουσιάζονται είναι τεράστιες.

Σε σχετική ερώτηση ερωτηματολογίου, κατά πόσο αν κάνουν αίτηση για να εργαστούν κάπου θα υπάρξει προκατάληψη στην εκλογή,

τα τρία τέταρτα (3/4) του δείγματος απάντησαν καταφατικά. Κάποιο παιδί 22 χρονών, σπουδασμένο, ανέφερε πως φοβάται και να αποταθεί για δουλειά οπουδήποτε, γιατί είναι σίγουρος πως θα καταλάβουν ότι είναι ομοφυλόφιλος και φοβάται τα επακόλουθα.

«Αν μαθευτεί», ομολογεί κάποιος αστυνομικός, «θα με σκοτώσουν εδώ που εργάζομαι». Και ένας νεαρός αρχιτέκτονας που έχει εντελώς αποδεκτεί τον εαυτό του σαν ομοφυλόφιλο, ομολογεί πως λόγω επαγγέλματος πρέπει να είναι προσεκτικός να μη μαθευτεί, γιατί θα επηρεαστεί η δουλειά του.

Αρκετοί επαγγελματίες δέχονται πως η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλίας τους δεν θα τους επηρέαζε καθόλου. Όμως και μεταξύ αυτών ακόμα, πολύ λίγοι είναι εκείνοι που παραδέχονται ανοιχτά την ομοφυλοφιλία τους στον επαγγελματικό τομέα. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο φόβος της αποκάλυψης τους δημιουργεί τρομερό άγχος και τους κάνει υπερευαίσθητους. (Α. Thio, 1999)

Οι ομοφυλόφιλοι εργάζονται σε οποιαδήποτε δουλειά, όπως και οι ετεροφυλόφιλοι. Όμως, υπάρχουν επαγγέλματα συγκεκριμένα, τα οποία φαίνεται ότι προσελκύουν ένα μεγάλο ποσοστό ομοφυλόφιλων ανδρών και γυναικών. Για παράδειγμα, υπάρχουν περισσότεροι άνδρες ομοφυλόφιλοι, μεταξύ των νοσοκόμων, των χορευτών, των ηθοποιών, των κομμωτών, των μουσικών και γενικά του καλλιτεχνικού χώρου απ' ότι σε άλλα επαγγέλματα. Και υπάρχει και ένα δυσανάλογο ποσοστό ομοφυλόφιλων γυναικών ανάμεσα στις αθλήτριες, στις γυμνάστριες και τις γυναίκες που υπηρετούν στο στρατό. Βεβαίως δεν είναι όλοι οι νοσοκόμοι ομοφυλόφιλοι ούτε όλες οι αθλήτριες λεσβίες.

Τα επαγγέλματα αυτά απλώς εμφανίζουν ένα μεγαλύτερο ποσοστό ομοφυλοφίλων από τα υπόλοιπα. Ανάμεσα σ' εκείνα τα επαγγέλματα που προσελκύουν τους ομοφυλόφιλους άνδρες είναι τα παραδοσιακά γυναικεία επαγγέλματα και εκείνα που προσελκύουν τις ομοφυλόφιλες

γυναίκες είναι τα παραδοσιακά ανδρικά επαγγέλματα. Μια ερμηνεία είναι ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι περισσότερο πιθανό από τους ετεροφυλόφιλους να αισθάνονται άνετα, περνώντας τις παραδοσιακές γραμμές που διαχωρίζουν τα δύο φύλα. Μια άλλη ερμηνεία είναι ότι οι ομοφυλόφιλοι προσελκύονται, από τους χώρους που αποδέχονται περισσότερο τους ομοφυλόφιλους, όπως είναι ο καλλιτεχνικός χώρος.

Όλο και περισσότερες εταιρίες, στην Αμερική όπως η AT&T, η IBM, η Disney και η Citicorp, κάνουν προσπάθειες για να καλωσορίσουν τους ομοφυλόφιλους εργαζόμενους. Μερικές εταιρίες, όπως η Lotus Development Corporation, έχουν προχωρήσει στην παροχή υγειονομικών, ασφαλιστικών και άλλων ωφελειών στους συζύγους των ομοφυλόφιλων υπαλλήλων τους. Όμως, στις περισσότερες πολιτείες της Αμερικής είναι ακόμα νόμιμο για τις εταιρίες να απολύουν έναν υπάλληλό τους επειδή είναι ομοφυλόφιλος. Συνεπώς, πολλοί ομοφυλόφιλοι κρατούν κρυφή την ομοφυλοφιλία τους στο χώρο εργασίας τους. (A. Thio, 1999).

Η πίεση για να κρύψει κάποιος την ομοφυλοφιλία του είναι ακόμη μεγαλύτερη στο στρατό. Παλαιότερα ήταν απαγορευμένη στο στρατό. Εάν ανακάλυπταν ότι υπήρχαν ομοφυλόφιλοι στρατιώτες, μπορούσαν να τους διώξουν. Συνεπώς, οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι στρατιώτες καταφεύγουν σε διάφορους τρόπους, για να καμουφλάρουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις. Συχνά παριστάνουν ότι είναι ετεροφυλόφιλοι, γελάνε με τα αστεία για τους ομοφυλόφιλους και λένε φανταστικές ιστορίες για τις ετεροφυλοφιλικές τους κατακτήσεις. Ορισμένοι παντρεύονται με ένα ομοφυλόφιλο άτομο του αντίθετου φύλου, για να δώσουν την εντύπωση ενός ετεροφυλοφιλικού γάμου. Σήμερα επιτρέπεται στους ομοφυλόφιλους να καταταγούν στο στρατό εάν δεν αποκαλύψουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις. Κάτι τέτοιο στην ουσία σημαίνει ότι πρέπει να συνεχίσουν να κρύβονται. Οι αρχηγοί

του στρατού φοβούνται ότι εάν επιτραπεί στους ομοφυλόφιλους στρατιώτες ν' αποκαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους θα δημιουργήσουν έναν «απαράδεκτο κίνδυνο» όσον αφορά στο ηθικό, την πειθαρχία και τη συνοχή των στρατιωτικών τους μονάδων. Ένας τέτοιος φόβος, όμως, είναι αβάσιμος, διάφορες μελέτες στις Η.Π.Α. όπως επίσης και στο Ισραήλ, τη Γαλλία και τον Καναδά, έχουν δείξει ότι οι ομοφυλόφιλοι εκτελούν τα στρατιωτικά τους καθήκοντα το ίδιο καλά με τους ετεροφυλόφιλους και ότι οι ομοφυλόφιλοι και οι ετεροφυλόφιλοι θα μπορούσαν να δουλέψουν μαζί αποτελεσματικά. (A. Thio, 1999).

6.5 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΦΟΒΙΑ

Όπως συμβαίνει στη περίπτωση των μαύρων και των άλλων μειονοτήτων, οι ομοφυλόφιλοι συχνά αντιμετωπίζουν την προκατάληψη και τις διακρίσεις των άλλων, απλώς επειδή είναι διαφορετικοί κατά κάποιον τρόπο από τους περισσότερους ανθρώπους στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, οι ομοφυλόφιλοι άνδρες και γυναίκες γίνονται αποδέκτες προκαταλήψεων και διακρίσεων, απλώς επειδή οι σεξουαλικές τους προτιμήσεις διαφέρουν από εκείνες των περισσότερων ανθρώπων.

Στις κοινωνικές επιστήμες, οι προκαταλήψεις και οι διακρίσεις εναντίον των ομοφυλόφιλων ονομάζονται ομοφυλοφιλοφοβία, αν και ο όρος μπορεί επίσης να αναφέρεται μόνο στο φόβο ή την αντιπάθεια για τους ομοφυλόφιλους.

Η ομοφυλοφιλοφοβία είναι και μια αρνητική στάση (προκατάληψη) προς τους ομοφυλόφιλους και μια άδικη πράξη (διάκριση) εναντίον τους. Γι' αυτό η προκατάληψη ενάντια στους ομοφυλόφιλους είναι συγκαλυμμένη. Μπορεί να έχει τη μορφή μιας δυσμενούς πεποίθησης για την μορφή ενός αρνητικού αισθήματος (όπως είναι ο φόβος, η αποστροφή ή η έχθρα) προς τους ομοφυλόφιλους. Οι διακρίσεις εις βάρος των ομοφυλόφιλων, όμως, είναι φανερές με τη μορφή μιας άδικης πράξης εναντίον τους (όπως το να απορρίπτονται από τους εργοδότες, να υβρίζονται ή να δέχονται επιθέσεις). (Α. Thio, 1999).

Οι περισσότερες πατριαρχικές κοινωνίες ταυτίζουν την αρρενωπότητα με την ετεροφιλικότητα. Στο μέτρο που εξακολουθούμε να προσδιορίζουμε το φύλο με τη σεξουαλική συμπεριφορά και την αρρενωπότητα σε αντίθεση με τη θηλυκότητα, είναι αναμφισβήτητο ότι η ομοφυλοφιλοφοβία, όπως και η μισογυνία, παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ανδρικής ταυτότητας. Ορισμένοι δεν διστάζουν να πουν ότι εδώ πρόκειται για «δύο από τις πιο κρίσιμες δυνάμεις κοινωνικοποίησης στη ζωή του αγοριού». Έχουν στο στόχαστρο δύο

διαφορετικούς τύπους θυμάτων, αλλά αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Η ομοφυλοφιλοφοβία είναι το μίσος για τα γυναικεία γνωρίσματα στους άνδρες, ενώ η μισογυνία είναι το μίσος για τα γυναικεία γνωρίσματα στις γυναίκες. (E. Badinter, 1994).

Ορισμένοι ετεροφυλόφιλοι είναι περισσότερο ομοφυλοφοβικοί από άλλους και έχει ανακαλυφθεί ότι έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που τους διακρίνουν από τους άλλους. Τα χαρακτηριστικά αυτά γενικά είναι:

1. Λιγότερες πιθανότητες να γνωρίζουν προσωπικά κάποιον ομοφυλόφιλο (άνδρα ή γυναίκα).
2. Είναι περισσότερο συντηρητικοί – κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά και σεξουαλικά.
3. Είναι λιγότερο μορφωμένοι και λιγότερο εύποροι.
4. Είναι μεγαλύτερης ηλικίας, εκτός από τις περιπτώσεις ακραίας βίας εις βάρος των ομοφυλόφιλων που είναι πιο συνηθισμένες μεταξύ των νέων.
5. Είναι πιο πιθανό να επηρεαστούν από τους φίλους τους.
6. Είναι πιο πιθανό να θεωρήσουν ομοφυλόφιλο έναν άνδρα, ο οποίος κατά την κρίση τους είναι «θηλυπρεπής» με κάποιον τρόπο. (A. Thio, 1999).

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η παραδοσιακή ετεροφυλοφιλική αρρενωπότητα περιέχει επίσης και θετικά στοιχεία, όπως την κοινωνική θέση, την επιτυχία, την αντοχή, την ανεξαρτησία, την κοινωνική υπεροχή των ενήλικων ανδρών έναντι άλλων ανδρών, και τις σεξουαλικές τους σχέσεις με τις γυναίκες.

Η ομοφυλοφιλοφοβία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ετεροφυλοφιλικής αρρενωπότητας σε σημείο που να παίζει ουσιαστικό ψυχολογικό ρόλο: να επισημαίνει ποιος είναι ο ομοφυλόφιλος και να δείχνει ποιος είναι ο ετεροφυλόφιλος.

Ο Emmanuel Reynaud κατέδειξε άριστα τις ρίζες της ομοφυλοφιλοφοβίας: «Στο καθημερινό λεξιλόγιο, ομοφυλόφιλος δεν είναι πραγματικά ο άνδρας που έχει σεξουαλική σχέση με άνδρα, αλλά μάλλον αυτός που θεωρείται παθητικός». Ο ομοφυλόφιλος αποκαλείται κατά κανόνα «αδελφή», «κουνιστή», «τζαζλή». Μια γυναίκα δηλαδή.

Αντίθετα, η ενεργή ομοφυλοφιλία μπορεί να θεωρηθεί από τον άνδρα ως μέσο επιβεβαίωσης της επιβολής του, ενώ με την «παθητική» της μορφή η ομοφυλοφιλία αποτελεί σύμβολο κατάπτωσης. Δεν κοροϊδεύει κανείς για παράδειγμα τον επιβήτορα, ο ρόλος όμως του παθητικού ομοφυλόφιλου προκαλεί γέλια και κοροϊδίες.

Η ομοφυλοφιλία προκαλεί σε ορισμένους άνδρες (και ειδικά στους νεαρούς) μια φοβία αντίστοιχη της οποίας δεν υπάρχει στις γυναίκες. Αυτή η φοβία εκφράζεται με προσπάθεια αποφυγής, με επιθετικότητα ή με έκδηλη αηδία. Σ' αυτό το σημείο οι μελέτες της συμπεριφοράς είναι πολύ αποκαλυπτικές. Μερικές φορές η αποστροφή εκφράζεται με την απλή μετατόπιση μιας καρέκλας, κριτήριο κοινωνικής απόστασης, για τον τονισμό των επιπτώσεων της κατάστασης του ομοφυλόφιλου στο χώρο των διαπροσωπικών σχέσεων. Παρατηρήθηκε ότι όταν ο πειραματιστής φορούσε μια κονκάρδα με τη φράση «gay and proud» «γκέι και περήφανος» και παρουσιαζόταν ως μέλος της ένωσης ομοφυλόφιλων ψυχολόγων, οι συμμετέχοντες στο πείραμα απομάκρυναν τις καρέκλες τους απ' αυτόν, πράγμα που δεν έκαναν για κάποιον ο οποίος δεν φορούσε παρόμοια κονκάρδα. Οι άνδρες αντιδρούν απομακρύνοντας το κάθισμά τους από τον ομοφυλόφιλο πειραματιστή σε τριπλάσια απόσταση απ' όσο το μετακινούν οι γυναίκες από μια πειραματίστρια που φοράει κονκάρδα με τη λέξη «λεσβία».

Η ομοφυλοφιλοφοβία αφορά μόνο μια μειονότητα ανθρώπων. Συνδέεται με άλλες φοβίες, και ειδικά με τη φοβία της ισότητας φύλων. Οι ομοφυλοφιλόφοβοι είναι συντηρητικά άτομα, στενόμυαλα,

προσκολλημένα στη διατήρηση των παραδοσιακών ρόλων των φύλων, εμφανιζόμενα σε πολλούς πολιτισμούς. Ακόμη και οι έρευνες που έγιναν μεταξύ νέων ανθρώπων πιο μορφωμένων και πιο φιλελεύθερων από το μέσο Αμερικανό δείχνουν ότι υπάρχει πραγματική επιφύλαξη απέναντι στους ομοφυλόφιλους. Στην πραγματικότητα η ομοφυλοφιλοφοβία προέρχεται από κρυφούς ομοφυλοφιλικούς πόθους. (E. Badinter, 1994).

Από μια καθαρά ψυχολογική πλευρά, αυτό που μας κάνει να απορρίπτουμε μια κατηγορία ανθρώπων δεν είναι τόσο το ότι είναι διαφορετικοί από εμάς, όσο το ότι μας θυμίζουν πλευρές του εαυτού μας που ενώ έχουμε μέσα μας προσπαθούμε να τις καταπιέσουμε. Φοβούμαστε τους ομοφυλόφιλους στο βαθμό που τους μοιάζουμε και όχι στο βαθμό που διαφέρουμε από αυτούς. Δεν είναι τυχαίο το ότι οι άνδρες ομοφυλόφιλοι προκαλούν μεγαλύτερη αποστροφή στους άνδρες ετεροφυλόφιλους παρά στις γυναίκες (Π.Ε.Ψ.Υ. ,1982)

Το αντίκρισμα ενός θηλυπρεπούς άνδρα προκαλεί τρομερή αγωνία σε πολλούς άνδρες είναι κάτι που φέρνει στο παρασκήνιο τα δικά τους γυναικεία χαρακτηριστικά, όπως την παθητικότητα και την ευαισθησία, τα οποία θεωρούν δείγματα αδυναμίας. Οι γυναίκες βέβαια δεν φοβούνται τη θηλυκότητα τους, κι αυτό αποτελεί εν μέρει την αιτία για την οποία οι άνδρες είναι πιο ομοφυλοφιλόφοβοι από τις γυναίκες. (Π.Ε.Ψ.Υ., 1982).

Η ομοφυλοφιλοφοβία αποκαλύπτει αυτό που προσπαθεί να κρύψει κι ωστόσο, προβάλλεται συχνά και μάλιστα διεκδικείται. Διαβάζοντας τα αποτελέσματα διαφόρων ερευνών που δημοσιεύονται στη Γαλλία, παρατηρούμε ότι η ομοφυλοφιλοφοβία είναι επίσημα παραδεκτή, σε αντίθεση με το ρατσισμό και το σεξισμό. Στις Ηνωμένες Πολιτείες προχωρεί πέρα από την απλή ψυχολογική και ηθική απόρριψη.

Από μια έρευνα του 1988 σχετικά με τη βία στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης, προέκυψε το συμπέρασμα ότι από όλες τις μειονότητες, οι

άνδρες και γυναίκες ομοφυλόφιλοι συγκέντρωσαν την εντονότερη απέχθεια.

Οι έφηβοι που έδειχναν απρόθυμοι να εκφράσουν τις ρατσιστικές τους γνώμες, εκδήλωσαν απερίφραστα την ομοφυλοφιλοφοβία τους. Εκτός από τις συνηθισμένες ύβρεις, οι επιθέσεις αποτελούν καθημερινό θέαμα. Γενικά, οι επιτιθέμενοι είναι εικοσάχρονοι, ή και μικρότεροι, που ενεργούν κατά ομάδες και επιτίθενται σε κάποιον μοναχικό διαβάτη ή και σε ζευγάρια. Αυτές οι συμμορίες κυνηγούν τους ομοφυλόφιλους στα στέκια τους. Γι' αυτούς τους νεαρούς οι γκέι συμβολίζει τον ξένο. Ο ψυχολόγος Gregory Herek υπογραμμίζει ότι η επίθεση ενισχύει το αίσθημα της συμμετοχής στην ομάδα των επιτιθέντων και εκφράζει την κοινή τους αξία. Επιβεβαιώνουν επίσης και την ετεροφυλοφιλία τους αντιμετωπίζοντας τους ομοφυλόφιλους ως ξένους.

Είναι δύσκολο να μάθουμε την έκταση της ομοφυλοφιλοφοβίας στην κοινωνία μας. Όμως, εάν η ομοφυλοφιλοφοβία περιλαμβάνει μόνο μια δυσαρέσκεια ή ενόχληση όσον αφορά τη ζωή των ομοφυλόφιλων, τότε η πλειοψηφία μπορεί να θεωρηθεί ως ομοφυλοφιλοφοβικοί.

Όταν στα πλαίσια μιας δημοσκόπησης, ρωτήθηκαν εάν η ομοφυλοφιλία είναι ένας αποδεκτός και εναλλακτικός τρόπος ζωής, το 53% των Αμερικανών απάντησε «ΟΧΙ» σε σύγκριση με το 41% που απάντησε «ΝΑΙ». Οι περισσότεροι Αμερικανοί είναι επίσης αντίθετοι και σε άλλα ζητήματα που αφορούν τους ομοφυλόφιλους. Το 58% είναι αντίθετο στο νόμιμο γάμο των ομοφυλόφιλων και το 61% είναι αντίθετο στην υιοθεσία παιδιών από ομοφυλόφιλους.

Όμως, εάν η ομοφυλοφοβία περιλαμβάνει την άρνηση εξασφάλισης στους ομοφυλόφιλους των ίδιων ατομικών δικαιωμάτων που απολαμβάνουν οι ετεροφυλόφιλοι, τότε δεν μπορούμε να κατατάξουμε τους περισσότερους στους ομοφυλοφιλοφοβικούς. Όπως δείχνει ο πίνακας μία μεγάλη πλειοψηφία των Αμερικανών τάσσεται

υπέρ των ίσων δικαιωμάτων όσον αφορά στις ευκαιρίες εργασίας, στην υγειονομική ασφάλιση, στην κληρονομιά και την κοινωνική ασφάλιση. Συνοψίζοντας, οι Αμερικανοί είναι διχασμένοι όσον αφορά στους ομοφυλόφιλους και αισθάνονται από τη μία άβολα για την ομοφυλοφιλία και από την άλλη δείχνουν μια δημοκρατική ανεκτικότητα, επειδή είναι και οι ομοφυλόφιλοι πολίτες όπως οι ίδιοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Η ΔΙΠΛΗ ΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΥΣ

Είναι η ομοφυλοφιλία ένα αποδεκτός, εναλλακτικός τρόπος ζωής;	41% ΝΑΙ	53% ΟΧΙ
Εγκρίνετε τη νομιμοποίηση του γάμου μεταξύ ομοφυλόφιλων;	35% ΝΑΙ	58% ΟΧΙ
Εγκρίνετε το δικαίωμα υιοθεσίας για τους ομοφυλόφιλους;	39% ΝΑΙ	64% ΟΧΙ
Εγκρίνετε το καθένα από τα παρακάτω;		
Όσα δικαιώματα στις ευκαιρίες εργασίας για τους ομοφυλόφιλους;	78% ΝΑΙ	17% ΟΧΙ
Κληρονομικά δικαιώματα για τους ομοφυλόφιλους συζύγους;	70% ΝΑΙ	25% ΟΧΙ
Υγειονομική ασφάλιση για τους ομοφυλόφιλους συζύγους;.	67% ΝΑΙ	27% ΟΧΙ
Κοινωνική ασφάλιση για τους ομοφυλόφιλους συζύγους;	58% ΝΑΙ	35% ΟΧΙ

(Η απάντηση «δεν ξέρω» και άλλες απαντήσεις δεν περιλαμβάνονται, πηγή: Απόσπασμα από τη δημοσκόπηση του Newsweek, Newsweek 14 Σεπτεμβρίου 1992, σελ.36-37). (A. Thio, 1999).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

7.1 Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ

Η αποκάλυψη και η αφοσίωση στην ομοφυλοφιλία είναι γενικά, μια συνεχής διαδικασία που δεν τελειώνει ποτέ.

Ο ομοφυλόφιλος συγγραφέας Eric Marcus παρατηρεί:

«Το να φανερώσεις την ομοφυλοφιλία σου δεν είναι κάτι που το κάνει μια φορά και μετά το ξεχνάς. Για τους ομοφυλόφιλους, άνδρες και γυναίκες που επιλέγουν να σταματήσουν να κρύβονται, η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλίας τους είναι κάτι που μπορεί να το κάνουν σχεδόν κάθε μέρα. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις, σε συναντήσεις και συζητήσεις που οι ομοφυλόφιλοι υποχρεώνονται να αποφασίσουν εάν θα απαντήσουν με ειλικρίνεια ή όχι».

Κάθε φορά που κάποιος, σε ένα πάρτι ή σε κάποιο άλλο μέρος, κάνει ερωτήσεις όπως «Είσαι παντρεμένος;», οι φανεροί ομοφυλόφιλοι αναγκάζονται να αποκαλυφθούν για ακόμα μια φορά, λέγοντας για παράδειγμα, «Όχι, επειδή είμαι ομοφυλόφιλος». Κάτι τέτοιο είναι πιθανό να συμβαίνει όλη την ώρα, επειδή πολύ απλά, η κοινωνία μας είναι κατά βάση ετεροφυλοφιλική και έτσι οι περισσότεροι άνθρωποι υποθέτουν ότι και οι άλλοι είναι ετεροφυλόφιλοι σαν κι αυτούς και οι συζητήσεις τους είναι βασισμένες σ' αυτήν την υπόθεση. Συνεπώς ακόμη κι αν έχουν ήδη αποκαλυφθεί, οι φανεροί ομοφυλόφιλοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν τις ίδιες προκλήσεις από την ετεροφυλοφιλική κοινωνία με τους κρυφούς ομοφυλόφιλους.

Κάποιες από αυτές τις προκλήσεις γίνονται χωρίς πρόθεση. Όπως για παράδειγμα που αναφέραμε παραπάνω. Άλλες όμως είναι σκόπιμα ειρωνικές, αποδοκιμαστικές ή επιθετικές. Όλα αυτά έχουν επηρεάσει τον τρόπο ζωής των ομοφυλόφιλων. (A. Thio, 2003).

Ένα λάθος της κοινωνίας είναι ότι υπάρχει μια προκατάληψη στον ομοφυλόφιλο άνδρα για την γενικότερη ζωή του και δυστυχώς η ετεροφυλόφιλη ηθική τον τιμωρεί για την σεξουαλική του συμπεριφορά πολλές φορές στην επαγγελματική του καριέρα αλλά και στις κοινωνικές του διεκδικήσεις. Όμως είναι εκπληκτικό το ότι πολλοί από αυτούς έχουν καταφέρει να ζουν κανονικά και ευτυχισμένα, όπως και οι ετεροφυλόφιλοι. (Θ. Ασκητής, 1997).

Οι ομοφυλόφιλοι ζουν παντού, από τις αγροτικές περιοχές ως τα αστικά κέντρα. Όμως τα τελευταία χρόνια μετακινήθηκαν στις μητροπολιτικές περιοχές παγκοσμίως, ψάχνοντας ανθρώπους σαν κι εκείνους. Στις μεγάλες πόλεις έχουν αναπτυχθεί κοινότητες ομοφυλόφιλων με τα δικά τους μπαρ, εστιατόρια, καταστήματα, γιατρούς ή δικηγόρους, κοινοτικά κέντρα, αθλητικές ομάδες, χορωδίες και διάφορες άλλες κοινωνικές, θρησκευτικές και επαγγελματικές οργανώσεις.

Προφανώς, σε αυτές τις κοινότητες, υπάρχουν ευκαιρίες για τους ομοφυλόφιλους για συναναστροφή του ενός με τον άλλον. Μπορούν επίσης ελεύθερα να είναι ο εαυτός τους, να κάνουν πράγματα που κάνουν οι ετεροφυλόφιλοι στην ευρύτερη κοινωνία, όπως για παράδειγμα, να κρατούν το χέρι του συντρόφου τους σε δημόσιους χώρους. Συζητάνε για όλα τα θέματα που συζητάνε και οι ετεροφυλόφιλοι και μπορούν αν μιλάνε για την ομοφυλοφιλία τους και για τις τελευταίες εξελίξεις που αφορούν στους ομοφυλόφιλους. (Α. Thio, 1999).

Σύμφωνα με μαρτυρίες ομοφυλόφιλων, η πρώτη συνάντησή τους με άλλους ομοφυλόφιλους είναι για αυτούς μια πολύ δυνατή εμπειρία. Ο ομοφυλόφιλος βρίσκεται ανάμεσα σε πολλούς ανθρώπους που έχουν τα ίδια συναισθήματα με αυτόν «και ξαφνικά δεν είσαι πια μόνος. Πριν γνωρίσεις άλλους ομοφυλόφιλους το πιο δύσκολο απ' όλα είναι η μοναξιά. Πιστεύεις πραγματικά ότι δεν υπάρχει στον κόσμο άλλος σαν κι

εσένα. Ότι είσαι ο μόνος ομοφυλόφιλος που υπάρχει ή ίσως να ξέρεις ότι υπάρχουν κι άλλοι αλλά δεν ξέρεις που να τους βρεις ή φοβάσαι να τους ψάξεις».

Μερικές φορές οι λεσβίες και οι gay άνδρες περιγράφουν αυτή την πρώτη φορά επαφή με άλλους ομοφυλόφιλους ως «ανακάλυψη του χώρου στον οποίο ανήκεις». Ίσως επειδή επιτέλους βρίσκεις άλλους ανθρώπους με τις ίδιες εμπειρίες, άλλους που είναι σαν κι εσένα και που καταλαβαίνουν για τι πράγμα τους μιλάς. Το να «επιστρέφεις εκεί που ανήκεις» δε σημαίνει παρά να βρίσκεσαι με άτομα που μιλάνε την ίδια με σένα γλώσσα σ' ένα χώρο στον οποίο αισθάνεσαι φυσιολογικός χωρίς να χρειάζεται να απολογείσαι συνέχεια. (www.eok.gr. – Ελληνική Ομοφυλοφιλική Κοινότητα).

Οι ομοφυλόφιλοι είναι τόσο διαφορετικοί όσο και οι ετεροφυλόφιλοι. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία όσον αφορά στο μορφωτικό επίπεδο, το επάγγελμα, την προσωπικότητα, τον τρόπο ζωής, τις διαπροσωπικές σχέσεις κ.λ.π.

Από αυτά τα κοινωνικά ή προσωπικά χαρακτηριστικά, οι διαπροσωπικές σχέσεις των ομοφυλόφιλων έχουν γίνει το νέο αντικείμενο του ενδιαφέροντος των σύγχρονων ερευνητών που ασχολούνται με την ομοφυλοφιλία μεταξύ των ανδρών ομοφυλόφιλων, υπάρχει μία κλίμακα δέσμευσης στις σχέσεις. Στο ένα άκρο, υπάρχουν εκείνοι που είναι σεξουαλικά ελεύθεροι, που αναζητούν μόνο βραχυχρόνιες σχέσεις με διάφορους συντρόφους. Στο άλλο άκρο, υπάρχουν εκείνοι που είναι σεξουαλικά σταθεροί (μονογαμικοί) που είναι βαθιά αφοσιωμένοι σε μια μακροχρόνια σχέση με μόνο ένα σύντροφο. Οι περισσότεροι βρίσκονται μεταξύ των δύο αυτών άκρων. (A. Thio. 1999).

Πολλοί πιστεύουν ότι οι ομοφυλόφιλοι δεν κάνουν σταθερές μονογαμμικές σχέσεις που επενδύονται συναισθηματικά. Νομίζουν ότι οι ομοφυλόφιλοι, επιδίδονται σε ένα συνεχές σεξουαλικό κυνήγι, σε

«ψωνιστήρι», με συχνές ανώνυμες σεξουαλικές επαφές χωρίς ιδιαίτερη συναισθηματική συμμετοχή. Αυτό ιδιαίτερα παρατηρείται στους άνδρες ομοφυλόφιλους, που ζητούν διάφορους σεξουαλικούς συντρόφους με ευκαιριακές σχέσεις που εύκολα διαλύονται μέσα στις αλλαγές των συντρόφων.

Αυτό πράγματι φαίνεται να είναι αλήθεια, αλλά δεν πρέπει να παραβλέπει κανείς και αρκετές ομοφυλόφιλες σχέσεις που στηρίζονται έντονα συναισθηματικά και έχουν μονογαμικό χαρακτήρα. (Θ. Ασκητής, 1997).

7.2 ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ

Η κοινωνία, που προϋποθέτει το ετεροφυλοφιλικό μοντέλο σαν τρόπο ζωής των ανθρώπων, δεν έχει ξεκαθαρίσει το πρόσωπό της απέναντι στο ομοφυλόφιλο μοντέλο. Ο γάμος σαν πυρήνας μιας οικογένειας δύο ετεροφυλόφιλων που κάνουν παιδιά δεν μπορεί να εκφράσει τη σχέση δύο ομοφυλόφιλων.

Από εκεί ίσως ξεκινάει η πρώτη κοινωνική διαφωνία ότι οι ομοφυλόφιλοι δεν μπορούν να παντρευτούν και φυσικά να φτιάξουν οικογένεια μεταξύ τους. (Θ. Ασκητής, 1997).

Από τη στιγμή όμως που δύο ομοφυλόφιλοι θα ερωτευθούν είναι πιθανό να παντρευτούν. Υπάρχει ποικιλία όσον αφορά στους γάμους των ομοφυλόφιλων, από την απλή ανταλλαγή δαχτυλιδιών στο ιδιωτικό τους χώρο έως την κανονική διαδικασία του μυστηρίου που «περιλαμβάνει τη λειτουργία στην εκκλησία, την κατάλληλη ενδυμασία, τους γαμήλιους όρκους, τη δεξίωση και τη τετραώροφη γαμήλια τούρτα με δύο γαμπρούς ή δύο νύφες στην κορυφή της».

Κοινωνιολογικά, η γαμήλια τελετή χρησιμεύει στην ενδυνάμωση της σχέσης ανάμεσα στο ζευγάρι των ομοφυλόφιλων. Εκφράζοντας τους

όρκους και την αγάπη τους και με την παρουσία των σημαντικών γι' αυτούς ανθρώπων, το ζευγάρι των ομοφυλόφιλων βιώνει εντονότερη την αίσθηση της δέσμευσης και της ασφάλειας. (A. Thio, 1999).

Το αίτημα για την αναγνώριση του ομοφυλόφιλου ζευγαριού δεν είναι η διάθεση να φορέσουν «γαμπριάτικα». Κι ούτε φυσικά η έγκριση της σχέσης από ένα δήμαρχο ή ένα ιερέα αλλά οι ανάγκες της καθημερινής ζωής που κάνουν τους ομοφυλόφιλους άνδρες και γυναίκες να θέλουν το γάμο.

Άμα είσαι ετεροφυλόφιλος και παντρεμένος έχει καθημερινές διευκολύνσεις που ξεκινούν από τα οικογενειακά εισιτήρια και τα επιπρόσθετα οικογενειακά μόρια στις μεταθέσεις και φτάνουν μέχρι τα επιδόματα και τη διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση. (www.eok.gr).

Όμως από τη στιγμή που ο γάμος των ομοφυλόφιλων δεν αναγνωρίζεται απ' το νόμο, τα ζευγάρια των ομοφυλόφιλων δεν έχουν τις ίδιες οικονομικές ωφέλειες που έχουν τα ζευγάρια των ετεροφυλόφιλων. Για παράδειγμα, δεν έχουν το νομικό δικαίωμα στην ασφάλιση του συντρόφου τους, δεν δικαιούνται τις φορολογικές απαλλαγές που δικαιούνται οι παντρεμένοι, ετεροφυλόφιλοι και δε γίνονται αποδέκτες των ωφελειών της κοινωνικής ασφάλισης μετά το θάνατο του συντρόφου τους.

Για όλους αυτούς τους λόγους, οι ομοφυλόφιλοι αγωνίζονται να αποκτήσουν το νομικό δικαίωμα στο γάμο.

Όλο και περισσότεροι ομοφυλόφιλοι δημιουργούν διάφορες μορφές οικογένειας. Ορισμένες οικογένειες αποτελούνται από δύο ομοφυλόφιλους που έχουν παντρευτεί, αν και ο γάμος τους δεν αναγνωρίζεται από το νόμο. Άλλες οικογένειες αποτελούνται από δύο ομοφυλόφιλους και τα παιδιά του ενός ή και των δύο από προηγούμενο γάμο με ετεροφυλόφιλο. Υπάρχουν ακόμα και άλλες οικογένειες που αποτελούνται από τρεις ή περισσότερους ομοφυλόφιλους, ιδιαίτερα

λεσβίες, οι οποίοι ζούνε όλοι μαζί σε ένα μεγάλο σπίτι. Όλο και περισσότερα ζευγάρια ομοφυλόφιλων, ιδιαίτερα ομοφυλοφιλικών γυναικών, θέλουν να αποκτήσουν παιδιά μέσω τεχνητής γονιμοποίηση ή υιοθεσίας.

Από τη στιγμή που έχουν ανατραφεί από ετεροφυλόφιλους, οι ομοφυλόφιλοι θέλουν να αποκτήσουν παιδιά για τον ίδιο λόγο που θέλουν και οι ετεροφυλόφιλοι. Για να αποκτήσουν την ευτυχία που έχει κάποιος που δίνει και δέχεται αγάπη και στοργή. (A. Thio, 1999).

Μια ερώτηση για την ανδρική κυρίως ομοφυλοφιλία είναι εάν μπορεί ο ομοφυλόφιλος να κάνει παιδιά, δηλαδή να έχει οικογένεια. Πολλοί παντρεύονται ετεροφυλόφιλα άτομα, για να ρίξουν στάχτη στα μάτια της κοινωνικής κριτικής κάνοντας γάμους με «προδιαγραφές» και «όρους». Είναι καλό ένας ομοφυλόφιλος που θέλει να γίνει πατέρας, να το επιδιώξει. Φυσικά πρέπει να δεχθεί την ανάγκη της ευθύνης, και της ωριμότητας να αναλάβει το ρόλο του πατέρα και όχι απλώς να γεννήσει ένα παιδί. Άλλωστε αυτό αποτελεί και ένα κίνητρο ζωής για τον ομοφυλόφιλο που θέλει να έχει απόγονο. Φυσικά γι' αυτόν που επιλέγει την ομοφυλοφιλία με συνειδητή πρόθεση να μην παντρευτεί και να μην κάνει παιδιά είναι δικαίωμά του. (A. Ασκητής, 1997).

Οι προκαταλήψεις στο θέμα των ομοφυλόφιλων και στο πως αναπτύσσονται ψυχικά τα παιδιά τους είναι πολλές, Ενδιαφέρον πάντως παρουσιάζουν οι παρατηρήσεις ότι σε αρκετές περιπτώσεις που και οι δύο γονείς είναι ομοφυλόφιλοι, το παιδί φαίνεται να έχει τις ίδιες πιθανότητες να εμφανίσει ομοφυλόφιλης ή ετεροφυλόφιλης κατεύθυνσης σεξουαλικό προσανατολισμό με αυτές που έχει το παιδί που ανατρέφεται από ετεροφυλόφιλους γονείς. (M. Λαγουμίδου, 1996).

Πιο συγκεκριμένα, οι μελέτες έχουν δείξει ότι τα παιδιά των ομοφυλόφιλων γονιών αναπτύσσονται με τον ίδιο τρόπο που αναπτύσσονται τα παιδιά που μεγαλώνουν με ετεροφυλόφιλους γονείς.

Είτε εξετάζεται η ταυτότητα του φύλου τους, είτε η σεξουαλική τους ταυτότητα, είτε η προθυμία τους να αναλάβουν το ρόλο του φύλου τους, η ανάπτυξη είναι ίδια. Ακόμη και στο θέμα του πόσο καλή είναι η επαφή τους με το ταίρι τους δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στα παιδιά ομοφυλόφιλων γονιών από τα παιδιά των ετεροφυλόφιλων και ούτε δέχονται απειλές κι εξαναγκασμούς περισσότερο τα μεν από τα δε.

Οι έρευνες που έχουν γίνει, αποδεικνύουν ότι η σεξουαλική ταυτότητα των γονιών δεν επηρεάζει την ποιότητα του οικογενειακού περιβάλλοντος του παιδιού. Αντιθέτως το μόνο που επηρεάζει το περιβάλλον αυτό είναι η καταλληλότητα και η ικανότητα των γονιών να μεγαλώσουν παιδιά είτε είναι ομοφυλόφιλοι είτε ετεροφυλόφιλοι. (www.eok.gr).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

8.1 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Οι κλινικές μελέτες για την ομοφυλοφιλία είναι σπάνιες, ο ομοφυλόφιλος άνδρας ή γυναίκα πηγαίνει σπάνια στον ψυχαναλυτή να τον συμβουλευτεί για την ομοφυλόφιλη συμπεριφορά του. Υπάρχουν βεβαίως υποκείμενα που οδηγούνται στην ανάλυση εξαιτίας του άγχους που αισθάνονται μπροστά στις ομοφυλόφιλες παρορμήσεις που θεωρούνται απαράδεκτες, κλινικά όμως πρόκειται για κλασσικές περιπτώσεις νευρώσεων. Αντιθέτως, ο ομοφυλόφιλος θεωρεί την προσωπική ερωτική του ζωή, δική του υπόθεση και αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητας του. Το να υποβληθεί σε θεραπεία για να την τροποποιήσει θα ισοδυναμούσε με ευνουχισμό. (J. Smirgel, 1991).

Πόσο μπορεί κανείς θεραπευτικά να βοηθήσει έναν ομοφυλόφιλο είναι σχετικό με την δική του θέση και απόφαση εάν θέλει να γίνει ετεροφυλόφιλος στην καλύτερη περίπτωση, να γίνει δίφυλλος, να έχει ερωτικές διαθέσεις και εκφράσεις και προς το άλλο φύλο. Αυτός ο τύπος αμφιφυλοφιλίας είναι θετικός εφόσον ο συγκεκριμένος άνδρας το επιθυμεί. Ακόμη βοήθεια θεραπευτική στο να αποδεχτεί τον ομοφυλοφιλικό του προσανατολισμό, μειώνοντας την ντροπή, την ενοχή και το άγχος που συνήθως συνυπάρχουν με την ομοφυλοφιλία. Τα αποτελέσματα της θεραπείας είναι πιο επιτυχή σε ηλικίες κάτω των 35 ετών. (Θ. Ασκητής, 1997).

Θέμα θεραπείας τίθεται μόνο για τις περιπτώσεις που η ομοφυλοφιλία είναι αποτέλεσμα ψυχικών αιτιών (νευρώσεων) οπότε με τη σχετική ψυχοθεραπεία μπορεί να σημειωθούν θετικά αποτελέσματα. Όταν όμως πρόκειται για μορφές σοβαρής παρεκκλίσεως του σεξουαλικού ενστίκτου όπως ψυχοσεξουαλικός ερμαφροδιτισμός,

γυναθρία, ανδρογυνία μπορεί να μην έχει σοβαρά αποτελέσματα. (Χ. Ζολινδάκης, 1980).

«Για να προστρέξουν στη βοήθεια της ψυχανάλυσης οι ομοφυλόφιλοι και των δύο φύλων θα πρέπει να απειληθεί ή να διακοπεί η πρόσκαιρη ισορροπία που διατηρείται χάρη στην ομοφυλοφιλία. Τότε και μόνο τότε, καθώς καταρρέει το ομοφυλόφιλο status quo, αποκαλύπτεται το συνειδητό κίνητρο του αιτήματος για ανάλυση – η βαθιά κατάθλιψη, το ανείπωτο άγχος». (J. Smirgel, 1991, σελ. 282).

Η ομοφυλοφιλία λοιπόν προσφέρεται στην αναλυτική ψυχοθεραπεία και την ψυχανάλυση μόνο με την προϋπόθεση ότι το άτομο, για το οποίο υπάρχει μια τέτοια διάγνωση, προβληματίζεται για τη σεξουαλική του προτίμηση, θεωρώντας την ως μια ψυχική ανωμαλία μάλλον, παρά ως μια φυσιολογική παραλλαγή συμπεριφοράς που του δημιουργεί προβλήματα στην κοινωνία. (Π. Χαρτοκόλλης, 1991).

Η ψυχική θεραπεία ενδείκνυται εάν ο ομοφυλόφιλος επιθυμεί ειλικρινά να θεραπευθεί. Εάν π.χ. ο ομοφυλόφιλος υποβάλλεται σε ψυχανάλυση, ενώ επιθυμεί να συνεχίζει να βρίσκει στην άσκηση της ομοφυλοφιλίας ικανοποίηση στην οποία έχει συνηθίσει, είτε για να παντρευτεί και να δημιουργήσει έτσι έντιμη κοινωνική πρόσοψη, είτε σε μερικές για να γευθεί τη χαρά της πατρότητας, δεν θα θεραπευθεί.

Αντίθετα για τον ομοφυλόφιλο ο οποίος ειλικρινά επιθυμεί να θεραπευθεί από τις οδυνηρές αντιφάσεις της εσωτερικής του ζωής και από την κοινωνική απομόνωση, τα πράγματα συμβαίνουν τελείως διαφορετικά. Καθ' όσον απαλλάσσεται από το αίσθημα της ενοχής, αντιλαμβάνεται όσα η προσκόλληση στην ομοφυλοφιλία εμποδίζει τους άλλους ομοφυλόφιλους να αντιληφθούν. Δηλαδή τι εμπόδιο αποτελεί η ομοφυλοφιλία στη χαρά της ζωής. Και όταν αρχίζει να αισθάνεται ότι μία νέα ζωή ανοίγεται μπροστά του, στην οποία η σεξουαλικότητα, αντί να είναι ευχαρίστηση που προκαλεί ντροπή, είναι ένα τμήμα φυσιολογικής

ανθρώπινης ζωής, τότε απαρνείται με τη θέλησή του την ομοφυλοφιλία. (Α. Ασπιώτης, 1969).

Οι ατομικές ψυχοθεραπείες, ψυχανάλυση και ψυχοθεραπείες έμπνευσης, θεωρητικά ενδείκνυται εφόσον επιτρέπουν την ψυχοδυναμική εξήγηση των σεξουαλικών παρεκκλίσεων και διαστροφών. Οι ανακοινώσεις από τέτοιες αγωγές είναι σταθερά αισιόδοξες (με την προϋπόθεση ότι η αγωγή δεν επιβάλλεται στον ομοφυλόφιλο) και εμφανίζουν ποσοστά επιλογής της τάξης του 1/3 έως 1/2 των περιπτώσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι ψυχοθεραπείες οδηγούν στην πλήρη αναστροφή του σεξουαλικού προσανατολισμού. Μπορούμε επίσης να θεωρήσουμε θετικά τα αποτελέσματα στις περιπτώσεις όπου η θεραπευτική διαδικασία, χωρίς να διορθώσει την παρέκκλιση, επιτρέπει την ανακούφιση των νευρωσικών συγκρούσεων (άγχος, αίσθημα ενοχής, αναστολή) που συνδέονται μ' αυτήν. Η επιτυχία είναι λιγότερο πιθανή αν οι ομοφυλόφιλοι, σε μικρότερη ηλικία, εκδήλωναν συμπεριφορά του αντίθετου φύλου: έντονη θηλυπρέπεια το μικρό αγόρι ή συμπεριφορά «αγοροκόριτσου» το κορίτσι. (Πάπυρους Λάρους Εγκυκλοπαίδεια, 1991).

Εφαρμόζονται επίσης και θεραπείες συμπεριφοράς που όμως δεν φαίνονται τόσο επιτυχείς όσο η ψυχανάλυση. Οι θεραπείες συμπεριφοράς έχουν σκοπό την «απεξάρτηση» του ατόμου, δηλαδή την εξάλειψη της επίκτητης παθολογικής συμπεριφοράς και την αντικατάστασή της από άλλες πιο προσαρμοσμένες. Οι μέθοδοι της αμοιβαίας αναστολής έχουν προταθεί στην επιδειξιμανία με έντονα στοιχεία άγχους. Οι θεραπείες αποστροφής, που χρησιμοποιούν ηλεκτροσόκ, ψυχοφάρμακα και άλλες μορφές, αντιδεολογικής αγωγής, έχουν χρησιμοποιηθεί από ορισμένους στην ομοφυλοφιλία, στην παρενδυσία και το φετιχισμό. Ανεξάρτητα από τον επιθετικό και τιμωρητικό τους χαρακτήρα, οι τεχνικές αυτές δε

φαίνονται να έχουν καταλήξει σε ικανοποιητικά και μακροχρονίως διατηρούμενα αποτελέσματα.

Τέλος η χορήγηση ορμονών (ανδρογόνων στους άνδρες, οιστρογόνων στις γυναίκες) δεν έχει καμιά θεραπευτική αξία στις σεξουαλικές παρεκκλίσεις. Πρέπει να αποφεύγεται. (T. Lempriere, 1995).

Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχουν ικανοποιητικές στατιστικές σχετικά με τα αποτελέσματα κάθε θεωρίας αναφορικά με την θεραπεία των σεξουαλικών αποκλίσεων. Παρ' ότι οι ψυχαναλυτές μπορεί να υποδεικνύουν την ψυχανάλυση ως την προτιμητέα αγωγή για τις σεξουαλικές αποκλίσεις, δεν υπάρχει ούτε ένα δημοσιευμένο έργο το οποίο να δείχνει με επαρκείς αριθμούς περιστατικών και με ικανοποιητικούς ελέγχους πόσο αποτελεσματική είναι πράγματι η αγωγή. Το ίδιο μπορεί να λεχθεί για όλες τις υπόλοιπες μεθόδους αγωγής.

Τέτοιες τεχνικές περιλαμβάνουν την δημιουργία συμβατικών αντανακλαστικών και έτσι την διοχέτευση των επιθυμιών του ατόμου που υποβάλλεται σε θεραπευτική αγωγή προς νέες κατευθύνσεις, μέσω της σύνδεσης των πράξεων του με ερεθίσματα επιβράβευσης (θετικός εθισμός) ή ποινής (θεραπεία αποστροφής).

Εν τούτοις ότι και να επιφυλάσσει το μέλλον, μπορούμε να πούμε ότι οι σεξουαλικές αποκλίσεις αντιμετωπίζονται δύσκολα και τα αποτελέσματα είναι αβέβαια. Αυτό συμβαίνει διότι η ικανοποίηση, η οποία είναι συμφυής με την αποκλίνουσα συμπεριφορά, είναι έντονη, πράγμα που συμβαίνει πολύ λιγότερο ή και καθόλου με τις λύσεις που προσφέρει η θεραπευτική αγωγή. (Πάπυρους Λάρους, 1991).

Στην πραγματικότητα, το βασικό ερώτημα που τίθεται είναι η ύπαρξη θεραπευτικού αιτήματος. Φαίνεται ότι η πλειοψηφία των σεξουαλικά παρεκκλινόντων δεν ενδιαφέρεται για κανενός είδους ψυχιατρική βοήθεια.

Το άτομο «αποκαλύπτει» στον ιατρό την ανωμαλία του με την ευκαιρία της παρεμπόπτουσας νόσου (κυρίως αφροδίσια νοσήματα) ή μιας διαδικαστικής αγωγής ή τέλος από την πίεση κάποιου τρίτου (γονείς, σύζυγος, οικογενειακός σύμβουλος).

Αυτό δε σημαίνει ότι δέχεται πραγματικά να θέσει σε αμφισβήτηση την ασυνείδητη οργάνωση της προσωπικότητάς του ή ότι παραιτείται από τον τύπο επιλογής των σεξουαλικών του αντικειμένων. (T. Lemperiere, 1995).

8.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Οι ομοφυλόφιλοι αντιμετωπίζονται με υποστηρικτικές συμβουλευτικές μεθόδους που δεν στοχεύουν στο να αλλάξουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις αλλά προσπαθούν να βοηθήσουν το άτομο να είναι πιο άνετο με τον ομοφυλόφιλο τρόπο ζωής του, ελαττώνοντας την ντροπή, την ενοχή και το άγχος.

Ο Κοινωνικός λειτουργός που παρακολουθεί ένα άτομο με τέτοια προβλήματα πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχει τις προσωπικές του άμυνες και την τάση του να διατυπώνει ηθικές κρίσεις. Να είναι πολύ προσεκτικός όταν δίνει συμβουλές. Ο γάμος με ετεροφυλόφιλους δεν πρέπει να προτείνεται ως λύση στην ομοφυλοφιλία, ούτε να ενθαρρύνεται η είσοδος σε θρησκευτικές ομάδες. Πρέπει να γίνει προσεκτική εξέταση των γεγονότων και συλλογή πληροφοριών γύρω από την ψυχοσυναισθηματική και σεξουαλική ανάπτυξη του ατόμου.

Ο Κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να ζυγίζει πολύ σε συνεργασία πάντα με τον αποκλίνοντα, τις δυνατότητες και τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης θεραπείας. Πρέπει να διευκρινιστεί τι στο βάθος θέλει και τι μπορεί και έπειτα να κατευθύνει την θεραπευτική προσέγγιση είτε προς την προσπάθεια αλλαγής του ομοφυλόφιλου προσανατολισμού σε

ετεροφυλόφιλο ή τουλάχιστον σε αμφιφυλόφιλο ή προς την καλύτερη προσαρμογή στον ομοφυλόφιλο προσανατολισμό.
(<http://www.physcologia.gr/disorders/sexual.htm>).

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

Ποια είναι η έκταση που θα πρέπει να δώσουμε στον όρο «ομοφυλόφιλος»; Σε ποια όρια τοποθετούνται η νεύρωση ή η ψύχωση; Που αρχίζει η διαστροφή;

Είναι ο ομοφυλόφιλος μια ιδιοτροπία της φύσης, που του αξίζει ο λαϊκός χαρακτηρισμός, «αδελφή». Μήπως είναι απλώς ένα παραπλανημένο άτομο, που έχει υποκύψει στον πειρασμό, εξαιτίας προσωπικών προβλημάτων, προερχόμενων από ένα δυστυχημένο σπιτικό. Είναι άραγε το προϊόν μιας γεμάτης σύγχυσης κοινωνίας που δεν μπορεί ν' αποδεχτεί τις ποικιλίες των ερωτικών εμπειριών, που είναι δυνατό να υπάρχουν στη φύση;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ένας άνθρωπος με ομοερωτικές τάσεις και συμπεριφορά, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χαρακτηρίζεται «μη φυσιολογικός». Ο λεσβιασμός και η ομοφυλοφιλία δεν εμποδίζουν την κρίση, την σταθερότητα του χαρακτήρα και την αξιοπιστία ή τις άλλες δυνατότητες που έχει ένας άνθρωπος. Η καταπίεση της ομοερωτικής συμπεριφοράς και συναισθηματικά μπορεί να δημιουργήσει τέτοιες πιέσεις που το άτομο μπορεί να υιοθετήσει ομοφοβική συμπεριφορά. Ο ομοφυλόφιλος που σέβεται τον εαυτό του και το περιβάλλον, όπως άλλωστε και ο ετεροφυλόφιλος, έχει κάθε δικαίωμα σεξουαλικής έκφρασης και συμπεριφοράς σαν υγιής και ολοκληρωμένος στην προσωπικότητα άνθρωπος. Επίσης ο ομοφυλόφιλος μπορεί να έχει σταθερό δεσμό, με συναισθηματική επένδυση πολλές φορές και καλύτερη απ' αυτήν του ετεροφυλόφιλου και να μην τον καταδικάζουμε σαν κυνηγό της σαρκικής ηδονής.

Επιπλέον ο ομοφυλόφιλος μπορεί να γίνει γονιός και να το επιδιώξει εκεί που πραγματικά μέσα του το θέλει, κάτι πολύ όμορφο και σημαντικό τόσο γι' αυτόν, όσο και για την κοινωνία που συνήθως τον χρεώνει για άρνηση της βιολογικής συνέχειας. Τέλος, ολοκληρώνοντας το κεφάλαιο της ομοφυλοφιλίας, πρέπει όλοι μας να δεχτούμε τον ετεροφυλοφιλικό και ομοφυλοφιλικό προσανατολισμό σαν μια συνύπαρξη χωρίς ταμπού και προκαταλήψεις μέσα στην ωριμότητα και ολοκληρωμένη ταυτότητα τόσο του καθενός από εμάς, όσο και του κοινωνικού συνόλου όπου ζούμε και συνυπάρχουμε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Πρέπει να ενισχυθεί ο τομέας της πρόληψης διότι το οικογενειακό περιβάλλον, μπορεί να ενισχύσει ή να καταστέλλει μια τέτοια συμπεριφορά του παιδιού. Στην πρώτη παιδική ηλικία πρέπει να δοθεί στο παιδί μια υγιή ηθική αγωγή ως προς το σεξουαλικό του προσανατολισμό. Θα πρέπει οι ίδιοι οι γονείς να κατανοήσουν την σημασία των επιδράσεων που ασκούν, είτε το θέλουν, είτε όχι στα παιδιά τους. Ο πατέρας και η μητέρα καλούνται να βρίσκονται δίπλα στα παιδιά τους και να ισχυροποιούν τους ρόλους τους. Πιο συγκεκριμένα το κορίτσι πρέπει να ταυτιστεί με τη μητέρα και το αγόρι με τον πατέρα. Οι ταυτίσεις με τον ομόφυλο γονιό είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τον ψυχοσεξουαλικό προσανατολισμό του παιδιού. Ο πατέρας θα πρέπει να μην είναι απών ή αδιάφορος αλλά να στέκεται δυναμικός «συμπαραστάτης» στο μικρό παιδί προβάλλοντας έτσι το ανδρικό πρότυπο, το οποίο ο γιος θα μιμηθεί για να γίνει μεγαλώνοντας άνδρας.

Η μητέρα δεν πρέπει να «αγκιστρώνει» τον γιο της υπερπροστατευτικά αλλά να τον αφήνει να αναπτύξει την ανδρική του φύση.

Για το κορίτσι αντίστοιχα η μητέρα πρέπει να είναι σωστό πρότυπο θηλυκότητας χωρίς όμως να ανταγωνίζεται την κόρη ή να την κάνει να αισθάνεται ανεπαρκής και κατώτερη με τις επικρίσεις της.

Ο πατέρας ακόμη κι αν ήθελε να αποκτήσει γιο πρέπει να αποδεχθεί το φύλο του παιδιού του και να συμπεριφέρεται στο κορίτσι ως τέτοιο.

Στη διάρκεια της εφηβείας, όχι μόνο οι γονείς, αλλά όλοι οι παιδαγωγοί, καθηγητές, πνευματικοί, αρχηγοί ομάδων, θα πρέπει να σκύψουν με ιδιαίτερη προσοχή, ευαισθησία και φροντίδα στο σεξουαλικό πρόβλημα.

Θα πρέπει να υπάρξει απόλυτη κατάργηση της απαγόρευσης πράξεων ομοφυλοφιλίας μεταξύ συναινούντων ενηλίκων γιατί το αίτιο της πράξης αυτής αποτελεί ακατανίκητο ένστικτο έναντι του οποίου η ποινή δεν έχει οποιαδήποτε αποτελεσματικότητα. Η ύπαρξη της ποινικής απαγόρευσης δημιουργεί πολυάριθμες ευκαιρίες εκβιασμών.

Οι ομοφυλοφιλικές πράξεις αποτελούν θέμα καθαρά προσωπικής ηθικής. Σαν κοινωνία και κοινωνική ηθική πρέπει να σεβαστούμε την προσωπική ζωή ενός ομοφυλόφιλου άνδρα που δεν προκαλεί και δεν αντιδρά στην κοινωνική καταπίεση με περιθωριοποίηση και «ψωνιστήρι». Έχει το δικαίωμα της δικής του σεξουαλικής ζωής και του ερωτικού τρόπου που επιλέγει να εκφράζεται στο κρεβάτι του. Οι γονείς πρέπει να δείχνουν κατανόηση και αποδοχή, όσο δύσκολο ή σκληρό και αν είναι, στην ομοφυλοφιλία του παιδιού τους, που δεν αλλάζει, εφόσον το ίδιο είναι απόλυτα συνειδητοποιημένο και θέλει να είναι ομοφυλόφιλο. Οποιαδήποτε ιατρική βοήθεια είναι μάταιη και υποσχέσεις τέτοιες από ειδικούς ότι μπορούν να το αλλάξουν αποσκοπούν σε οικονομικά οφέλη ποντάροντας στην γονεϊκή απελπισία και αφέλεια.

Όσο οι γονείς δεν μπορούν να δεχτούν την ομοφυλοφιλία του παιδιού τους τόσο στην ουσία δημιουργούν τέτοια ψυχολογικά προβλήματα στο ίδιο αλλά και στους εαυτούς τους που τελικά χάνουν το παιδί τους.

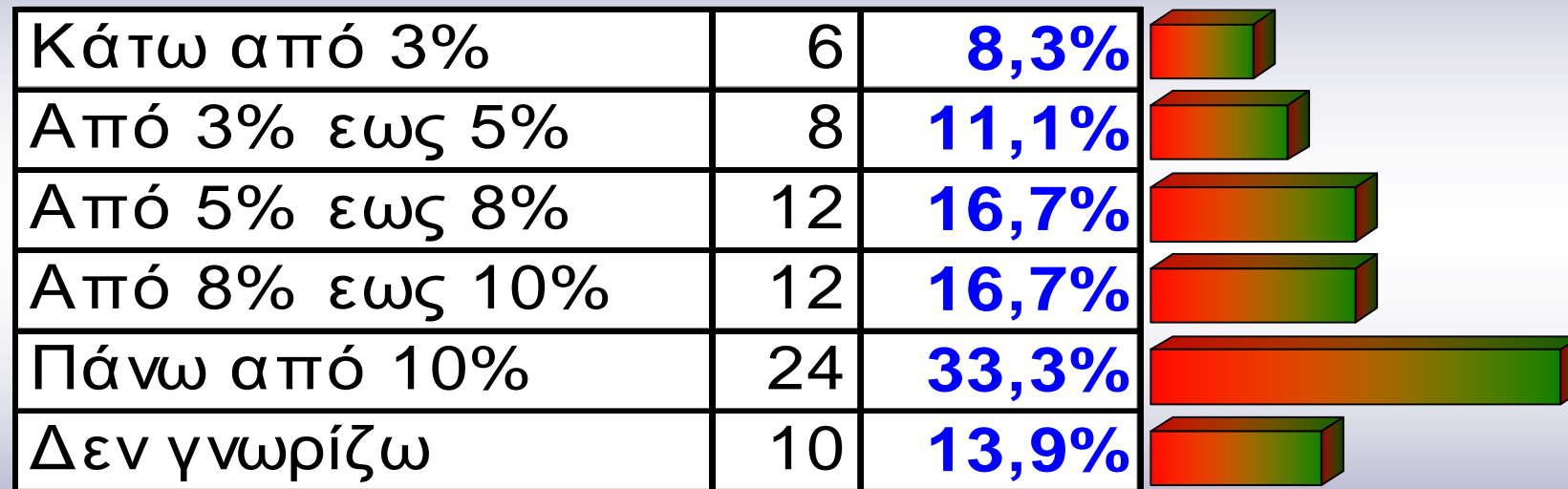
Η λύση στο πρόβλημα της ομοφυλοφιλίας δεν μπορεί να αναζητηθεί παρά μέσα στη δημιουργία πλαισίων, τόσο στο ατομικό επίπεδο όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό, που να επιτρέπουν την ανάπτυξη μιας πραγματικής και όχι τεχνητής δυνατότητας για ελεύθερη επιλογή σεξουαλικής ταυτότητας και ερωτικού συντρόφου. Αυτή η επιλογή, όποια κι αν είναι, θα αντλεί τη δυναμικότητά της στο ότι θα αποτελεί μία ελεύθερη και όχι ψυχαναγκαστική έκφραση κάποιου τρόπου ζωής και έρωτα με τους ανθρώπους.

**Τι πραγματικά πιστεύει ο
Έλληνας για το
πρόβλημα της ομοφυλοφιλίας ;**

Περιεχόμενα

- Πόσοι ανάμεσα μας πιστεύετε πως είναι ομοφυλόφιλοι ;
- Σας ενοχλεί η ομοφυλοφιλία ;
- Γεννώνται κάποιοι ομοφυλόφιλοι ή γίνονται ;
- Σε τί ποσοστό οι ομοφυλόφιλοι γεννώνται ;
- Εκμεταλλεύονται την έννοια του ρατσισμού για απόκτηση δικαιωμάτων ;
- Πρέπει να έχουν ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με ετερόφυλους ;
- Αν αρνηθούν υποχρεώσεις πρέπει να χάνουν αντίστοιχα δικαιώματα ;
- Είναι επικίνδυνοι οι ομοφυλόφιλοι ;
- Είναι φυσιολογικοί οι ομοφυλόφιλοι ;
- Πρέπει να επιτρέπονται οι γάμοι μεταξύ ομοφυλόφιλων ;
- Η ομοφυλοφιλία είναι ψυχική νόσος ;

ΠΟΙΟ ΠΙΣΤΕΥΤΕ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΣ ;

ΣΑΣ ΕΝΟΧΛΕΙ Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΥΛΙΑ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	18	25,0%	
Σίγουρα ΌΧΙ	24	33,3%	
Με ενοχλεί ΛΙΓΟ	28	38,9%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	2	2,8%	

ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΓΕΝΝΩΝΤΑΙ ή ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΠΗΡΕΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥΣ ;

Γεννώνται	8	11,1%	
Είναι καθαρά επιλογή τους	10	13,9%	
Επηρεάζονται από το περιβάλλον	8	11,1%	
Γίνονται αν βοηθήσει το περιβάλλον	42	58,3%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	4	5,6%	

ΣΕ ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΛΟΦΙΛΟΙ ΓΕΝΝΩΝΤΑΙ ;

Καθόλου	12	16,7%	
Ελάχιστο (<5%)	28	38,9%	
Περίπου (<20%)	14	19,4%	
Από 20% εως 50%	8	11,1%	
Από 50% εως 80%	6	8,3%	
Πάνω από 80%	4	5,6%	

**ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΟΝΤΑΙ ΤΗΝ
ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΕΤΕΡΟΦΥΛΟΥΣ ;**

Σίγουρα ΝΑΙ	12	16,7%	
Σίγουρα ΝΑΙ αν δοθεί ευκαιρία	36	50,0%	
Σίγουρα ΟΧΙ	14	19,4%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	10	13,9%	

**ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ
ΤΑ ΙΔΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΕΡΟΦΥΛΟΥΣ ;**

Σίγουρα ΝΑΙ	58	80,6%	
Σίγουρα ΟΧΙ	6	8,3%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	8	11,1%	

ΑΝ ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΑΝΟΥΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	58	80,6%	
Σίγουρα ΟΧΙ	10	13,9%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	4	5,6%	

ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	2	2,8%	
Σίγουρα οι περισσότεροι	6	8,3%	
Σίγουρα ΟΧΙ	22	30,6%	
Σίγουροι οι λιγότεροι	38	52,8%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	4	5,6%	

ΟΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	22	30,6%	
Μάλλον ΝΑΙ	22	30,6%	
Μάλλον ΟΧΙ	10	13,9%	
Σίγουρα ΟΧΙ	12	16,7%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	6	8,3%	

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΓΑΜΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	14	17,1%	
Μάλλον ΝΑΙ	16	19,5%	
Μάλλον ΟΧΙ	8	9,8%	
Σίγουρα ΟΧΙ	38	46,3%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	6	7,3%	

Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΕΙΝΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΝΟΣΟΣ ;

Σίγουρα ΝΑΙ	14	19,4%	
Μάλλον ΝΑΙ	10	13,9%	
Μάλλον ΟΧΙ	14	19,4%	
Σίγουρα ΟΧΙ	24	33,3%	
Δεν γνωρίζω / ΔΑ	10	13,9%	

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

Ανδρες	56	77,8%	
Γυναίκες	16	22,2%	

Κάτω των 18 ετών	8	11,1%	
Από 18 εως 30 ετών	26	36,1%	
Από 30 εως 40 ετών	22	30,6%	
Από 40 εως 50 ετών	10	13,9%	
Από 50 εως 60 ετών	6	8,3%	
Ανω των 60 ετών	0	0,0%	

ΣΥΝΟΛΟ Ερωτηθέντων

72

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΑΣΚΗΤΗΣ Θ., «Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ» ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ, ΑΘΗΝΑ, 1997.
2. ADLER A., «ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΤΟΜΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΚΟΒΟΤΣΗ, ΑΘΗΝΑ, 1988.
3. ΑΣΠΙΩΤΗΣ Α., «Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΣΦΑΙΡΑ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΑΘΗΝΑ, 1969.
4. ANATRELLA T., «ΤΟ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ ΣΕΞ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΧΝΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1990.
5. BADINTER E., “ΧΨ Η ΑΝΔΡΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ”, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΡΟΠΤΡΟ, ΑΘΗΝΑ, 1994.
6. BEATREES B., «ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ SEX», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ, ΑΘΗΝΑ, 2000.
7. BECKER S. HOWARD, «ΟΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ – ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ», ΑΘΗΝΑ, 2000.
8. BEECHER WILLARD AND MARGUARITE, «ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΥΧΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΛΑΡΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1996.
9. BREWER SARAH AND WEBB TIM, «ΕΓΚΟΛΠΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΜΠΛΟΦΑΔΟΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ SEX», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΥΛΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1991.
10. CANTARELLA E., «ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, ΑΘΗΝΑ, 1988.
11. COHEN D., «ΝΟΜΟΣ, ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΟΠΤΡΟ, ΑΘΗΝΑ, 1999.

12. DOVER K., «Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΙΩΤΕΛΛΗ, ΑΘΗΝΑ, 1990.
13. ΖΟΛΙΝΔΑΚΗΣ Χ., «ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΙΛΩΝ», ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1980.
14. JANOF A. «ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ, 1979.
15. KARLAN H.S. «THE NEW SEX THERAPY PUBLISHED BY BRUNNERS MAZEL», NEW YORK, 1997.
16. ΛΑΓΟΥΜΙΔΟΥ Μ. «GAY! ΓΙΑΤΙ; ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ, ΑΘΗΝΑ, 1996.
17. LEMPERIERE T AND FELINE T, «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ, 1995.
18. LOWEN A. M.D. «ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΣΜΟΣ, ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ, ΑΘΗΝΑ, 1990.
19. ΜΑΛΤΕΖΟΥ Χ., «ΟΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ», ΙΔΡΥΜΑ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ – ΧΟΡΝ, ΑΘΗΝΑ, 1993.
20. ΜΑΝΟΣ Ν., «ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ» ΕΚΔΟΣΕΙΣ UNIVERSITY STUDIO PRESS, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1997.
21. ΟΚΕΝΓΕΜ G. «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ, ΑΘΗΝΑ, 1983.
22. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΑ, 1991.
23. ΠΑΝΚΥΠΡΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ – ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ, ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 1982.

24. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ.Γ., «ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ, ΑΘΗΝΑ, 1992.
25. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΑΠΥΡΟΥΣ ΛΑΡΟΥΣ, ΤΟΜΟΣ 47^{0Σ} , ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΠΥΡΟΥΣ, ΑΘΗΝΑ, 1991.
26. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΠΑΤΑΚΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ, ΑΘΗΝΑ, 2006
27. VILCHELM R., «Ο ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΟΝΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1974.
28. VILCHELM R., «Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΑΠΠΑ, ΑΘΗΝΑ, 1972.
29. SIGRID A., «Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ», ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΑΘΗΝΑ, 1992.
30. JANINE CHASSEGUET SMIRGEL, «ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ – ΝΕΕΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ, ΑΘΗΝΑ, 1991.
31. SERGEND B., «Η ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ, ΑΘΗΝΑ, 1985.
32. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗ, ΑΘΗΝΑ 2005.
33. TANNANIL R., «Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΝ ΗΘΩΝ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΡΑΥΛΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1980.
34. ΘΗΙΟ Α., «ΠΑΡΕΚΚΛΙΝΟΥΣΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝ, ΤΟΜΟΣ 6^{0Σ} , 2003.
35. ΤΣΑΡΟΥΧΑΣ Κ., «ΑΓΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΡΝΕΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΩΔΩΝΗ, ΑΘΗΝΑ, 1995.
36. FERNANDEZ D., «Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΟΥ ΓΑΝΥΜΗΔΗ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΑΝΤΑΣ-ΝΗΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΑ, 1991.

37. ΧΑΡΤΟΚΟΛΛΗΣ Π., «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ, ΑΘΗΝΑ, 1991.
38. ΧΟΥΡΔΑΚΑ Μ. – ΜΑΡΟΥΔΑ ΑΙΘΡΑ – ΣΤΑΥΡΟΥ, «ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ – ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΧΟΛΩΝ ΓΟΝΕΩΝ, ΑΘΗΝΑ, 1989.
39. http://communities.msn.com/Greeklesbians_community/eet.mnu
40. <http://www.sapphogr.net/dikaiwma/marriage/mworld.html>
41. <http://www.oodegr.com/oode/a8eismos/psychologia/eisagwgi/htm>
42. <http://www.psychologia.gr/disorders/sexual.htm>
43. [http://junior.imo.gr/forum/viewtopic.\(php/p\)](http://junior.imo.gr/forum/viewtopic.(php/p))
44. <http://www.askitis.gr.pge.asp>
45. <http://www.dimoskopisi.gr>
46. <http://www.eok.gr>